

Наситено основаване на църкви

Модул V

**Omega Course:
Practical Church Planter Training
Manual Five**

Originally printed in the United States of America by
The Bible League, P.O. Box 2800, Chicago, IL 60625 USA
E-mail: BibleLeague@xc.org
www.bibleleague.org

Copyright © 2000, 2006 United World Mission.

This material was originally copyrighted by *The Alliance for Saturation Church Planting* and was prepared by that partnership in cooperation with Peter Deyneka Russian Ministries, Project 250.

You are **permitted and encouraged to reproduce and distribute this material** in any format provided that: (1) you credit the author, (2) you indicate if modifications are made, (3) you do not charge a fee beyond the cost of reproduction, and (4) you do not make more than 1,000 copies.

If you would like to post this material to the Internet or if your intended use is other than outlined above, please contact

United World Mission, ATTN: Jay Weaver/Omega, 9401-B Southern Pines Blvd.
Charlotte, NC 28273-5596, or omega_course@alliancescp.org

Translations and adaptations for your context are also encouraged. Again, please contact omega_course@alliancescp.org so that we can encourage and inform others who may also be interested in your language or intended use.

МОДУЛ V

ЦЪРКВАТА

УРОК 15: Общо поклонение в местната църква	7
УРОК 16: Как да водим общо поклонение.....	13
16А Средство за планиране на поклонение	
УРОК 17: Местната църква и другите части на Христовото тяло	23
УРОК 18: Историческо развитие на Евангелската църква в България.....	29

ВИЖДАНЕ

УРОК 13: Виждане и погледа през телескоп	39
УРОК 14: Мобилизиране на църквите	45
УРОК 15: Следващи стъпки.....	53
УРОК 16: Обучението като част от движението за основаване на църкви	61
УРОК 17: Мобилизиране на вярващи за наситено основаване на църкви	65

ДУХОВЕН ХАРАКТЕР

УРОК 16: Разрешаване на конфликти.....	75
УРОК 17: Църковна дисциплина	83
УРОК 18: Почтеността на основателя на църкви	89

МОЛИТВА

УРОК 10: Молитва в подкрепа на работата по основаване на църкви.....	99
УРОЦИ 11,12: Молитвен концерт	107

МАЛКИ ГРУПИ

УРОК 12: Използване на малките групи в съществуващата църква	113
УРОК 13: Наглеждане на малките групи	119
13А Приложение: Последната стъпка	

ВОДАЧЕСТВО

УРОК 11: Упълномощаване и поставяне в служение	133
УРОК 12: Гледайки другите с очи на вяра	141
12А Приложение: Индуктивно библийско изучаване на 1Коринтяни	
УРОК 13: Водачът като слуга	149
13А Приложение: Водачът	

СЕМЕЙСТВО

УРОК 2: Баланс в брака и семейството	161
--	-----

ПРОПОВЯДВАНЕ

УРОК 1: Библийско проповядване I	169
УРОК 2: Библийско проповядване II	175
УРОК 3: Библийско проповядване III	181

Църквата

Общо поклонение в местната църква

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да помогне на основателите на църкви да помислят върху въпросите за форма и функция в местната обща служба на поклонение.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира разликата между функции на поклонение и форми на поклонение в общата служба на поклонение в местната църква;
- ◆ да може да изгради философия на поклонение за новооснована църква.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Функцията на поклонение.
- III. Как да определим подходящи форми на поклонение.
- IV. Общото поклонение и основаването на църкви.

☞ Напътствия към водещите

Този урок трябва да бъде представен по такъв начин, че да има много време за взаимодействие. Започнете урока със споделяне от страна на участниците за различни видове служби на поклонение, в които те са участвали; с какви форми на поклонение имат опитност и как са се чувствали, когато са ги практикували, и колко хора са присъствали. Въпросите на края на урока също могат да бъдат използвани за дискусия.

Общо поклонение в местната църква

ФОРМИ И ФУНКЦИИ НА ПОКЛОНЕНИЕ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Помислете за различни служби на поклонение, в които сте участвали. Обсъдете това, което е станало по време на службите – вида музика, молитвите, проповядването, четенето на пасажии, специални събития и др. По какъв начин тези служби помагат или пречат на вашето поклонение на Бог?

Един от въпросите, който създава най-голямото разделение в църквата днес, е въпросът за формите на поклонение в общата служба в местната църква. Някои църкви предпочитат тих, предизвикващ размишление стил, други предпочитат по-ентузиазирани. Някои не използват инструменти; други използват само орган или пиано. Трети пък използват разнообразие от инструменти като синтезатор, китара, тромпети, цигулка, флейта, барабани, кимвали и други видове музикални инструменти. Някои църкви имат хор или групи за хваление. Други имат един водач за поклонение.

За съжаление за много хора публичното поклонение е по-скоро просто ритуал или задължение, което да бъде изпълнено и изтърпяно, отколкото да бъде една вдъхновяваща опитност. По целият свят църквите, които растат и се умножават, са тези, в които хората искат да дойдат на службите за поклонение, защото това е мястото, където те имат среща от голямо значение, с Бог и Неговите хора. Малък растеж на църква има тогава, когато хората посещават службите за поклонение по задължение или защото правят услуга на Бог.

Общата служба на поклонение е времето, когато всички членове на църквата се събират, за да се поклонят заедно на Бог. Когато вашата новообразувана църква започне да провежда такива служби, важно е да разберете функцията на поклонение и тогава ще бъдете способни да изберете подходящите за нея форми, които привличат хората към среща с живия Бог. (Вижте отново урок 3 “Форми и функции”, от модул I, раздела за църквата). Важно е да разработите философия на поклонение, която ръководи планирането и подготовката на вашата обща служба.

II. ФУНКЦИЯТА НА ПОКЛОНЕНИЕ

Чрез общото поклонение се празнува централното място на Бог в живота на църквата. Той е достоен за поклонение. Бог има върховен контрол над вселената. Той има чиста любов за Неговите творения и създания. Също така ни е призвал да бъдем част от Неговото семейство тук на земята. Всички тези неща са достатъчна причина за голяма радост и празнуване. В такъв случай поклонението представлява нашето радостно, благодарствено признаване на Божието абсолютно превъзходство и морална доброта. При поклонението ние използваме цялото си същество – ум, воля, чувства и тяло, – за да покажем тази дълбока радост, която не може да се изрази в обикновен разговор, но може да бъде осъзната с духовната ни същност.

A. Да отдадем хвала и благодарност на Бог.

В цялата Библия има заповеди към Божиите хора да отдават хвала и благодарност на Бог. Също така виждаме много примери на библейски герои, които отдават почит на своя Създател – от Авраам в книгата Битие, до апостол Йоан

на остров Патмос. Няколко различни термина са използвани в еврейския и гръцкия език, за да опишат хвалата към Бог. Когато разгледаме някои от тях, можем да придобием по-голяма представа за същността, естеството и характера на поклонението.

1. Еврейски термини:

- ◆ *Халал и тешила* – *халал* е най-често използваната дума за хваление в Стария завет. Появява се 88 пъти. Нейното основно значение е “да произвежда ясен звук”. Тя също означава и “да се гордея/хваля, да празнувам, говоря възторжено/превъзносям се, тържествувам/радвам се”. Истинското хваление трябва да има ясен и отчетлив звук. Не трябва да има объркване за това, което се има предвид. *Тешила* (произхожда от *халал*) набляга на пеенето. Ние пеем песен на хваление на Бога. Понякога песните и химните на поклонение са неразбираеми и абстрактни. Песните за поклонение трябва ясно и несъмнено да съдържат хваление за Бога (*2Летописи 20:19-22, Псалом 71:8; 107:32*);
- ◆ *Замар* – значението е “да докоснеш или да свириш на струни”. Тя също означава и “пеене на хваление под акомпанимента на музикални инструменти” (*Псалом 9:2; 33:2-3; Псалом 149:3*);
- ◆ *Яда и тода* – Да почиташ или се покланяш с протегнати ръце. Да въздадеш хвала или благодарност. Да изявиш благоговение с протегнати ръце (*1Летописи 16:8, Псалом 97:12; Псалом 99:3*);
- ◆ *Шача* – да се наведеш, да паднеш пред, да се проснеш в знак на почит пред човек, който я заслужава.

2. Гръцки термини:

- ◆ *проскунео* – да паднеш и да целунеш краката на някой, който е достоен за почит;
- ◆ *айнео и епайнео* – да похвалиш или хвалиш Бог (*Лука 19:37, Деяния 2:47, Евреи 13:15, Откровение 19:7*);
- ◆ *харис и юхаристия* – благодарност, отдадена на Бог, за да изрази признателност (*Лука 17:16, 1Солунци 5:18; Откровение 7:12, 11:17*);
- ◆ *хумнео* – да пееш химн;
- ◆ *псало* – да свириш на инструмент и да пееш;
- ◆ *доксазо* – да прославиш;
- ◆ *еюлогео* – да благословиш и хвалиш.

Б. Да послужиш на Бог.

Не е възможно истинското поклонение да бъде отделено от пълното подчинение на някой, който е посветил живота си на Бог и изявява това подчинение чрез служение. Ключови термини, използвани да опишат тази функция на поклонение в Библията, са:

- ◆ *абад* (еврейски) – да работиш за Бог; да служиш на Бог; да бъдеш послушен на Неговите заповеди (*Изход 7:16, Второзаконие 10:12, 1Царе 7:3, 2Летописи 33:16, Псалом 100:2*);
- ◆ *латрео* (гръцки) – да се покланяш или служиш на Бог (*Матей 4:10, Деяния 27:23*);
- ◆ *латрея* (гръцки) – да служиш на Бог; да стоиш пред Него (*Римляни 12:1, Откровение 7:9-17*).

В. Исусовата перспектива за поклонението.

В разговорът Си със самарянката (*Йоан 4 глава*) Исус разкри друга истина за поклонението на Бог. Той заяви, че Бог не е толкова загрижен **къде** Му се покланяме (място), но **как** Му се покланяме (отношение) – **с дух и истина**.

Единственото приемливо поклонение трябва да включва и двата елемента. Ако се покланяме само с дух, рискуваме да се покланяме на идол или представяне неточно на един истински Бог, защото не знаем нищо за Него. Това не е угодно на Бог. От друга страна, ако се покланяме само с истина, нашето поклонение е студено и липсва чувството на любов и интимност с Бог. И този вид поклонение не Му е угоден. **Вместо това Бог иска от нас да разберем истината с нашия ум и да Му се покланяме с чувство от дълбочините на нашето сърце.**

Г. Елементи на общата служба на поклонение.

През църковната история службите за общо поклонение на местните църкви са имали опитност с библейското поклонение чрез следните елементи:

- ◆ Песни, химни и музика – пеене на Словото и песни на празнуване, хвала и благодарност (фокусират емоциите и вътрешното ни естество върху Бог);
- ◆ Проповед – проповядване на Словото (фокусира нашето служение на Бог чрез призоваване да Му се подчиним);
- ◆ Четене на Библията – публично четене на Божието Слово (фокусира умовете ни върху Бог чрез измиването им в истината);
- ◆ Молитва – общение с Бог (молитви на хваление, обожание, изповед, застъпничество);
- ◆ Тайнства – Господната вечеря, водното кръщение;
- ◆ Десятък и дискус – даване материалните ни притежания на Бог;
- ◆ Специални събития – специална музика, четене на поезия, драма, споделяне на свидетелства и др.

Формите на тези елементи варират за различните църкви според деноминационните традиции и местната култура. Например някои църкви обслужват Господна вечеря всяка седмица, а други първата неделя на месеца. Някои църкви се срещат в неделя сутрин за общо поклонение, други се срещат всяка вечер или два пъти в седмицата. Музиката за поклонение също е много различна. Определянето на подходящи форми за общо поклонение са обсъдени по-долу.

III. КАК ДА ОПРЕДЕЛИМ ПОДХОДЯЩИ ФОРМИ НА ПОКЛОНЕНИЕ

Както обсъдихме в началото на този урок, видяхме, че в Писанията има различни форми на поклонение. Кои фактори трябва да обсъдите, когато планирате вашата служба на общо поклонение? Това е важен въпрос за вас и вашето създаващо се църковно ръководство, който трябва да обмислите. Формите, които ще изберете за поклонение, се различават в зависимост от географската област или културата. Дори и в един и същи град хора от различна възраст, образование, етнос, културен и деноминационен произход ще провеждат тяхната обща служба на поклонение към Бог по различни начини. Формите на поклонение трябва да позволяват на хората да изразяват и вярата си в Бог (истината), и емоциите, и чувствата на тяхното взаимоотношение с Бог (духа).

Формите трябва да позволяват на хората да се приближават по-близо към Бог. Следователно ключа за планиране на службата за поклонение е да откриете как хората

във вашата определена област най-естествено изразяват любов, радост, увереност и дълбоки взаимоотношения. Това са знаците на истинското поклонение. Поклонението никога не трябва да бъде застинало, безизразно или изявено по начин, който е в противоречие на естеството на чувствата на вярващия. То трябва да изразява нашите чувства за Господа и нашите мисли към Него.

IV. ОБЩОТО ПОКЛОНЕНИЕ И ОСНОВАВАНЕТО НА ЦЪРКВИ

Както видяхме по-рано, една от целите на Църквата е да възхвалява Господа. За това общото поклонение е важна функция на църквата. Публичното поклонение е нещо повече от лично поклонение, извършвано на публично място. Старият завет и особено Псалмите са пълни с примери за Божии хора, които Му се покланят заедно. В Новия завет много от проблемите, за които се говори в посланията, са свързани с практикуването на общото поклонение (например *1 и 2 Коринтяни*). Вярващите са увещавани да не забравят да се събират заедно (*Евреи 10:25*). Общото поклонение не е забавление. **Събраните хора не са публика – те са участниците.** Някои църкви правят грешка, като се отнасят към общите служби на поклонение като към театрално представление, изиграно от професионалисти. Събранието е “публиката”, а водачът на поклонението или пасторът са “актьорите на сцената”. Общото поклонение е за участието на цялото събрание.

Общото поклонение прославя Господа, осигурява начин за показването на единство в тялото Христово (*Йоан 17 глава, Деяния 2 глава*) и го укрепва чрез използването на духовните дарби (*1 Коринтяни 12:7* и нататък, *Ефесяни 4:12-13*). Това е свидетелство пред света за Божието присъствие сред Неговите хора. При все че посещението на службите за поклонение не е главното средство за евангелизиране, Бог ги използва като едно от средствата за привличане на грешните хора към Себе Си. Обаче това поклонение трябва да бъде честно, от сърце, а не просто рутина или ритуал.

Качеството на службите за поклонение изглежда има някакво влияние върху църковния растеж. Между 1994-1996 Института за църковно развитие в Германия направи широко проучване на характеристиките на растящите църкви. Те изследваха над 1000 църкви в 32 страни от пет континента. Един от резултатите показва, че ключовата характеристика на растящите църкви беше вдъхновяващата и пълна с радост служба на поклонение. Участниците в тези църкви искаха отново да посетят службите, защото имаха среща от голямо значение с Бог и Неговите хора и бяха насърчени и изградени в тяхната вяра. Те бяха излезли от службите с желанието да бъдат по-покорни на Бог – да Го обичат и да Му служат по-дълбоко и да споделят с други за Него.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Общото поклонение на Бог е една от главните функции на Църквата. Бог е достоен за поклонение. Исус заяви, че истинските поклонници ще се покланят на Бог с дух и истина. През цялата църковна история, когато вярващите са се събирали заедно, определени елементи на служби на поклонение са се развили, за да се покланят на Бог “с дух и истина”. Тези елементи съдържат пеене и музика, молитва, четене на Библията, проповядване, тайнства и специални събития. Тези елементи могат да бъдат изразени чрез много разнообразни, подходящи форми, в зависимост от деноминационните традиции и културни практики. Опити доказват, че службите на поклонение са характеристика за растящите църкви.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Защо е важно за Божиите хора да се събират за общо поклонение? Каква е целта на общото поклонение?

- ◆ Кои са причините, с които “вдъхновените” служби на поклонение съдействат за църковния растеж? Кои са елементите на “вдъхновената” служба за поклонение?
- ◆ Какво означава да се покланяме на Господа във величието на Неговата святост (*1Летописи 16:29*)?
- ◆ Според вашата църква или деноминация, покланянето и колениченето форми на поклонение ли са или функции (*Псалом 95:6*)? Ако са форми, каква тогава е функцията?
- ◆ Според вашата църква или деноминация, вдигането на ръце при поклонението форма ли е, или функция?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Направете индуктивно изучаване на поклонението в *Откровение 4:8-11* и *5:9-14*. Бъдете сигурни, че сте отговорили на въпросите “кой?”, “какво?”, “кога?”, “къде?”, “защо?” и “как?”
- ◆ Направете списък на наблюдения за начините, по които хората от вашата набелязана област изразяват любов, радост и дълбоки взаимоотношения.
- ◆ Обсъдете вашата новоосновавана църква. Кои от тези форми са подходящи да изразят поклонение пред Бога във вашата обща служба за поклонение? Кои форми от вашата деноминационна традиция също могат да бъдат подходящи? Кои от тях могат да не бъдат подходящи за вашата набелязана група? Обсъдете това, което сте открили, с вашия наставник или преподавател.

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ Robinson, Martin and David Spriggs. *Church Planting: The Training Manual*. Oxford, England, Lynx Communications, 1995.
- ◆ Rowlands, Gerald. *Build My Church! (Volume Two)*. Singapore, I.C.M. Publications, 1995.
- ◆ Schwartz, Christian A. *Natural Church Development*. Emmelsbüll, Germany, C&P Verlags-GmbH, 1996.

Как да водим общо поклонение

СЪДЪРЖАНИЕ

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да подготви участниците да могат да водят поклонението в местните си църкви.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира елементите на службата за поклонение и ролята на водача на поклонението в местната църква;
- ◆ да знае как да води ефективно поклонението;
- ◆ да участва във воденето на ефективна служба за поклонение в новоосновената църква(и).

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Ролята на водача на поклонението.
- III. Качества на водача на поклонението.
- IV. Напътствия за водене на поклонението.
- V. Практика на планиране службата за поклонение.

☞ Фигури

16.1 Фигура: Пример за планиране на поклонение.

☞ Напътствия към водещите

- ◆ Този урок трябва да протече главно в дискусия. Нека някои от участниците, които имат опит с воденето на поклонение, да споделят как го правят. Ако е възможно, поканете някой водач на поклонение, който не участва в семинара, да сподели с участниците как планира и се подготвя за такава служба.
- ◆ Нека участниците да се разделят на малки групи и да работят върху упражнението за планиране на служба за поклонение. Нека групите да споделят плановете си с всички.

Как да водим общо поклонение

ПЛАНИРАНЕ И ПОДГОТОВКА НА СЛУЖБАТА ЗА ПОКЛОНЕНИЕ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Една от главните цели на църквата е да възвеличава Господа. Общото поклонение е заповед и е показано нагледно от Божиите хора в Библията. То е свидетелство пред света за Божията реалност между нас. В предишния урок обсъдихме функциите на поклонение, елементите на общата служба на поклонение и как да определяме подходящи форми на поклонение.

Този урок обсъжда ролята на водача на поклонение, качествата му, напътствия за водене на служба на поклонение и как да планирате и да се подготвяте за служби на поклонение.

II. РОЛЯТА НА ВОДАЧА НА ПОКЛОНЕНИЕТО

Ролята на водача на поклонението е да работи с църковното ръководство за планиране на общи служби на поклонение. В допълнение, водачът на поклонението е отговорен за воденето на действителната служба на поклонение. Това включва воденето или предоставянето на хора да водят различните елементи на службата за поклонение, например пеене/музика, молитва, десятък/дискус, проповед, тайнства и др.

В някои църкви водачът на поклонението и пасторът е една и съща личност. В други църкви водачът на поклонението е член от екипа водачи на църквата и работи в близост до пастора за планирането и подготовката на службата за поклонение. В този случай пасторът обикновено подготвя и води проповедта и тайнствата на службата на поклонение, а водачът на поклонението често подготвя и води другите елементи (пеене, молитва, дискус, специални събития и др.) Когато те са един и същи човек, пасторът ще бъде отговорен за всички елементи на службите на поклонение. Това е добре за малки църкви, но с нарастването на Бог поставя надарени водачи в църквата и пасторът ще направи добре, ако сподели водачеството с тези надарени хора. Това предпазва пастора от прекалено натоварване и също осигурява възможност за развитие на водачеството в църквата.

Същият принцип важи и за новоосновената църква. Основателят на църкви може да води поклонението за известно време, но когато се появят надарени личности, те трябва да бъдат обучени и оставени да служат. По този начин членовете на църквата започват да поемат отговорността за тази новооснована църква.

III. КАЧЕСТВА НА ВОДАЧА НА ПОКЛОНЕНИЕТО

Водачът на поклонението трябва минимум да има духовните качества на всеки признат водач в църквата (например неделен учител, водач на малка група и др.) Впрочем, някои църкви изискват водачите на поклонението да посрещат изискванията за духовни качества на презвитерите. Водачите на поклонението трябва да осъзнават драматичния елемент на това, което правят. Тяхната цел е да водят поклонението по такъв начин, че да не привличат вниманието върху себе си, но към Бог. Те трябва да бъдат хора, които водят събранието към Бог, а не към себе си.

В допълнение към духовните качества на признат водач на църквата, ето някои други качества за водач на поклонението:

А. Човек, който се покланя.

Човек, който е призван да води други в поклонение, трябва да има умения и да е вещь в поклонението си към Бог. Не е възможно да се водят хората към нещо, освен ако водачът не е изпълнил изискванията и придобил уменията на поклонение. Този човек трябва да има добър живот на поклонение.

Б. Музикална способност.

Добрият водач на поклонението трябва да има музикални умения. Той особено трябва да умее да води другите, като използва музика – да води пеенето и свиренето на инструменти, да използва музика за фон и др. В Стария завет умелите музиканти водеха хората в общото поклонение към Бог.

В. Духовна чувствителност.

Добрият водач на поклонение е развил чувствителност към водителството на Святия Дух. Поклонението трябва да бъде водено от Святия Дух. Водачът на поклонението трябва да може да различава водителството на Святия Дух и след това да може да ръководи поклонението спрямо това водителство.

Г. Истинска смиреност.

Добрият водач винаги ще търси да се “скрие зад Христос.” Той трябва да бъде способен да контролира личните си мисли, чувства и емоции, така че те да не пречат на събирането. Нищо не разрушава духовната атмосфера толкова бързо, колкото един егоистичен водач, който изтъква себе си в събранието. Водачът винаги трябва да фокусира вниманието на покланящите се върху Бог.

Д. Способност да води другите в поклонение.

Добрият водач на поклонение трябва да избягва възможността да се “загуби в поклонението.” Един от най-често срещаните примери за това е водач на поклонение, който затваря очи и изглежда забравя за това, което става около него. Водачът на поклонението трябва да знае какво става в събранието и да насърчава цялото събрание да участва в службата. Възможно е да бъдеш напълно въввлечен в поклонение и все още да чувстваш и знаеш какво става с хората. Водачът трябва да бъде чувствителен към Святия Дух и по същото време да има умерено влияние в службата.

IV. НАПЪТСТВИЯ ЗА ВОДЕНЕ НА ПОКЛОНЕНИЕ

Покланяне от дълбочина и влагане на смисъл в това изисква надареност, чувствителност към Святия Дух и опитност. Формата на вашата служба на поклонение без съмнение ще бъде повлияна от вашите собствени деноминационни традиции и предишна опитност. Обаче, има някои основни напътствия, които могат да помогнат на всяка служба на поклонение да бъде опитност, която довежда вярващите по-близо до Бог и Му доставя удоволствие.

А. Тема.

Избирането на основна тема ще бъде от голяма помощ за службата. Върху тази тема ще се размишлява през всички елементи от нея – музика, проповед, молитва и т.н.

Б. Преход.

Връзките между елементите на службата са важни. Едно или две чувствени изречения, чиято цел е да водят мислите на събранието, могат да помогнат да се изгладят прехода от участие към активно слушане, от размишление към активно действие. Водачът на поклонението трябва да може да забележи това,

което Бог върши и да направи малки промени във воденето. Използването на музика може да помогне за прехода между различните елементи.

Например след изпяването на няколко весели химни за възхвала на Бог акомпаниращите музиканти могат да изсвирят малко музикално въведение, което да води събранието от настроение на победна хвала към тихо размишление в подготовка за по-тихо пеене, преход към молитва или други елементи на поклонение.

В. Последователност от елементи.

Има ли смисъл последователното протичане на елементите на поклонение? Например трябва ли проповедта да бъде преди или след времето за молитва? Трябва ли Господната вечеря да бъде обслужвана в началото, средата или края на службата? Има ли баланс между ставането и сядането, между слушането и участието и т.н.? Забележете, че някои деноминационни традиции имат модели на поклонение, които всъщност диктуват реда на службата на поклонение.

Г. Песни и музика.

Музиката и пеенето са главните форми на поклонението, които позволяват на хората да се покланят на Бог с техните емоции и чувства. Има голямо разнообразие на свещена музика – традиционна и съвременна. Ето някои неща, които можете да обсъдите, когато избирате музиката за общото поклонение:

1. Леснота при пеенето.

Изберете песни, които са лесни за изпяване и относително лесни за научаване. Те трябва да бъдат такива, каквито екипът за основаване на църкви знае добре. Когато въвеждате нови песни, използвайте ги в няколко служби, така че събранието да има време да ги научи добре. Също така за една служба на поклонение не въвеждайте повече от една или две нови песни. Трудно е за хората да бъдат привлечени в поклонение на Бог, ако са твърде объркани от непозната музика. Нека думите на песните да са в песнарките, извадени на ксерокс или на шрайбпроектор. Това помага на хората да участват в службата на поклонение.

2. Разнообразие.

Опитайте се да включите смесица от съвременна и традиционна музика и песни, ако въобще е възможно. Когато една от главните деноминации в Естония ревизира песнарката си в началото на 90-те, комитетът, избран да направи това, се постарала да съчетае в едно най-добрите традиционни и съвременни химни, станали част от общото поклонение на новоосновените църкви. Това помогна да се постави мост между различния стил на поклонение на старите традиционни и по-нови църкви.

3. Настроение.

Опитайте се да създадете поредица от настроения чрез химните. За начало една песен на празнуване и друга песен на триумф за завършек могат да бъдат разнообразени с химни за размишление през останалата част на службата. Инструменталната музика може да бъде използвана доста ефективно за преход от празнуване до размисъл и обратно. Това може често да предпази службата от чувство на колебливост или разпокъсаност.

4. Музикални инструменти.

Музикални инструменти често бяха използвани в Писанията да изразят хвала и поклонение на Господ. Музикалните инструменти, които виждаме в Стария завет (арфа, тромпет, лира и др.), са били нещо обикновено за хората по това време. Няма нищо свещено в органа, пианото или китарата.

На една църква в Босня-Херцеговина бяха подарени шест органа от няколко западни църкви, които почувствали, че тази църква трябва да има орган, за да се покланя “правилно” на Господа. За съжаление никой не можел да свири на орган, така че те били оставени в мазето да събират прах. Органът не е бил нещо обикновено за тази област, така че не бил използван от вярващите в тяхното поклонение. Музикантите, които са включени в поклонението, трябва да “свирят умело” на инструментите си (*Псалом 33:3*). Кой във вашето събрание е надарен музикално? Кои инструменти са общоприети за хората във вашата набелязана област?

Фокусът на музиката не трябва да бъде върху умението или таланта на самите музиканти, но по-скоро на величието на Бог. Цялата музика в службата за поклонение трябва да служи за привличането на хората по-близо до Бог.

Д. Оборудване.

Нагласено ли е правилно и работи ли оборудването, което ще бъде използвано по време на службата за поклонение? Голяма помощ е идването по-рано на служба и проверяването дали техниката работи, за да се подобри качеството на службата за поклонение. Един неработещ шрайбпроектор или звукова система може да бъде пречка за участието на хората в поклонението и често отвлича вниманието на хората от Бог.

Е. Репетиция.

Идеята за репетиция при поклонението е нещо, което често предизвиква чувство на отвращение. Обаче поклонението е жертва пред Бог и ние трябва да желаем да дадем най-доброто от себе си на Бог в общото поклонение. Също така повторената по добър начин музика, драма, свидетелства и др. всъщност позволяват на хората да се покланят на Бог по-ефективно. Вниманието на хората не е отвлечено от объркване заради думите и лошо изсвирената музика. Репетициите също помагат за преценяване на протичането на службата и дават сигурност, че различните елементи на службата си пасват по значение. Практикуването позволява на водача на поклонението да се фокусира върху водачеството на Святия Дух по време на службата, отколкото да внимава дали музиката е изпълнена правилно.

Ж. Подготовка с молитва.

Преди службата водачът на поклонението, пасторът и другите участници в службата на поклонение трябва да се срещнат и да се молят заедно. Посветете службата на Господа, да бъде благословение за Него и Святия Дух да води службата. Молете се за спасението на невярващите, които може би ще дойдат, за това техните сърца да бъдат привлечени към покаяние и вяра в Христос. Молете се на Господ да предпази времето за поклонение от атаките на дявола.

IV. ПРАКТИКА НА ПЛАНИРАНЕ СЛУЖБАТА ЗА ПОКЛОНЕНИЕ

Следващите стъпки могат да бъдат използвани, за да ви помогнат да добиете опитност в планирането на служба за поклонение с вашия екип за основаване на църкви. Разделете се на малки групи. Обсъдете всяка от следващите стъпки и използвайте таблицата, за да планирате служба. Споделете плана си с другите групи.

А. Стъпка 1: Изберете тема.

Каква ще бъде темата на службата за поклонение? Често главната идея на проповедта става за тема. Например вие бяхте помолени да подготвите проповед върху *Ефесяни 5:15-21*. Главната идея на този пасаж е “Бог иска да бъдем изпълнени с Духа, защото това е мъдро и ни води до живот, пълен с радост.” Тогава темата на службата може да бъде “Бъдете изпълнени с Духа”. Ако това

се случи да е специален ден като Петдесетница, Рождество или Възкресение, вашата тема вероятно ще се върти около тези предмети.

Б. Стъпка 2: Изберете песните/музиката и специалните събития.

Какви песни и химни ще използвате по време на службата на поклонение? Изберете подходящи за темата химни, които са едновременно традиционни и съвременни. Бъдете сигурни и че темпото на музиката е разнообразно – изразяващо чувство на празнуване и размисъл. Ще имате ли някаква специална музика като инструментално соло например? Ще има ли драма, чрез която да се изрази част от проповедта? Ще има ли свидетелства? Бъдете сигурни, че свидетелствата, които подбирате, ще са свързани с темата.

В. Стъпка 3: Оформете протичането на службата за поклонение.

Определете точно времето за започване и за свършване. Включете всеки аспект от службата – песни, проповед, специални събития, молитва, четене на Словото и др. Фигура 16.1 е таблица, която може да използвате, за да планирате протичането на службата. След това тя може да бъде използвана от водача на поклонението или пастора за провеждането на действителна служба за поклонение.

Г. Стъпка 4: Избройте необходимото оборудване.

Направете списък на необходимото оборудване, от което се нуждаете за службата – като шрайбпроектор, песнарки или листове с песните, микрофони и др. Определете кой ще бъде отговорен за подготвянето им преди и по време на службата.

Д. Стъпка 5: Определете времето и датата за репетиция.

Решете кога ще повторите службата за поклонение. Бъдете сигурни, че всички участници са предупредени и ще могат да дойдат.

Е. Стъпка 6: Отделете време да се помолите преди службата за поклонение.

Помолете Бог да води службата. Молете се сърцата на хората да бъдат подготвени за поклонение пред Господа. Молете се сърцата на невярващите да бъдат отворени за Господа. Някои църкви имат екипи за молитва, които се молят, докато службата трае. Други пък имат екипи, които идват преди това, и се молят както за службата, така и за хората, които влизат в мястото за поклонение.

Ж. Стъпка 7: Оценете службата на поклонение.

След службата отделете време, за да направите преценка. Как протече тя и каква беше атмосферата? Какво трябва да се промени? Какво трябва да бъде използвано отново? Бог изяви ли се по по-специален начин? Докоснати ли бяха хората по време на поклонението? Беше ли спасен някой? Включете това, което сте научили от преценката в някои от вашите бъдещи служби.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Общото поклонение на Бог е една от основните функции и привилегии на Църквата. Воденето на поклонението е важна задача, която трябва да се приема насериозно. Умелите водачи на поклонението са дар от Бог за църквата. Те трябва да бъдат идентифицирани, упълномощени и оставени да служат. Правилната молитва и планиране на службата на поклонение може да увеличи ефективността на способностите на събранието да се покланя на своя Създател. Подбиране на темата, определяне на песните/музиката, специалните събития и протичането на службата за поклонение са важни аспекти за създаването на ефективна обстановка на поклонение.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Има ли начини на изразяване на чувства и мисли, които се използват често във вашата култура, които могат да бъдат въведени в службата ви на поклонение (например поезия)? Как можете да ги използвате в службата ви?
- ◆ Защо е важно да отделите време да планирате службата на поклонение?
- ◆ Каква трябва да бъде ролята на пастора в планирането на службата на поклонение? Каква трябва да бъде ролята на водача на поклонението?
- ◆ Опишете протичането на службата на поклонение, която е била от особено значение за вас. Кои елементи на службата са били най-ефективни? Какво сте научили от тази служба, което може да ви помогне в планирането на служба за поклонение във вашата основана църква?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Планирайте и подгответе служба на поклонение. След службата оценете нейната ефективност. Какво беше добре? Какво трябва да промените? Споделете резултатите с вашия наставник или преподавател.
- ◆ Ако е възможно, посетете други църкви във вашата набелязана област или близо до нея. Наблюдавайте службата за поклонение и наблюдавайте формите на поклонение. Какво може да научите от вашите наблюдения, които да приложите във вашата новооснована църква?

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ Robinson, Martin and David Spriggs. *Church Planting: The Training Manual*. Oxford, England, Lynx Communications, 1993.
- ◆ Rowlands, Gerald. *I Will Build My Church! (Volume Two)*. Singapore, I.C.M. Publications, 1995.

II. ПРИМЕРНА СХЕМА ЗА ПЛАНИРАНЕ НА ПОКЛОНЕНИЕ

Ред на службата за поклонение неделя, 20.9. 2000

Българска Независима Църква

ВРЕМЕ	ОТГОВОРНИК	ДЕЙНОСТИ ПО ВРЕМЕ НА ПОКЛОНЕНИЕТО	Номер на песента
10:30-10:35	Димитър	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Добре дошли! ◆ Лично представяне + други водачи и гости. ◆ Съобщения. <p>Довечера от 18.00 ч. – среща с младежите от английската езикова гимназия в София.</p> <p>На 4.10 от 6:15 – среща на медицинския християнски съюз в хотел България.</p> <p>11.10 от 15ч. извънредна служба по случай ръкополагането на Иво Петков за пастор.</p>	
10:35—10:37	Иван	Молитва.	
10:37—10:40	Стоян	Песни: "Царю наш всесилни"	16
10:40—10:41	Стоян	Обяснение.	
10:41—10:53	Стоян	<p>"Свят, свят, свят";</p> <p>"Свят да съм желая";</p> <p>"Бди, моли се и очаквай";</p> <p>"По-бял от сняг";</p> <p>"Има сила";</p> <p>"Слънце ярко".</p>	<p>5</p> <p>253</p> <p>167</p> <p>138</p> <p>125</p> <p>465</p>
10:53—10:56	Боян	Първи прочит – <i>Йоан 16:1-15.</i>	
10:56—11:02	Стоян	Солово изпълнение.	
11:02—11:06	Кирил и Мишо	Дискус/дарение.	
11:06—11:11	Иван	Молитва.	
11:11—11:16	Боян	Втори прочит – <i>Йоан 16:16-33.</i>	
11:16—11:55	Краси Илиев	Проповед.	
11:55—11:57	Георги	"Изпитай нашите сърца".	316

Местната църква и другите части на Христовото тяло

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да помогне на участниците да научат принципите за ефективно сътрудничество и партньорство с другите части на Христовото тяло – други църкви, деноминации, парацърковни организации и др.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбере как да развива ефективно сътрудничество и партньорство за различни цели на служение;
- ◆ да знае принципите за развиване на ефективно партньорство;
- ◆ да участва в развиването на партньорство за по-обхватно служение на основаване на църкви.

☞ План на урока

- I. Причини за партньорство.
- II. Нива на посвещение в партньорството.
- III. Десет качества за ефективното партньорство.

☞ Фигури

- 1.1 Фигура: Концентрични кръгове на взаимоотношения.
- 1.2 Фигура: Нива на посвещение в партньорството.

☞ Напътствия към водещите

Съчетайте лекцията с дискусия. Нека участниците да обсъдят въпроса за концентричните кръгове на взаимоотношения. В действителност използваме ли този подход в личния ни живот? Каква е цената за всеки участник във всяко от нивата на партньорство? А каква е ползата от всяко ниво?

Местната църква и другите части

ДА РАБОТИМ ЗАЕДНО В ПАРТНЬОРСТВО

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ПРИЧИНИ ЗА ПАРТНЬОРСТВО

Има две неизбежни причини защо трябва да бъдем партньори с другите църкви и организации в областта или страната, които са в кръга на нашата отговорност. Едната е богословска, а другата е практическа.

A. Богословска причина.

Богословската причина е основното единство на Тялото Христово. Всички, които са родени отгоре, са осиновени в Божието семейство (*Йоан 1:12-13*). Това семейство също е наречено “тяло” и е едно, не са много (*Ефесяни 4:3-6*). В последната Си молитва в Гетсимания Христос се моли за нашето единство, така че светът да познае, че Отец Го е пратил (*Йоан 17:20-21*). Всъщност тайната на благовестието е, че Бог направи от всички хора едно в Христос, разчупвайки бариерите, които ги разделяха (*Ефесяни 3: 2-6; Галатяни 3:26-28*). Разделението и надпредварата между различните части на Църквата са били пречка за напредъка на евангелието, престъпление спрямо невярващите и оскърбление към единството в Троицата.

Ако ние, с цялото си разнообразие и различие, сме част от тялото на Христос, трябва да започнем да се държим като такива. Светът ще види нашето единство и любов и ще бъде привлечен да повярва в Христос.

B. Практическа причина.

В страните, където евангелските християни са под 2%, е малко вероятно, че някоя от деноминациите ще могат сами да изпълнят Великата заповед за достигането на нацията. Изпълването на нацията със свидетелстващи общества от вярващи ще изисква участието на всички Божии деца в нея.

Дори повече от това, ако направим внимателно проучване, ще открием че различните църкви и организации имат средства, които ще са от полза за другите. Някои църкви може да са публикували полезни материали за ученичеството. Други да са разработили църковни програми за обучение, а трети да са се специализирали в съвременното поклонение. Някои организации работят с масмедията, други с младежи, евангелизиране чрез спортни прояви, филма “Исус” и др. Споделянето на тези средства за работа обогатява цялото тяло.

Ако се молим заедно, правим заедно проучване и споделяме нашите средства за работа, ще открием, че Бог ни е дал всичко на разположение, от което се нуждаем, за да завършим задачата. Това не означава, че различните деноминации трябва да се обединят или основават църкви една за друга. Те могат да запазят различията си и да продължават да основават църкви, които да се регистрират към тях. Възможно е обаче да правят това, докато едновременно работят заедно с групи, които имат различни отличителни характеристики.

Практичен модел

Много хора са задавали въпроса как може да се работи в партньорство с други църкви или организации, които имат различни отличителни характеристики, без

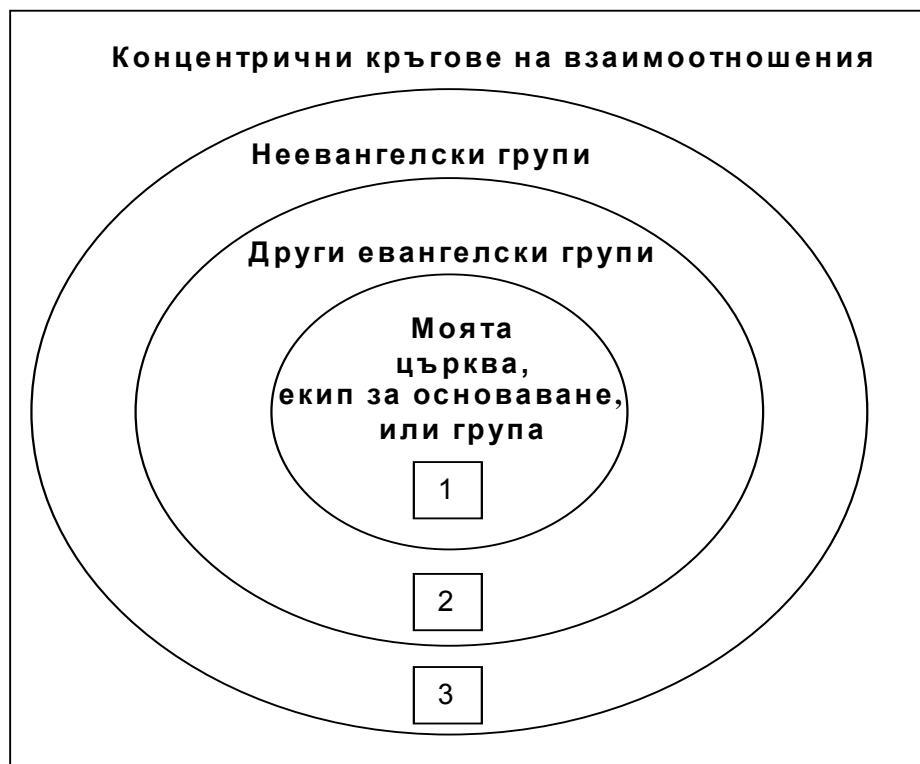

да се загуби идентичността и да се направят компромиси с доктрините и традициите.

Полезно е да разгледаме фигура 17.1 за концентричните кръгове на взаимоотношения. В центъра на кръга е нашата местна църква или екипът ни за основаване, или нашата организация. За да бъдат част от тази група, членовете трябва да са съгласни по основни въпроси, за да бъдат в хармония в живот и служение. Възможно е обаче да работим заедно с другите части на евангелското тяло, намиращи се в нашата област, за да правим проучване, да се молим, да споделяме наличните средства и да провеждаме обучения, с цел да се насити областта с църкви. Различните групи работят заедно на определени нива, без да жертват своите отличителни характеристики и в същото време позволяват на другите групи да запазят своите.

Също така е възможно да се работи заедно с неевангелски християнски групи в начинания, които са от полза за нацията. Пример за това може да бъде полагането на общи усилия с неевангелска християнска група, която кара местното правителство да прокара закони, които да поддържат публичния морал и библейските ценности. Друг пример може да бъде подпомагане на жертвите на различни бедствия.

Фигура 17.1: Концентрични кръгове на взаимоотношения

В. Пример за партньорство.

Основатели на църкви от различни деноминации в Румъния основават църкви и организации за собствените си деноминации. Но си и помагат взаимно и надденоминационно в следните области:

- ◆ молитва;
- ◆ проучване;

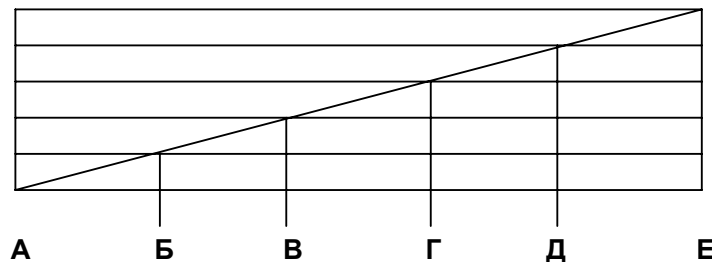
- ◆ обучение за основаване на църкви;
- ◆ разпределяне на стратегиите по места.

Всяка деноминация запазва своите характеристики, но и има полза от партньорство в споделяне на идеи или налични средства (за обучение, достигане на погналите и др.) Всички деноминации растат и се умножават като резултат от партньорството си.

II. НИВА НА ПОСВЕЩЕНИЕ В ПАРТНЬОРСТВОТО

Има различни възможни нива на обща работа, всяко от които изисква голямо посвещение на партньорите, за да бъде успешно. Няма добро или лошо ниво. Всяко от тях е подходящо за дадена ситуация. В действителност често е по-добре за потенциалните водачи да започнат с информиране помежду си и след като се изградят разбиране и увереност, да преминат към партньорство. Тъй като партньорството се основава на взаимоотношения, ако започнете направо от нивото на партньорството, вие може да сте или да не сте развили необходимото взаимоотношение, което да ви помогне да поддържате движението през трудните дни, които ще дойдат. Фигура 17.2 показва различните нива на посвещение в партньорството.

Нива на посвещение в партньорството

А. Ниво А: Незнание (няма сътрудничество).

На първото ниво е незнанието, което твърде често е нормалната ситуация. Християнски работници служат в някои градове, без да знаят, че има други със същата вяра и виждане, които също извършват служение в тези градове. Често резултатът е припокриващи се служения, които довеждат до конфликти и загуба на възможности.

Б. Ниво Б: Запознатост.

Когато различни църкви или организации в една и съща област знаят едни за други и ги признават като легитимна християнска група, започва да се развива чувство на общност.

В. Ниво В: Информираност.

Информиране има тогава, когато различните групи в една област се срещат периодично, за да се информират за техните дейности и планове и се посвещават на молитва един за друг.

Г. Ниво Г: Сътрудничество.

Това става, когато е установена постоянна организация за споделяне на информация и молитва. Тогава участниците се съгласяват да си сътрудничат за специфични проекти за ограничено време. Например в целия град може да има ден за всеобща молитва и пост.

Д. Ниво Д: Партньорство.

Ако група църкви и организации решат да си сътрудничат за провеждането на програма за обучение на основатели на църкви или започването на надденоми-

национнo библейско училище, за което всяка група ще допринесе, тогава партньорство е налице.

Е. Ниво Е: Сливане.

Това става, когато две или повече църкви или групи решат да станат една.

III. ДЕСЕТ КАЧЕСТВА ЗА ЕФЕКТИВНО ПАРТНЬОРСТВО

Следват 10 качества на ефективно партньорство. Вероятно доверието между партньорите е най-важното качество за ефективно партньорство. Също партньорство, което няма ясно виждане или цели, не продължава дълго. Кое качество беше най-трудно да придобиете в партньорството според вашата собствена опитност за това? Ако сте се провалили в партньорството с някой, кои от качествата, които са допринесли за провала, са липсвали?

ДЕСЕТ КАЧЕСТВА ЗА ЕФЕКТИВНО ПАРТНЬОРСТВО

- 1. Ефективното партньорство е построено върху доверие, откритост и взаимна загриженост.** Партньорството е повече от координация, планиране, стратегии и тактики.
- 2. Продължаващото партньорство се нуждае от координатор.** Някой, на когото чрез взаимно съгласие е дадена ролята да запали и поддържа огъня на партньорството.
- 3. Ефективното партньорство се развива, за да се завърши определена задача или виждане.** Успешното партньорство се фокусира върху **какво** (цели), отколкото върху **как** (структура). Формата винаги следва функцията.
- 4. Ефективното партньорство започва с идентифицирането на нуждите на хората, които са достигани или спасявани.** То не започва с написването на общо богословско изявление. Реалистични приоритети за действие трябва да бъдат извлечени въз основа на тези нужди, средства и възможности.
- 5. Партньорството е процес, не събитие.** Започването, запознанството и формирането на партньорството често отнема дълго време. Дори ако срещата за запознанство става твърде рано, може да убие възможността за партньорство. В основата си партньорството изисква доверие, а то отнема време да се изгради.
- 6. Предизвикателството пред ефективното партньорство е по-скоро да се поддържа, отколкото да се създаде.** Голяма концентрация и посвещение за дълго време се изисква, за да се поддържа виждането живо, да бъде ясен фокус и общението добро.
- 7. Ефективното партньорство е създадено от партньори с ясна идентичност и виждане.** Всеки от партньорите трябва да има свое ясно изявление на служение и да живее според него. Иначе няма да може да разбере как се вмести, допринесе за голямата картина или извлича полза от общите усилия.
- 8. Ефективното партньорство признава, дори празнува, различията в историята, виждането и служението на всеки от партньорите.** Но накрая те трябва да се съсредоточат върху това, което е общо – виждане, ценности, цели на служение, – отколкото върху техните различия.
- 9. Ефективното партньорство се фокусира върху крайните цели и виждане.** То не отвлича вниманието си от усилия да се извърши нещо ден за ден. Често по-лесно е да се фокусира върху посредствените задачи, а не на крайните.
- 10. Ефективното партньорство очаква проблеми и планира, преди те да се появят.** Бъдете сигурни, че процесът се основава на партньорство за справяне

с промени, изключения, разочарования, неизпълнени посвещения или просто неочакваното.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ По какви начини можете да започнете да изграждате взаимоотношения и доверие с вярващите от другите групи във вашата област?
- ◆ По какви начини основатели на църкви от различни деноминации в един град могат да извлекат полза от сътрудничество помежду си?
- ◆ Какъв е Божият възглед за съревнованието между различните християнски евангелски групи?
- ◆ Как трябва евангелските християни да се отнасят към неевангелските общества в тяхната област – особено към вече основани църкви като православната?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Разсъдете кои църкви или организации във вашата област се вменват във вътрешния, втория и третия кръг на фигура 17.1.
- ◆ Прегледайте проучването, което сте направили за вашата област, и избройте църквите или служенията, които има там.
- ◆ Създайте лични контакти с водачи на групи от 2-ри и 3-ти кръг и започнете да развивате взаимоотношения с тях. Започнете, като ги попитате какво е виждането им за тази област.
- ◆ Обмислете как да започнете да обменяте информация, сътрудничество и партньорство, с фокус върху насищането на вашата област с църкви.

БИБЛИОГРАФИЯ

Butler, Phil. *Effective Partnerships*. Seattle, WA, INTERDEV, 1990.

Историческо развитие на Евангелската църква в България

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да помогне на участниците да се запознаят с историческото развитие на Евангелската църква в България. А също и да си извлекат поука от успехите и грешките на църквата.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбере в основни линии историята на Евангелската църква у нас и как тя е оказала влияние на обществото;
- ◆ да знае, че Бог работи дълго време в България и да научи как всяко поколение от вярващи е откликвало на заповедта за достигане на погиналите;
- ◆ да участва в основаването на църкви като оценява същевременно усилията, които са положили предишните поколения от вярващи за това.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Периоди на развитие.
- III. Основни деноминации в България.
- IV. Заключение.

☞ Напътствия към вярващите

- ◆ Помолете участниците да прочетат урока и след това обсъдете най-важните неща от него, които могат да се приложат и днес.
- ◆ Отделете време на края на урока да прославите Бог и да Му благодарите за християнското наследство, което ни е оставил. Също се молете за църквата в нашето поколение да бъде сол и светлина за хората в България и да може българската църква да окаже влияние в света.

Историческо развитие на Евангелската църква в България

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Историята на евангелската църква в България започва с идването на мисионери в страната през XIX век. Църквата преминава през редица промени и се развива за кратък период. Макар и да няма толкова дълга история колкото православната църква, тя все пак оказва принос за развитието на България и бележи своето място в историята ни. Евангелската църква преминава през няколко етапа, които се обуславят от историческата, икономическата и политическата обстановка в страната.

II. ПЕРИОДИ НА РАЗВИТИЕ

A. Периода 1800-1890г.

1. Първи вярващи.

За първия български евангелист в България се счита Гаврил Илиев (1822-1909г.), който бил методист. Той четял Неофитовото евангелие. Неговите внуци станали също евангелисти, а някои дори и пастори.

2. Изпратени мисионери.

Едва през 1815 г. Запада започнал да проявява интерес към Балканите и особено към българския народ. Различни мисионери започнали работа в Турция и Гърция. През 1831г. в Турция се създава “Западната Турска Мисия”. Няколко години по-късно презвитериянският мисионер д-р Елайас Ригс, който работил с тази мисия, проявил интерес към българите и запалил желание в сърцата на много други мисионери да дойдат и да работят в България. През 1858 г. Ригс бил преместен да работи в българска мисия. Занимавал се главно с книгоиздателска дейност и с превод на Библията. През 1871г. завършил превода ѝ на български език. Така първата българска евангелска Библия била отпечатана в Цариград.

3. Първи църкви.

През 1857г. в България били изпратени и други мисионери като Чарлс Морс от Конгрешанския борд, който отишъл да работи в южната част на България, и Е. Е. Блос, който бил изпратен в северната част от методистите в Цариград. Там той посрещнал методистките мисионери Веслей Претиман и д-р Алберт Лонг. По-късно, през 1859г., д-р Лонг открил първите служби на български език във Велико Търново. Методистите създали общо три мисионерски центъра в северна България – в Шумен, Търново и Тулча.

На 15.08.1871г. в град Банско се създава първата Евангелска конгрешанска църква в България. Нейни основатели били Петър Ушев и Мърко Петканчин, а пасторът бил Иван Тонджоров. Първата баптистка църква е основана в Русе през 1880г. от немски и руски мисионери.

4. Отношението на българските управници.

По времето на княз Александър Батенберг евангелското движение се е развивало успешно. Батенберг бил отворен за работата на мисионерите. Годишите 1878-1890 са били години на духовно съживление, влияние за което оказал американския евангелизатор Д. Муди. Това съживление довело до нарастване броят на църквите. През 1878г. имало три редовно организирани църкви с 214 членове, а малко по-късно станали 8, с 553 членове. Християнските работници достигнали до 62 човека. Някои от църквите дори започнали сами да се издържат. Две години преди това, през 1876г., е основано "Българско Евангелско дружество", което представлявало изцяло българска организация, чиято цел била "да работи за разпространение на християнската вяра и християнската нравственост между хората, и особено между нашия народ и да се противопоставя на всяко нещо, което подкопава християнството".

Евангелската църква се е радвала на подкрепа и от страна на цар Фердинанд, министъра по това време Гр. Начевич, и на царица Елеонора, която била лютеранка. Наред с това обаче, имало гонения срещу евангелските църкви и мисионерите. Положението на българите, които ставали протестанти,, било страшно. Те били заплашвани дори със смърт, за да се откажат от вярата си.

5. Обща характеристика на периода.

Интересно е, че в началото целта на мисионерите била не да се основават отделни църкви и деноминации, а само да се организира християнско движение, с цел да се работи съвместно с православните християни. Тяхната работа обаче, била посрещната враждебно от страна на Православната църква. Тя показвала явно негативното си отношение към протестанството, което довело до въздържане и от страна на народа. Простият народ не могъл да направи разлика между народност и вяра. За него народността била тясно свързана с вероизповеданието и затова протестанството трудно се възприемало. Хората смятали, че приемайки протестантската вяра, трябва да променят народността си.

Тогава мисионерите променили стратегията си и започнали да основават евангелски църкви. В своята работа те си поставили две цели – благовестване на Христовото Слово, и защита интересите на Отечеството.

Това довело до усложняване на положението на евангелските вярващи, които били считани за еретици и безверници. Народът се отнасял враждебно към мисионерите. Но още по-враждебен бил към последователите им. Ако някой се осмелявал да ходи в протестантска църква и да слуша евангелска проповед, бил пропъждан от Православната църква. За да се изолират евангелистите от останалата част от народа и да не заемат видни постове, били уволнявани от работа и сваляни от постове, които заемали. Било забранено да се купува от техен магазин, пекарна за хляб и да се използват услугите, които предлагали (като поправка на обувки, шивашки услуги и др.)

Б. Периода 1890-1944г.

1. Съживления в южна България.

Най-плодотворната дейност и най-силното развитие на евангелските църкви станали през този период. Имало две съживления – през 1890г. и 1900г. Вследствие на съживителните събрания, които били провеждани на различни места, много хора повярвали, което предизвикало нуждата от построяване на църковни сгради. През 1889г. е построена първата църковна сграда в София, а по-късно, през 1900г., и в Пловдив. Осем години по-късно църквата в Пловдив преминава изцяло на самоиздръжка, а след това църквата в София и

възникналите подобни в Асеновград, Бургас, Априлци, Поповица. Към 1930г. броят на църквите бил 30, а на обществата 18.

През този период в работата са се включили 25 мисионера, 33 мисионерки, 60 местни пастири, 41 проповедници, 48 библейски работници, 65 учители и учителки, 35 книжари, 70 доброволци, миряни и неплатени проповедници.

2. Влиянието на войните.

Балканската война се отразила отрицателно на работата на църквите. Много пастори били взети в редовната войска. По това време се развила и социалната дейност. Много църкви изпращали помощи на нуждаещите се. По времето на Първата световна война се е повторила същата ситуация, но тогава много от ръкоположените пастори били освободени от военна служба, защото били зачетени като свещеници. Някои от мисионерите се върнали по родните си места. Всъщност завръщането на някои от тях станало още в началото на века. През 1934г. Конгрешанският борд прекратява мисионерската си дейност в България след 75 годишна работа. При заминаването си всички мисионери били наградени от царя с ордени за гражданска заслуга. Тяхното заминаване обаче, не се отразило върху евангелската работа в страната ни. Местните пастори и проповедници продължили започнатото дело с ревност, идеализъм, преданост към вярата и Христовото дело.

3. Появата на различни църкви.

Около 1920г. са се появили други движения – петдесятни и адвентисти. Тяхното поучение имало огромен ефект върху някои от съществуващите църкви, в резултат на което възникнали нови църкви. Същевременно започнали и други нови църкви. Българска Божия Църква и Обединена Божия Църква се развили въз основа на тези движения.

Общата работа между евангелистите в България дала повод да се заговори за обединение на евангелските църкви в страната ни. Заговорило се за съюз между съборните и методистко-епископалните църкви, а по-късно и за баптистите. През 1909г. се създава ОЕЦ (Обединени Евангелски Църкви), но съюзът е закрит малко след 1944г. от комунистите.

През 1944г. работата на някои места западнала поради факта, че липсват пастори и средства. Западането на дейността на църквите се дължало и на идването на власт на новия комунистически строй.

V. Периода 1944-1989г.

1. Настъпването на комунистическия строй.

На 9.9.1944г. на власт идва комунистическия строй. Съборите на църквите, които били възпряни за периода 1941-1944г., сега били възобновени и се провеждали всяка година. Източно-православната църква не е упражнявала директно своя натиск върху евангелските църкви. По това време комунистическата власт не била толкова силна и все още не била обсебила цялата власт. Добрият период за протестанската църква в България свършва на 04.11.1948г. с арестуването на много евангелски пастори.

2. Гонения от страна на комунистите.

Периодът 1944-1989г. е период на гонения и дискриминация и то не само на евангелските църкви, но и на Католическата и Православната църква. За няколко години комунистите завзели цялата власт и започнали да управляват с насилие. Това били времена на големи изпитания за вярата и морала на вярващите. През 1948г. са арестувани много евангелски пастори, срещу които се водили нарочно скалъпени процеси. Те били обвинени в шпионаж, в предаване на сведения от военен, стопански и политически характер и в злоупотреба

с валута. В централния затвор били измъчвани общо 77 човека. Главната цел била сплашването на вярващите. Много от тях били изселвани в други селища, изпращани по затвори и лагерите, избивани или им е било конфискувано имуществото в полза на държавата. Комунистите са се страхували да не загубят властта си и премахвали всички хора, които били неудобни за тях.

През 1985г. също имало съдебни процеси против вярващите. Интересен факт е, че през 1952г. са били арестувани и съдени много католици заради вярата им, но не е имало такова огромно въздействие върху хората, каквото комунистите оказали. Те напълно постигнали целта си. След всичките тези процеси пасторите били заклеймени като врагове на “народната власт”, които трябва да бъдат унщожавани; в това число попадали и всички евангелисти. Комунистите искали не само да ограничат дейността на църквите, но и да ги премахнат изцяло от България, тъй като страната ни била “образцова атеистична страна”.

Всичко това довело до масов страх, който оказал въздействие върху растежа на християнството в България. Някои вярващи дори отстъпили от вярата. Други престанали да се събират и да ходят на църковни служби. Много църковни сгради били превърнати в държавни. Събиранията в домовете били забранени. Разрешавани били събрания само на официално определените за това места с цел да бъдат контролирани. Правителството не давало право да се строят нови църковни сгради. Всяка активна религиозна дейност се е смятала за престъпление спрямо народната власт.

Друг начин, чрез който комунистите действали, за да сломят църквата и да се стигне до нейното затваряне, било забраната за религиозното възпитание на децата. Тези, които били “неблагонадежни” за социалистическата власт, били изключвани от работа, от университета, ако заемали висок пост, просто били изритвани. Такива хора били принудени да работят като най-обикновени общи работници и тежък физически труд.

Антирелигиозните кампании заливали цялата общественост – събрания по квартали, в предприятия, в учреждения, публикации в пресата, предавания по радио и телевизия, издаване на антирелигиозна литература и много др. В църквите били поставяни много умело хора, които да контролират работата на пасторите. Ако някоя църква искала да постави свой пастор, ѝ била отказвана регистрацията от комунистическото правителство.

Въпреки съдебните процеси, някои пастори подготвили програми с цел църквите да излязат от затвореността, в която били впримчени. Провеждали са се летни лагери на палатки, имало е много събрания с цел духовното укрепване на църквите. Но малко истински вярващи са останали верни на Бог през този период.

Г. Периода 1989-1998г.

1. Промяната.

Промяната след 10.11.1989г. стана твърде неочаквано. Никой не е предполагал, че този комунистически строй ще падне. Икономическата власт се промени, настана пълна свобода, граничеща с анархия. Църквите можеха свободно да провеждат своята религиозна дейност. Наемаха се салони, провеждаха се евангелизации, събрания по площадите, стадионите и улиците. Прожектираше се масово филма “Исус”. Хората бяха жадни да чуят за Исус Христос, за Когото беше забранено да се говори преди 45г. Посещаваха се училища, детски градини, домове за сираци и старци, болници и затвори. Всяка деноминация можеше да провежда свободно своите конгреси и събори и да избира свое ръководство. Сменени бяха всички поставени ръководители на де-

номинации, които причиниха по-големи поражения дори и от комунистите, защото действаха вътре в църквите.

Някои църкви излязоха от своето нелегално и полулегално съществуване и получиха официално признаване. Бяха дадени разрешения за строежи на нови сгради и бяха върнати много отчуждени имоти.

2. Чуждестранни организации.

През този период дойдоха много чуждестранни организации. Някои организации и мисионери, които бяха влезли тайно в България по времето на комунистическия период, сега можеха да излязат от своето прикритие и да работят открито.

Други организации и мисионери, които преди не са работили в нашата страна, започнаха да работят заедно със съществуващите църкви и техните водачи. Трети пък дори не се опитаха да се свържат с пасторите и водачите,, което създаде големи проблеми, особено групите, които имаха крайни богословски възгледи.

Наред с това нахлуха и много лъжеучения и култове – като “Йеховисти”, “Мормони”, “Мунисти”, “Кришна съзнание”, “Бахайство”, “Деца на Бога” и др. Хората бяха объркани, защото по времето на комунизма беше забранено проповядването на евангелието, а сега пък дойде ден, в който евангелието започна да се изопачава. Средно образованите хора не можеха да разберат каква е разликата между евангелските църкви и тези нехристиянски култове и секти. Това даде повод да се започне открита кампания срещу всички неправославни християни, които бяха обявени за “секти”, в това число и протестантските църкви. Това породило масова атака от страна на медиите срещу евангелистите. Те бяха обявени за виновни за почти всяко самоубийство или убийство.

На 11.03.1994г. Пловдивският общински съвет взе решение, според което в България бяха признати следните религиозни вероизповедания: източно-православно, католическо, мюсюлманско, армено-грегориянско и еврейско. Евангелистите не бяха признати. Такива решения бяха взети в някои други градове като Сливен, където на църквите им се забрани да работят с деца, да разпространяват религиозна литература и да провеждат масови евангелизации.

През 1994г. по заповед на министерството стана пререгистрация на религиозните сдружения. По този начин много религиозни мисии и организации бяха забранени и тяхната дейност се прекрати или премина в друга форма на работа.

От 1997г. насам нещата някак си се подобриха. Например създаде се Български Евангелски Теологичен Институт. Но вероятно България си остава една от бившите комунистически страни с най-малко чуждестранни мисионери.

3. Растеж на църквата.

През този период можем да видим, че въпреки трудностите, през които преминаваше църквата в България, тя отбеляза и голям растеж. Каква беше причината за това? Може би това се дължи преди всичко на продължаване активността на вярващите в благовестието дори и след комунистическия период. От друга страна, провеждането на богослужения в обществени сгради позволи на много хора да чуят евангелието. Растежът на църквата се дължи и на масовите празнични богослужения. Църквите започнаха да обучават своите служители. Много от вярващите взеха участие във вътрешно църковния живот на своята местна църква с цел нарастване на църковната

членска маса. През 1990-1992г. се наблюдава особен растеж на църквата, между българи и цигани, но много малък сред турци. През 1990г. са преброени около 600 съществуващи дотогава църкви в страната. До 1998г. броят на църквите достигна приблизително 1500.

III. ОСНОВНИ ДЕНОМИНАЦИИ В БЪЛГАРИЯ

A. Съюз на Евангелските Съборни Църкви (СЕСЦ).

Основан през 1871г. в Банско, през 1888г. е създадена църквата в Пазарджик. Тогава се образува и съюза. Сега той наброява 3000 души членска маса.

Б. Евангелска Методиска Епископална Църква (ЕМЕЦ).

Църквата води началото си от 1899г. Организирант богословски курс, който подготвя проповедници. Образуват се църкви в Русе, Свищов, Шумен, Велико Търново и други градове. Днес съюзът наброява малко под 2000 души.

В. Евангелска Баптистка Църква (ЕБЦ).

В България се появяват през 70-80-те години на XIX век в следствие на работата на руски мисионери. Първата баптистка църква е основана през 1880г. в Русе. Сега достига 3300 души

Г. Евангелска Петдесятна Църква (ЕПЦ).

Движението идва от САЩ в края на XIX век. Петдесятното движение е пренесено в България през есента на 1920г. от руските мисионери. Първо те са работели в Бургас. През 1928г. Петдесятната църква се обединява в съюз. През 1950г. той има над 6000 членове, а в края на 1980г. той има около 8000 души. Днес той наброява 40 000 души, според статистиката на неговите водачи.

Д. Българска Божия Църква (ББЦ).

През 1928г. в ЕПЦ има несъгласие, и част от петдесятните излизат от съюза. След 10.11.1989г. се създава и ББЦ. Тя спечелва множество последователи, и се регистрира през 1990г. Днес наброява около 25 000 души. През същият период се създава и регистрира като отделна деноминация Обединени Божии Църкви (ОБЦ).

Е. Свободните братя.

Те идват в България през 1903г. и водят началото си от баптистката църква. През 1910г. започват техните първи редовни събрания.

Ж. Независими църкви.

Тези църкви са сравнително млади. Създадени са след 1989г. Църква "Блага вест" е млада църква със средна възраст на посетителите около 30 години. Тя има няколко църкви в различни градове на България. Християнският център "Сион" има църкви в около десет населени места. Църквата "Божия сила" е основана в гр. Елин Пелин.

З. Андвентна църква.

Тя се създава през 1910г. в Русе, но съюзът се образува през 1918г. През 1920г. наброява 85 души, но продължава да нараства и през 1950г. достига до 1590 човека. През 1980г. тя има 2950 души, а през 1995г. те са вече 6000 души.

Ж. Лутерани.

Те идват в България през 1886г., от немската Евангелска общност. През 1894г. се създава и първото общество в Русе. През периода 1944-1990г. те нямат дей-

ност в България. През 1991г. американска лутеранска мисия идва в България и основава църквата в София.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През цялата история на Евангелската църква в България можем да наблюдаваме както растеж, така и спад. Още през миналия век започва изграждането на църквата в България, а началото на този век се оказва много благоприятно за нея. Растежът на църквата се дължи на това, че властта даде свобода на евангелските църкви.

От 1948г. до 1989г. растежът на църквата е много слаб. Комунистическата власт изцяло възпрепятства работата на евангелските църкви. Вярващите бяха обединени около една цел – как да защитят своята вяра и как да оцелеят духовно и физически. Много църкви бяха закрити и домашните групи бяха единствения начин църквата да оцелее от гоненията и затворите.

Само за няколко години – от 1989г. до 1992г. – се забелязва бърз растеж на църквата. Тя нараства с около 900 нови църкви и общества.

Сега, може би, има по-голяма свобода за работа на църквите в България. Имаше период, в който казвахме, че нямаме свобода на действие, но сега не можем да се оплачем. По-скоро, нека се молим Бог да ни даде мъдрост как да работим, така че църквата в България да расте.

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ *Вестители на истината. История на евангелските църкви в България*, Изд. “Българско Библейско Дружество” ООД, 1994г.
- ◆ Петков, Тодор. *Пътеводител за духовните общности в България*, ИК Литавра, София, 1998г.
- ◆ Кернс, Ъръл. *Християнството през вековете*, Изд. “Нов човек”, София, 1998г. Материалите са събрани от Райна Стоянова.

Виждане

Виждане и погледа през телескоп

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да мотивира местните църкви да се включат в местно, областно, межкултурно и световно служение.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбере как да придобие библейско виждане за напредъка на евангелието, започващ от определено място и достигащ до "края на земята";
- ◆ да знае как да използва принципа на телескопа, за да увеличи участието на църквата в евангелизирането на света;
- ◆ да участва в прилагането на библейско виждане за конкретното място на областно, межкултурно и световно равнище.

☞ План на урока

- I. Определения за виждане и поглед през телескоп.
- II. Виждане за Божията жетва.
- III. Поглед през телескоп за Божията жетва.
- IV. Духовна сила и авторитет.

☞ Фигури

- 13.1 Фигура: Проникване на благовестието в света (поглед през телескоп).
13.2 Фигура: Поглед през микроскоп за местната църква.

☞ Напътствия към водещите

Дайте възможност на участниците да обмислят и попълнят фигура 13.2. Това ще им помогне да видят кои са техните "Юдея, Самария и края на земята". Възможно е Господ да използва този урок, за да предизвика някои от участниците към межкултурна мисионерска работа, или пък да се молят да произлязат подобни мисионери от новите църкви, които те основават.

Виждане и поглед през телескоп

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ЕВАНГЕЛИЕТО В СВЕТА

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ОПРЕДЕЛЕНИЯ ЗА ВИЖДАНЕ И ПОГЛЕД ПРЕЗ ТЕЛЕСКОП

Този урок призовава църквата да се покори на Великата заповед, като прави ученици сред всички народи. Идеята се основава на *Деяния 1:8* и подтиква църквата да преодолява препятствия като разстояние, култура и език. Вашите църкви могат също да бъдат свидетели за Исус в Ерусалим (на местно равнище), Юдея (в областта), Самария (в други култури) и до края на земята (нови култури, нов език и нови места).

За да могат местните църкви успешно да участват във Великата заповед, те имат нужда от виждане. То представлява способността да видиш отвъд това, което е, към това, което може да бъде. Духовно виждане за благовестието означава да гледаш на народите, областите и страните по света като на места и групи от хора, където евангелието ще се разпространи чрез благовестване и основаване на църкви.

Виждането може да се опише като “поглед напред в бъдещето” към голямата задача, която Бог ни е оставил да изпълним. А тя е да свидетелстваме за Исус на целия свят! Можем също да допълним, че виждането се нуждае от вяра в това, че Бог ще осъществи тази задача чрез тези, които приемат призива Му. То също не представлява нищо повече от хубава идея, докато не се осъществи на практика.

Погледът през телескоп ни извява картина на различните видове проникване в света (географско или културно), което църквата трябва да направи, за да изпълни Великата заповед. Образът на църквата, която се разширява и стига все по-надалеч, прилича на телескоп, който като се разтварят различните му части, показва предметите все по-наблизо и по-ясно. Всяко проникване изисква местната църква да предприеме конкретни стъпки на жертва и посвещение за напредъка на евангелието. Местните църкви са тези, които трябва да занесат добрата вест на хората в своето общество, народ и зад граница.

II. ВИЖДАНЕ ЗА БОЖИЯТА ЖЕТВА

Исус призовава църквата да има виждане за Неговата жетва на човешки души. Той също използва метафората за жетвата в *Матей 9:38*, където поръча на Своите ученици да се молят за достатъчно работници на нивата. С изливането на Святия Дух в деня на Петдесетница и раждането на църквата виждането за жетвата придоби ново значение. Вместо да празнува пшеничената жетва, църквата прогласяваше Божията слава към народите на техните собствени езици, като събираше човешки души – три хиляди само през първия ден! Те станаха част от новоосновената църква, която имаше вече и ново виждане за жетва.

Може ли да използваме наша собствена терминология и да кажем, че Петдесетница беше първата новооснована църква в Новия завет? Сега тя се е преумножила над милион пъти във всеки населен континент на земята! Жетвата обаче все още трябва да продължи, тъй като трябва да се основат още няколко милиона църкви. Джим Монтгомъри в своята книга *DAWN 2000* твърди, че трябва да се основат още около седем милиона църкви, за да стигне вестта за Исус до целия свят. Виждане-

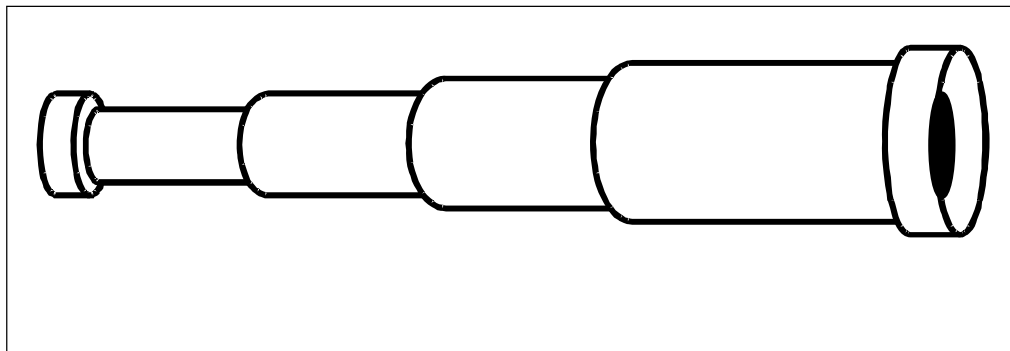
то, което трябва да притежаваме, е да проповядваме благовестието, основаваме църкви и довеждаме хората в тях като последователи на Христос. А църквата може да получи виждане за Божията жетва, като "отвори очите си" и "погледне на полетата" на света. Придобиването на виждане е само началото на изпълняване на Великата заповед.

III. ПОГЛЕД ПРЕЗ ТЕЛЕСКОП ЗА БОЖИЯТА ЖЕТВА

Павел използваше образи от земеделието и жетвата по отношение на даването (*1Коринтяни 3:5-8* и *2Коринтяни 9:6-7*). Църквата изпълнява Великата заповед по практичен и конкретен начин, като се моли, изпраща хора да основават църкви и дава средства.

В миналото добрият мореплавател можел да види надалеч, като използвал телескоп. Когато разтягал телескопа, далечните места, които едва се забелязвали с обикновено око, ставали по-близки и ясни. Прилагайки тази аналогия към изпълнението на Великата заповед, представете си телескоп с четири части на удължаване (фигура 13.1). Обърнете внимание на изображението, как всяка част на телескопа отговаря на Исусовата заповед към учениците Му в *Деяния 1:8* "и ще бъдете свидетели за Мене както в Ерусалим, тъй и в цяла Юдея и Самария, и до края на земята".

Фигура 13.1: Проникване на благовестието в света (поглед през телескоп)

А. Част 1: Местно служение (Ерусалим).

Като отворим първата част на телескопа, можем да разгледаме местното служение на църквата. Едно от първите ви задания в този курс беше да определите област, където искате да основате църква. Служението ви се съсредоточава върху едно село, град или квартал в града в рамките на тази определена област. Когато църквата ви вече е основана, тя ще продължи да служи на хората в тази географска местност. Това е Ерусалим за местната църква.

Б. Част 2: Областно служение (Юдея).

Отварянето на втората част на телескопа позволява на църквата да погледне отвъд своя местен контекст към една по-голяма географска област. Този принцип отговаря на казаното относно Юдея в *Деяния 1:8*. Този вид разширяване мобилизира тялото на църквата към основаване на нова църква в друга географска област наблизо, където вероятно културата и езикът са същите. Резултатът трябва да бъде основаване на дъщерна църква.

Всяка църква от самото си начало трябва да съзнава, че нейната цел е да се възпроизвежда. Основаването на дъщерна църква в областта трябва да бъде

естествено продължение на служението на тази църква. Например в Бразилия една църква за период от двадесет години изпълнила определена географска област с двеста нови общества от вярващи. Мисионерът, който тези църкви изпратили в Албания и който поучавал албанските основатели на църкви за премножаването им, веднъж казал: "Растежът в нашите църкви беше по-бавен в сравнение с други, но въпреки това, когато основавахме нова църква, тази дъщерна църква веднага започваше, колкото беше възможно по-скоро, да планира основаването на други дъщерни църкви. Нашите църкви знаят, че тяхната цел от самото начало е да основават нови църкви." Това е начин на мислене и цел, които могат да мобилизират църквите от самото им начало да бъдат ориентирани към служение в рамките на областта и отвъд нея.

Когато църквата има желание и вяра да осъществи виждането, основано на идеята за погледа през телескоп, като основава нови църкви, ще се наложи да предприеме някои необходими стъпки. Основаването на дъщерна църква изисква по-голямо посвещение и жертвоготовност от страна на членовете на вече съществуващата църква. Тези стъпки включват обучаване на работници, тяхното изпращане, събиране на финансови средства и най-важно от всички – постоянна молитва за изпълняване на полученото виждане.

В. Част 3: Межкултурно служение (Самария).

Отварянето на третата част на телескопа може да се сравни със свидетелстването в Самария. Това представя напредъка на евангелието между различни култури. Въпреки че в своето географско разположение самаряните не бяха далеч от вярващите юдеи в Ерусалим и Юдея, те бяха различна етническа група и имаха друга култура. Имаха много различни обичаи и традиции, както и много разнообразни религиозни обреди. Въпреки че юдеите не можеха да понасят самаряните, Исус обичаше и двете групи! По същия начин, когато ние обичаме Исус, това ни позволява да работим сред други етнически групи в близост до нас, дори когато съществува политическо и етническо напрежение.

Църквата е отговорна да работи, като преминава различни културни прегради и достига различни групи от хора. Това почти винаги означава, че тези, които църквата изпраща, трябва да бъдат специално обучени – да научат езика (ако става въпрос за друг език) и да изучат културата на хората, сред които възнамеряват да основат нова църква. Точно това допълнително усилие може често да доведе до нарастването и умножаването на делото Христово.

Г. Част 4: Международно служение (края на земята).

Разтварянето на всички части на телескопа отговаря на достигането до края на земята, за което се говори в *Деяния 1:8*. Това означава да се разшири служението на църквата до хора, които са отдалечени географски, културно и езиково. Чрез молитва, даване и изпращане на мисионери по целия свят местната църква изпълнява целия телескопичен процес. Тя извършва служение на всички равнина – "Ерусалим, Юдея, Самария и до края на земята".

Важно и библейско е да се молим за различни групи от хора (*Римляни 10:1; 1Тимотей 2:1-2; Ефесяни 6:19*) и църквите трябва от самото начало да се молят за разпространяване на благовестието сред всички народи и за повече работници на жетвата. Това така ли е за вашата църква? Има ли хора, които да се молят за всички народи?

От виждането за мисионерство е възможно също да произлезе и да се приложи идеята за погледа през телескоп относно даването на финансови средства за мисионерска работа. Църквата във Филипи подпомагаше на Павел финансово в неговото мисионерско служение и основаване на църкви (*Филипяни 4:17-19*). По този начин една църква може да участва в телескопично служение като под-

държа финансово мисионери, които работят в отдалечени райони, дори и те да не са изпратени конкретно от тази църква.

Нещо велико и чудесно е, когато една църква изпраща измежду своите най-добри хора мисионери по света. Така обществото от вярващи се чувства съпричастно на Божията любов към народите, особено когато изпраща някой, който му е скъп. Не всяка църква може сама да поддържа мисионери, обаче е възможно да влезе в сътрудничество с други църкви в областта, така че да изпратят свои мисионери. Като изпраща мисионери измежду членовете си, местната църква може по-пълно да усети радостите и едновременно с това и трудностите от разпространяването на благовестието между хора, които не са го познавали досега.

IV. ДУХОВНА СИЛА И АВТОРИТЕТ

От основаването на църква в дадена определена област до основаването на такава някъде далеч всичко се извършва под властта на Исус и със силата на Святия Дух. Когато Исус даде Великата заповед на Своите последователи, Той започна с думите *"даде Ми се всяка власт на небето и на земята"* (Матей 28:18), а завърши като ги увери *"Аз съм с вас през всичките дни до свършека на века"* (Матей 28:20). Между тези две обещания се намира задачата на учениците - да правят ученици сред всички народи.

Малко преди да се възнесе на небето, Исус обеща на своите ученици *"Но ще приемете сила, когато дойде върху вас святият Дух"* (Деяния 1:8). Резултатът от тази сила е, че учениците ще бъдат свидетели до края на земята. Божията власт и сила ни се дават на нас, Неговите деца, за да правим ученици по цялата земя. Останалата част на *Деяния на апостолите* ни показва как те вървяха с тази власт, независимо от заплахите и предупрежденията на земните власти. Те бяха твърдо решени да бъдат послушни на Бога, а не на човеците. Когато направиха това, със силата на Святия Дух, Божието Слово се разпространи в цялата област.

Като вярващи ние също притежаваме властта на Христос, Който живее вътре в нас. Ние имаме силата на Святия Дух. Можем с увереност да разширим полето на своята работа между своите съседи и по-далеч, защото знаем, че Бог ще ни даде всичко необходимо, за да научим народите на благовестието.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Виждането и погледът през телескоп са признаци на послушната църква. Виждането е насочено към бъдещето, за да изпълни задачата, която Господ даде на Своята църква, да занесе благовестието до края на земята. Погледът през телескоп представя образа на послушната църква, която прониква да всички части на света. Това е образ на местната църква, която предприема конкретни стъпки (молитва, даване, отиване), за да се разшири географски и културно, така че *"земята да бъде пълна със знанието на славата Господна"* (Авакум 2:14). Не е нужно една местна църква изцяло да се разпростира в своята непосредствена област, преди да започне да се моли и работи за основаването на други църкви и да изпраща мисионери по други части на света. Всичко това трябва да става едновременно. В допълнение е необходимо новоосновените дъщерни църкви да имат дълбоко вкоренено желание да проникнат с добрата вест навсякъде в света. Възможно е само от едно място църквата да окаже значително влияние и да допринесе за движение, което в крайна сметка да изпълни обещанието от *Деяния 1:8*.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

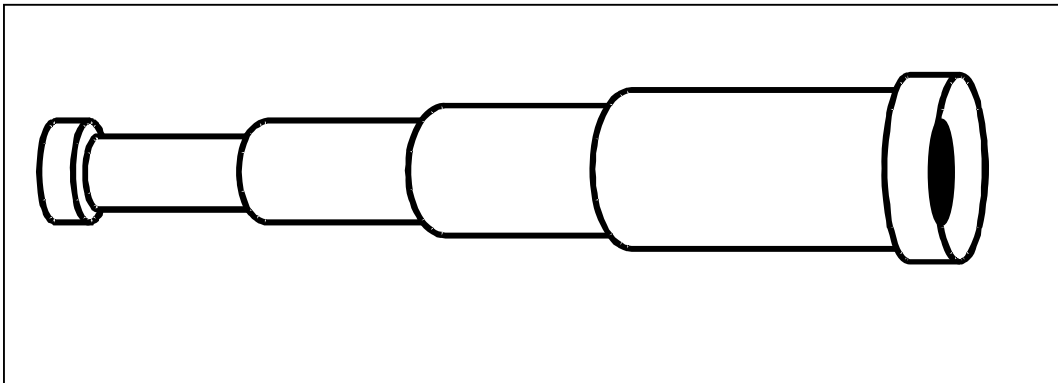
- ◆ Кои са някои пречки за изграждане на виждане и как може да ги преодолеете?

- ◆ Как бихте могли да насърчите виждането и погледа през телескоп във вашите нови църкви?
- ◆ До каква степен е разтворен вашият собствен телескоп? А телескопът на вашата църква?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Като използвате телескопа на фигура 13.1, започнете да споделяте виждането си със своята църква(и) относно нуждата от разширяване служението на благовестие.
- ◆ Разгледайте телескопа на фигура 13.2. За всяка част на телескопа запишете кои са вашите "Ерусалим, Юдея, Самария и края на земята". В кои от тези части е активна вашата църква? Ако има част, в която новата ви църква не прави нищо, как бихте я насърчили да се включи?

Фигура 13.2: Поглед през микроскоп за местната църква

БИБЛИОГРАФИЯ

Montgomery, Jim. *DAWN 2000: 7 Million More Churches To Go*. Pasadena, CA, William Carey Library, 1989.

Мобилизиране на църквите

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да помогне на основателите на църкви да осъзнаят стратегическата роля на мобилизирането в едно движение за основаване на църкви.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира важността на процеса на мобилизиране;
- ◆ да познава особеностите на добрия мобилизатор;
- ◆ да участва в мобилизирането на личности и местни църкви за основаване на други.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Библейски примери за хора, които мобилизират.
- III. Характеристики на добрия мобилизатор.
- IV. Практични идеи за мобилизиране на цели общества.

☞ Напътствия към водещите

- ◆ Този урок е подходящ за дискусия. Отделете време за обсъждане на определеното за мобилизиране, разгледайте библейските примери и дискутирайте как може да се осъществи мобилизиране в местната църква.
- ◆ Подгответе истории, идеи и материали относно мобилизиране, които можете да споделите с участниците.

Мобилизиране на църквите

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

По време на война всичко, което хората казват и правят, се обуславя от чувството за неотложност и нуждата от оцеляване. Независимо от това дали се намират на фронта сред бушувашата битка или у дома, далеч от шума на боя, войната определя хорското мислене, взаимоотношенията и начина, по който хората разпределят времето и средствата си. Зовът по време на война е за **МОБИЛИЗАЦИЯ!** Да "мобилизиращ" просто означава да поставиш хората в готовност да участват там, където ще бъдат най-полезни за общата кауза, мотивирани от общата цел.

Докато църквата се стреми към разрастване, залогът е вечната съдба на милиони хора. Мобилизаторите виждат разрастването на църквата като духовна война. С ревност, подобна на тази по време на война, те призовават към мобилизация. Сатана е завладял народите и само когато църквата занесе благовестието, погиналите ще имат някакъв шанс да се отърват от робството и да приемат истината, която ще ги направи свободни. Мобилизаторите осъзнават това, а също и че не могат да се борят сами. Бог е призовал цялата църква да занесе благовестието на целия свят, затова мобилизаторите призовават тялото Христово да се опълчи срещу заплахите на Сатана.

Мобилизаторите разбират, че когато цялото тяло на Христос съзнателно се мобилизира да свидетелства за Него, Бог ще задвижи църквата към достигане на целта за правене на ученици, както в отделните страни, така и между други народи! Мобилизаторите са тези, които помагат на всяка част от тялото да разбере своята роля и всяка дарба да се изяви. Те поемат грижата да осигурят такива условия, че църквата естествено да приеме това виждане, да се моли за неговото осъществяване и да обучи водачи и работници, които да изпълнят задачата.

Накратко, мобилизаторите са Божии инструменти, които трябва да подтикнат тялото Христово към действие. В този урок ще разгледаме качествата на добрия мобилизатор, както и практически начини, по които да насърчите своята църква или отделни личности към изпълнение на Великата заповед.

II. БИБЛЕЙСКИ ПРИМЕРИ ЗА ХОРА, КОИТО МОБИЛИЗИРАТ

A. Варнава.

Варнава е превъзходен пример за успешен мобилизатор. Истинското му име беше Йосиф, но понеже използваше дарбата си на окуражител толкова успешно, апостолите го нарекоха Варнава, което означава "син на увещание". Той също беше щедър и даде финансови средства за Божието дело в Ерусалим (*Деяния 4:36*). Варнава желаше да види как благовестието се разпространява по целия свят. Той с радост служеше на църквата в Антиохия, а след това работеше за разпространение на благовестието в Мала Азия.

Най-големият принос за напредъка на евангелието по света обаче беше мобилизирането на апостол Павел за успешно служение. След обръщението му по пътя за Дамаск Павел отиде в Ерусалим и се опита да се присъедини към уче-

ниците, но те се страхуваха от него, тъй като не вярваха, че той наистина се е обърнал. Но Варнава повярва в Божията сила, която беше преобработила Павловия живот и като рискува собствената си репутация и сигурността на вярващите в Ерусалим, той доведе Павел при апостолите. Варнава обясни пред тях как Господ се беше явил на Павел и как след това безстрашно беше проповядвал благовестието в Дамаск (*Деяния 9:27*). Въз основа на Варнавовото свидетелство апостолите приеха Павел.

След като се установи църквата в Антиохия, Варнава, като видя голямата възможност и нужда от Павловите дарби, отиде в Тарс и го доведе. Павел стана един от водачите на тази църква и от там започна своето служение в Мала Азия (*Деяния 13:1-3*).

Б. Павел.

Съвсем очевидно е, че Павел има голямо посвещение за мобилизирането на църквата. В посланията си Павел поучаваше относно духовните дарби (*Римляни 12 глава; 1Коринтяни 12 глава; Ефесяни 4 глава*) и напомняше за потенциалта, който църквата има в тяхно лице да изпълни Божията воля (*1Коринтяни 1:4-9; Римляни 15:14*). Павел беше основал църкви, които вярваха, че имат дадената им от Бога способност да изпълнят своето предназначение в съответните области. Той похвали солунската църква, понеже тя самата следваше мобилизационния образец от *Деяния 1:8*, като свидетелстваше на място, в съседната област и в чужди страни (*1Солунци 1:7-8*).

Някои от църквите, които Павел основа, бяха слаби и духовно нуждаещи се. Църквата в Коринт например беше пълна с разделения и завист, злоупотреба с духовните дарби и Господната трапеза и не знаеше как да реагира на прояви на неморалност. Павел, в своите послания към тях, изрази посвещението си към тази част от Тялото, независимо от техните недостатъците.

Павел мобилизира много други, които да последват Божия призив към него. Павел обучи Тимотей, насърчи го смело да упражнява своята дарба и му заръча да мобилизира от своя страна други (*2Тимотей 2:2*). А Тимотей в никакъв случай не е единствения мобилизиран от Павел. Последното мисионерско пътуване на Павел, изглежда, е било посветено на обучение, ученичество и мобилизиране на тези, които са били с него. Виждаме, че тези седем човека са се учели от него (*Деяния 20:4*). В своите послания Павел споменава Епафрас, Димас, Архип, Тит, Феб и много други. В *Римляни 16 глава* той поздравява 27 души. Върху повечето от тях Павел е оказал някакво влияние или е подпомагал в служението, като по този начин дава допълнителна представа за големия брой хора, които той беше мобилизирал по време на своите пътувания. Във всичко това виждаме посвещението му към мобилизиране, обучение, духовни дарби и съработничество.

III. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ДОБРИЯ МОБИЛИЗАТОР

Успешните мобилизатори притежават следните качества:

А. Виждане.

Мобилизаторите имат виждане за света. Те помагат на тези, които могат трудно да видят отвъд местните нужди, като ги насърчават да вярват, че Бог има по-големи планове, отколкото те изобщо могат да си представят.

Един известен бизнесконсултант каза следното: "Всяко нещо се създава два пъти: веднъж в съзнанието на този, който го измисля, и втори път в ръцете на този, който го осъществява. Когато човек строи къща, преди това има готов архитектурен план. Когато някой иска да започне някаква търговия, на първо място има ясно начертан план за това, какво ще осигурява тази търговия и как ще

действа. Преди художникът да нарисува картината, има някаква мисъл или чувство, които иска да изрази. Във всеки един от тези примери има две творения. Първо, картина на това, което се има за цел, а след това приложение на картината в действителността.”

В някои области няма движение за наситено основаване на църкви, понеже тялото Христово (местните църкви) няма виждане за подобно движение. Как може хората да се стремят към нещо, което не си представят? Работа на мобилизаторите е да нарисуват картина на Божиите желания. Те провъзгласяват крайната цел около която трябва да се мобилизираме. Мобилизаторите също помагат при практическите стъпки по осъществяването на това виждане – чрез обучение, съработничество и свързване на хората с подходящите източници на информация и помощ.

Б. Вярa.

Мобилизаторите са хора на вяра. Вярата означава гледане отвъд настоящата реалност към това, което Бог може и иска да направи. Ако вярата наистина премества планини, не би ли могла също така да събуди тялото Христово, за да може то да се присъедини към призива на *Деяния 1:8* и да се стреми към целта на *Матей 28:18-20*? Вярата се доверява на Исус, когато Той каза, че ще изгради църквата Си.

Вярата на мобилизатора влияе на неговото или нейното отношение към другите. Мобилизаторите гледат отвъд техните недостатъци и чрез вяра разбират желанието и призиванието им да служат на Исус. Те не се концентрират върху отрицателните страни, както може би повечето правят, но върху това, какво Бог ще стори в дадения човек, опитвайки се да се отнасят към него така, сякаш вече е израстнал според своето призвание.

В. Духовност.

Човекът, който мобилизира църкви в тази духовна война, трябва самият да е духовен. Мобилизаторите са духовни хора, които виждат света така, както Бог го вижда. За да изградят у себе си тази духовна дълбочина, те прекарват време с Божието Слово, в молитва и пост, общувайки със Строителя на църквата, нашият Господ и Спасител, Исус Христос.

Г. Насърчение.

Много мобилизатори притежават дарбата за увещание. Те могат да виждат отвъд неуспехите и разочарованията, а вместо това се съсредоточават върху положителните страни на това, което става в дадена ситуация. Варнава беше известен като "син на увещание". Мобилизаторите помагат на хората да осъзнаят, че са специални, понеже принадлежат на Бога, също че Бог ги е надарил, за да служат на другите, и че могат, с Божията благодат и чрез Неговата сила, да променят този свят.

Д. Влияние.

Мобилизаторите са хора с влияние и те влагат своето влияние в напредъка на Божиите намерения. Хората ги слушат и се отзовават на техните призови, понеже са достойни за доверие - имат добра репутация в църквата, сърце на слуга, и опит в служението. Те могат да свържат хората с източници на помощ, както и да използват своите собствени ресурси за напредъка на Божието Царство тук на земята. Те не молят хората да предприемат жертви, на които самите те не са готови.

Варнава *"беше добър човек, пълен със Святия Дух и с вяра; и значително множество се прибави към Господа"* (*Деяния 11:24*). Той също беше щедър и даваше за Господното дело в Ерусалим (*Деяния 4:37*). Имаше такава изградена

репутация сред апостолите, че когато доведе Павел пред тях и гарантира за променения му живот, апостолите го приеха, макар че в началото ги бе страх от него (*Деяния 9:26-31*).

Е. Църква.

Една от характеристиките на мобилизаторите е тяхната любов и посвещение към тялото Христово. Те разбират, че църквата е инструмента, който Бог използва в наше време. Когато цялата църква бъде мобилизирана около своето Божествено предназначение, Бог ще ѝ даде сили да изпълни задачата за създаване на ученици, както на мястото където се намира, така и между другите народи (*Йоан 17:20-21*)!

Мобилизаторите вярват, че църквата има всичко, от което се нуждае, за да прави това, за което е призвана. Те знаят, че за да има успех, тя трябва да разбира своето предназначение и да се мобилизира около него. Затова, мобилизаторите помагат на своите братя и сестри да го разберат и ги държат отговорни за неговото изпълнение.

Ж. Работа в екип.

Мобилизаторите се стремят да включат другите в служение. Те не работят сами. Съзнават, че работата в екип осигурява изпитание, в което проличават и се изграждат истинския характер и дарби. Ако човек не може да работи в екип, как тогава ще служи на други? Затова работата в екип е нормалния образец за работа в мобилизираната църква.

З. Обучение.

Мобилизаторите помагат на другите да развият своите дарби и умения за служене при всяка възможност. Те смятат обучението за приоритет и не биха допуснали Божиите хора да не познават Неговото Слово, воля или пътища. Някои мобилизатори са много даровити наставници и учители. Други може би нямат такива дарби, но вместо това предоставят възможност на хората да намерят подходящо обучение на друго място.

IV. ПРАКТИЧНИ ИДЕИ ЗА МОБИЛИЗИРАНЕ НА ЦЕЛИ ОБЩЕСТВА

Местната църква е мобилизирана тогава, когато нейните членове получат виждане за евангелизиране на изгубените и предприемат конкретни действия според него. Целта на мобилизацията са сърцата на хората - да им се помогне да видят света през Божиите очи. По-голямата част от мобилизационния процес става между членовете на едно общество от вярващи. Следват няколко прости идеи за мобилизиране на членовете на местни църкви, така че да придобият виждане за насищане на света с благовестието. Това не са изчерпателни идеи и по-скоро целят да стимулират мисленето ви. Вероятно докато ги разглеждате, може да ви хрумнат някакви нови и различни идеи.

А. Обща молитва.

Един от най-сполучливите начини да мобилизирате хората за евангелизиране на света е, като се молят заедно. Използвайте карти и данни от проучвания, за да окуражите хората да се молят конкретно за недостигнати групи от хора или области във вашата държава и по целия свят. Молете се за определени мисионери. Когато хората започнат да се молят и да научават за погиналите, ще пожелаят да станат част от работата за тяхното достигане. Както вече разгледахме в други уроци, молитвените разходки и концерти може да бъдат незаменим инструмент, който да позволи на Божия Дух да докосва сърцата на хората и да ги подбуди към евангелизиране.

Ето един пример за това, как молитвата за целия свят помогнала в мобилизирането на една църква, която разпространила благовестието сред група от хора, които не го познавали преди това. Всяка седмица един от присъстващите споделял кратък доклад относно определена страна или група от хора и те прекарвали време в молитва благовестието да проникне в сърцата и умовете на тези конкретни хора. Молели се да бъдат изпратени мисионери и да се основат църкви между всички тези нуждаещи се хора. Тази молитвена група също се молела Бог да изпрати измежду членовете на тяхната църква екип за основаване на църкви между някоя група от хора, където благовестието още не е проникнало. Докато се молели за различни групи, Господ вложил в сърцата им специална грижа към казаците от Централна Азия. След по-малко от две години трима членове на тази молитвена група отишли мисионери при казаците. Членовете на църквата тогава приели казаците като обект на специално внимание в своето служение и започнали да изпращат екипи от медицински работници, строители, детски учители, музиканти и бизнесмени да им помагат за кратко време. Накрая църквата изпратила дългосрочен екип от основатели на църкви, който да работи в западен Казахстан. Първоначалната молитвена група вече не съществува, но на нейно място има по-голяма група от хора, които всеки месец се събират и се молят за казаците.

Б. Детски и младежки програми/неделно училище.

Ако искаме децата ни да са загрижени за съдбата на света и да участват в делото на Божието Царство, се налага да им дадем възможност и опит в това, докато са малки. Децата са важен елемент от мобилизирането на църквите за евангелизиране на света. Децата често са връзка към семейства, където родителите не са християни. Децата, които израстват, силно посветени на Бога, често биват използвани от Него по значителен начин като възрастни.

Музика, сценки, гости-мисионери, игри и трудови занимания – всичко това може да използвате, за да дадете поучение на децата относно света и за Божията любов към погиналите и желанието Му Неговата добра вест да стигне до тях. Мобилизаторите и ръководството на църквите трябва да изпращат своите детски работници и учители в неделното училище на конференции и семинари, където те може да получат материали и обучение относно това, как да учат децата на световно евангелизиране. Понякога чрез връзка с някое мисионерско семейство, за което да се молят и да си пишат, или пък събирането на пари за специални проекти, може да помогне на децата да се включат в евангелизирането на света и да зърнат частица от мисионерския живот.

Един от най-добрите начини да вдъхнете на младежта загриженост за света е като ги включите в практическо служение. Ръководството на църквата може да осигури възможности за тях да се включат в общественополезен труд, като например работа в сиропиталище, помагане на възрастни хора, инвалиди или бежанци, или друг вид такава работа. Такива възможности дават шанс на младите да погледнат отвъд собствените си нужди и грижи, и да развият у себе си любов към другите хора. Младежките групи имат потенциална възможност да помагат на екипите за основаване на църкви чрез музика, сценки или като просто прекарват време в споделяне на благовестието с неспасени връстници на място, където вашата църква се опитва да основе дъщерна. Едно младежко събиране, посветено на молитва за своето училище или невярващи съученици може да им помогне да видят, че Бог може да ги използва като Свои посланици в училище.

В. Мобилизиране на възрастни.

Помнете, че да се мобилизира, означава да се съберат и подготвят хората, така че да са готови за участие на мястото, откъдето най-добре може да доприне-

сат за някаква обща кауза, като през цялото време са мотивирани от обща цел. Възрастните трябва да са убедени във важността на световното евангелизиране (общата цел) и да виждат своето място в картината. Мобилизирането трябва да става чрез поучение от Библията върху естеството и предназначението на църквата, Великата заповед, и ролята на отделния вярващ в евангелизирането на света. В допълнение, биографиите на мисионери и истории за напредъка на евангелието по света може да мотивират и вдъхновят хората да участват в благовестване и основаване на църкви.

Накрая, като предоставите на хората непосредствена възможност да участват в начинания, свързани с евангелизиране и основаване на църкви, може да им помогнете да намерят своето място на Божиата нива. Например една местна църква помогнала на бежанци от Камбоджа да си намерят квартири, обзавеждане и работа. Когато камбоджанците поискали да се отплатят за любезността, църквата отговорила "елате на нашите събрания". Бежанците дошли, но имало проблем – тъй като не знаели езика, те благопристойно седяли по пейките, без да разбират нито дума. В отговор на този проблем църквата организираща превод за тях, тъй че камбоджанците да може да участват в службата. Говорещите виетнамски, китайски и испански също пожелали превод на техния език. Когато на службата присъствали глухи, църквата организираща наличието на превод на езика на глухонемите. Чрез общуването си с хора от различни култури членовете на тази църква се научили да обичат света. Днес тази църква е изпратила над двадесет мисионерски семейства по света и значително допринесла за тяхната финансова издръжка!

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Мобилизирането на цели църкви е важен аспект от движението за основаване на църкви. То помага да се съсредоточат и след това пуснат в употреба наличните средства за задачата по евангелизирането на света – основаването на нови църкви между недостигнатите групи от хора в една страна, а така също и извън нея.

Как изглежда мобилизираната църква? Църквата в Антиохия беше мобилизирана (*Деяния 13:1-3*). Тя имаше ръководство, което беше посветено на Божието Слово, поклонение на Бога и практикуване на духовните дарби. Нейните водачи бяха чувствителни и послушни на водителството на Святия Дух. Църквата беше готова да даде някои от най-добрите си водачи за делото на евангелизиране на целия свят. Те пуснаха Павел и Варнава да вършат делото, за което Бог ги беше призовал. Мобилизираната църква допринесла за разпространението на евангелието по света.

Мобилизирането е важна духовна работа. Павел и Варнава бяха пример за успешни мобилизатори. Такива хора имат виждане, вяра, влияние, любов към църквата и способност да работят с други. Те са насърчителни и помагат на хората да реализират дадения им от Бога потенциал. Те искат Божиата слава да изпълни цялата земя и съдействат за напредъка на Божието дело по света, а не за своите собствени идеи. Движението за основаване на църкви няма да успее, ако няма успешна мобилизация.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Усещате ли неотложността на *Деяния 1:8* и *Матей 28:18-20*?
- ◆ Практикувате ли своите духовни дарби с ентузиазъм като Варнава?
- ◆ Давате ли редовно пари за делото на благовестието?
- ◆ Познавате ли някой, който иска да служи на Господа и може да бъде мобилизиран?

- ◆ По какъв конкретен начин можете да мобилизирате хората във вашата църква за благовестване и основаване на църкви?
- ◆ Кои от качества на мобилизатора притежавате? Кое от тях е най-трудно да изявите нагледно?
- ◆ Как можете да помогнете на вашата църква да се мобилизира за разнасяне на благовестието и да се възпроизведе чрез основаването на нови църкви?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Започнете да служите на Господа чрез своята духовна дарба и да давате финансови средства за делото на благовестието.
- ◆ Помолете Бог да вложи някой в сърцето ви, който иска да служи на Господа, и започнете да се сприятелявате с него и да го мобилизирате.
- ◆ Избройте три стъпки, които може да предприемете за мобилизиране на вашата църква за евангелизиране и основаване на църкви.

Следващи стъпки

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да помогне на основателя на църкви да осмисли решенията относно бъдещото служение, които той, екипът му за основаване на църкви и новооснованата църква ще трябва да вземат.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира възможностите за бъдещо служение, което възниква пред него, екипа за основаване на църкви и новооснованата църква;
- ◆ да премине заедно с екипа за основаване на църкви към следващите стъпки от служението;
- ◆ да помогне на новата църква да осъзнае своята отговорост за изпращане на основатели, които да основат дъщерни църкви;
- ◆ да обмисли възможността от включване в служение на окуражаване на други, които да се заемат с движение за основаване на църкви в конкретния град или област.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Ролята на една новооснована църква в движението за основаване на църкви.
- III. Възможности пред екипа за основаване на църкви.
- IV. Организиране на други с цел движение за основаване на църкви.

☞ Напътствия към водещите

Този материал е подходящ за дискусия. Споделете своя собствен опит за това, как сте предали служението в други ръце след основаването на нова църква. Дайте възможност на участниците да задават въпроси и да изразят загрижеността и опасенията си относно аспекти от собственото им служение.

Следващи стъпки ОСНОВАВАНЕ НА ПОВЕЧЕ ЦЪРКВИ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Стигнахте до края на курса на обучение за основатели на църкви. Сега вече трябва да сте включени или да помагате по някакъв начин за основаването на църкви. Какво следва отук нататък? Какви са стъпките за развитие от основаване или помощ при основаване на църква към едно цяло движение? И двете църкви, тази която ви е изпратила, и новата, която сте помогнали да се основе, са призвани от Бога да се възпроизвеждат.

Ще бъде правилно, ако кажем, че основаването на църкви е първата точка от служението на една църква. Ако не бъде основана дадена църква, как може пасторът да проповядва, поучава или напътства в нея? Какви църкви биха ръководили деноминационните водачи, ако те не бяха основани преди това? Откъде щяха да дойдат благовестители, ако нямаше новоосновани църкви? А останалите дарби и служения на църквата? Някой трябва да основе църквите, които да функционират.

За да се изпълни Божият призив, църквата трябва да обучи и изпрати основатели на църкви по света. Основаването на църкви и организирането на подобно движение е специално призвание от Бога, но е призвание към цялата църква. Всяко движение, което работи за разпространяването на благовестието, трябва да основава църкви. Като хора, които обичат и служат на църквата, ние трябва да отдадем приоритет на основаването на нови църкви.

Този урок разглежда както ролята на новооснованата църква в цялостното служение за основаване, така също и възможности за служение, които екипът за основаване трябва да разгледа като част от следващата стъпка на служение в стремежа към цяло движение за основаване на църкви в дадения град или област.

II. РОЛЯТА НА ЕДНА НОВООСНОВАНА ЦЪРКВА В ДВИЖЕНИЕТО ЗА ОСНОВАВАНЕ НА ЦЪРКВИ

Както вече обсъждахме в предишни уроци, до този момент вашите нови църкви трябва да са готови за работа по основаване на други църкви. Когато напълно разберете Божиите намерения, имате нужда от виждане, което да се простира отвъд разбирането само една местна църква да изпраща основатели на църкви и да основава такива. Необходимо е виждане за Божие движение, което да се разпростира из цели географски области или групи от хора.

Новооснованата църква има съответна роля в изпълнението на Великата заповед в определеното място, съседните области и други части на света (Вижте урок 13 от частта "Виждане", V модул). Това изисква ръководството на новооснованата църква да подготви членовете си, да изгради и изпрати основатели на църкви и мисионери, както и да работи заедно с други местни църкви, с цел да им помогне да изпълнят своята мисия – да благовестват на погиналите.

A. Подгответе църквата да основава други църкви.

1. Изградете виждане за това, какво Бог иска да направи сред дадена група от хора или друга област.

Църквите трябва да си задават въпроса "Какво иска Бог за това място или хора?" Занем, че Той иска всички да чуят благовестието, както стана в *Деяния 19:10* "щото всички, които живееха в Азия, и юдеи и гърци, чува Господното учение". Основно пасторското служение се занимава с работата и хората само в една местна църква. Църквите, които съзнават своето призвание, са посветени и на основаването на църкви в цели области, държави и групи от хора.

Когато погледнете отвъд местната църква, ще може да различите по-голямата картина. Павловото виждане да достигне цяла Мала Азия се основаваше на географията. Възможно е също да имате виждане за достигане на определена етническа или друга група от хора. В *Галатяни 2:7-8* виждаме, че Петър работеше с юдеи, а Павел – с езичниците. В *Римляни 11:13* Павел дръзко заявява "(аз) съм апостол на езичниците". Коя област ви е призовал Бог да достигнете? Какви групи от хора в тази област трябва да се достигнат с благовестието?

Ръководството на църквата трябва непрекъснато да напомня на хората нейното предназначение, ролята ѝ и отговорността ѝ за изпълнението на Великата заповед. Когато ръководството подготвя хората за служение, едновременно с това те ще растат духовно и практически – изграждайки в себе си умения за служение и виждане. Това трябва да доведе до различни видове служение, насочени към недостигнатите.

Едно предупреждение: някои хора придобиват виждане по-бързо от други. Има хора, които имат нужда от повече време, за да осмислят това, което са чули и изпитали, така че накрая да определят своята принадлежност към дадена идея. Възможно е да предизвикате тези, които приемат виждането, като същевременно обичате и насърчавате онези, които се нуждаят от повече време да го осмислят. Много често Бог използва вторите, за да придържа виждането здраво вкоренено в реалността.

Всъщност благовестието ще окаже по-голямо влияние, когато цялото общество от вярващи се движи заедно. Тези, които имат виждане, трябва да продължат да насърчават останалите да вървят напред. Вървящите побавно може да дадат стабилност на движението. Когато те разберат важността на основаването на църкви за изпълнение на Великата заповед, тези обмислящи хора ще внимават всяка стъпка напред да бъде сериозна и разумна. Необходими са и двата вида хора, за да може църквата да продължи да прониква в нови области с благовестието.

Заедно с членовете на църквата се опитайте да установите нейната отговорност в света. Определете кои са вашите Ерусалим, Юдея, Самария и края на земята (вижте отново гореспомнатия урок 13). Насърчете членове от църквата ви да научат повече за различни части от света, нуждата от благовестване и основаване на църкви, както и за работата на мисионерите. Ако имате неделно училище, окуражете неделните учители да включат в програмата уроци за света и мисионерския живот.

2. Насърчавайте молитва за евангелизирането на света.

Молитвата е едно от най-мощните средства, което Бог ще използва, за да мотивира Своите хора за служение към света. (Вече разгледахме тази тема в урок 14 от частта "Виждане").

3. Разучете и разгледайте различни модели за основаване на църкви.

Решете как точно ще основавате църкви. От начина, по който възнамерявате да основавате нови църкви, зависи как ще обучавате работниците, финансирате проекти, наемате външна помощ, и т.н. Като наблюдавате как другите църкви го правят, членовете на вашата църква също ще бъдат мотивирани за това. Когато видят църкви като тяхната да вършат Божието дело, те също ще решат да Му се доверят да им помогне да основават други църкви. Приложението 3А, "Модели за основаване на църкви" (модул I, част "Виждане"), представя няколко начина, по които вашата църква може да основе други. Така също може да се посъветвате с успешни и опитни основатели на църкви от своята деноминация, държава или съседните ви страни.

Б. Изградете и изпратете екип за основаване на църкви.

1. Молете се и потърсете хора, които Бог призовава към основаване на църкви.

Основаването на църкви е задача, която принадлежи на цялата църква. Както вече видяхме, църквата е Божият основен инструмент за евангелизиране на света. Следователно можете да очаквате Бог да призове членове от вашата църква за делото на основаване на други. Молете се и търсете хора измежду вашето общество, които Бог издига за основатели и за мисионери (*Матей 9:36-38*). Вероятно едно от най-значимите дейности на водачите на една църква е да се молят и да искат Бог да издигне работници за жетвата измежду тях и след това да ги обучат, подкрепят и изпратят да основават църкви.

Търсете хора в църквата си, които чувстват, че Бог иска от тях да основават църкви. Апостол Павел често говореше за своето призвание (*Римляни 1:1; 1Коринтяни 1:1; 2Коринтяни 1:1; Галатяни 1:1, 15-16*). Това усещане за призвание от Бога поддържа човек в служението тогава, когато няма обективни причини, поради които да продължи, или когато се чувства зле и иска да се откаже.

Това призвание включва: развиващо се виждане за служение; изпитване на характера, виждането и служението; одобрение от местната църква, наставниците, екипа за служение и други основатели на църкви; и сила от Святия Дух, която да осъществи призоваването на практика (*1Тимотей 4:15; Ефесяни 3:7; Колосяни 1:28-29*).

В допълнение, търсете готовност за жертване в името на благовестието. Основаването на църкви е работа на фронта в битка за Божието Царство. Повечето от апостолите умряха като мъченици за вярата. Основателите на църкви ще се налага да правят жертви. Това не винаги означава мъченическа смърт, корабкрушение или затвор, но може да означава неразбиране, отказ от лично удобство и т.н. Апостол Павел говореше за готовността да се откаже от личните си права, за да спечели хора за Исуса (*1Коринтяни 9 глава*).

2. Определете мястото, където да изпратите екипа за основаване на църкви.

Молете се и търсете Божието водителство относно мястото, където да изпратите основателите на църкви и съответните екипи. Проучете географската област и групите хора във вашата определена област. (Вижте урок 4 от "Виждане", "Принципи за проучването", модул I.) Използвайте резултатите от проучването, за да определите конкретните нужди на членовете на екипа за основаване на църкви от подготовка, като същевременно мобилизирате църквата да се моли, да осигурява финансова помощ и да изработва стратегии за евангелизиране и основаване на църкви по отношение на определената област.

3. Мобилизирайте средствата на църквата за основаване на църкви.

Основаването на църкви ще стане факт само когато средствата на църквата се мобилизират за тази цел. Те включват хората, които ще са в екипа за основаване на църкви, необходимите финанси за тяхната издръжка, материали, както и транспорт, необходим за служението и временните помощници. Дайте шанс на възможно най-голям брой хора да се включат в основаването на новата църква, дори и за кратки периоди от време. Членовете на църквата може да служат на екипа чрез молитвени разходки, музика, евангелизационни дейности и социална работа. Това не само ще помогне в носенето на товара от екипа, но ще увеличи виждането за основаване на църкви и достигане на погиналите.

4. Обучете, грижете се и бъдете настойници на екипа за основаване на църкви.

Определете какви са нуждите на екипа за основаване на църкви. Нуждаят ли се да бъдат обучени как да основават църкви, да служат сред друга култура или на местоработата им? По-голяма част от това обучение може да се получи неформално, но може да се наложи и формално образование, в зависимост от нуждите на хората в определената област. Когато екипът е вече на мястото, много важно е да има редовни посещения от някой от водачите на църквата с дарба на пастор. Това ще помогне на църквата и екипа за основаване да запазят връзката помежду си и да се отчитат едни на други. Това също е и духовна и практическа помощ за разрешаването на междуличностни въпроси и проблеми, които ще се появят, когато екипът служи и работи заедно. В допълнение на пастирската грижа много важно е екипът да има настойник или няколко такива, които да помагат при преминаването на различните фази от процеса за основаване на една църква.

В. Организирайте основаването на църкви и между други църкви.

Докато новооснованата църква е заета с мобилизиране на своите собствени членове и изпращане на основатели към недостигнати области, тя също може да сподели своя опит с други местни църкви. Този вид служение, наречен “подпомагане”, може да помогне за възникването на цяло движение за основаване на църкви в дадена област или нация.

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ПРЕД ЕКИПА ЗА ОСНОВАВАНЕ НА ЦЪРКВИ

Когато започват да се разглеждат възможностите за бъдещо служение, вероятно двата най-важни въпроса за разрешаване са: прехвърлянето на ръководството от екипа за основаване на църкви на новооснованата църква и постоянната връзка между тях. Както видяхме от книгата *Деяния на апостолите*, апостол Павел изглежда имаше постоянна връзка с църквите, които беше основал. Той пишеше писма и даваше съвети на водачите им. Освен това в началото той определяше водачите, които да поемат ръководството на тези току-що основани църкви. (Вижте урок 8 от часта “Виждане”, модул III.) Основателите на църкви, в качеството си на духовни родители, участват в отговорността за духовния живот на тези, които са част от новата църква. Да започнеш църква и след това да я изоставиш преждевременно, е като родител, който изоставя бебето си. Една от грижите на екипа за основаване на църкви, когато разглежда следващите стъпки пред служението, е да се увери, че за тази църква се полага постоянна грижа. Разгледайте следните възможности:

А. Целият екип за основаване на църкви се премества.

Екипът за основаване на църкви предава ръководството на църквата изцяло на някой друг и се връща в изпращащата църква или отива да основе друга църква на друго място.

Въпросът, който има първостепенно значение при тази възможност е "На кого ще бъде предадено ръководството на новата църква?" Преди да предадете църквата на някой друг, помислете над следното:

- ◆ Основателите на църкви трябва да подготвят църквата за бъдещето. Отговорността на родителя за новата църква включва също гледане към бъдещето. За да може тя да расте, да се умножава и да изпълни своята мисия, нейното ръководство трябва да е прегърнало същото виждане, а работата на основателите на църкви е да се уверят в това.
- ◆ Ако бъде избран пастор или водач отвън, той може да има добри пасторски дарби, но притежава ли същото виждане, вяра и опит каквито вие сте внедрили в църквата? Много млади църкви са се разделяли, понеже им е бил сложен пастор отвън, който си мисли, че разбира виждането. Но било поради липса на опит или непознаване на хората в църквата, новодошлият възпроизвежда това, което знае, а то може да бъде съвсем различно от виждането на цялата църква. Възможно решение е, като предвидите кой би могъл да стане пастор и да го включите в самото основаване на църквата. Мъдро решение от страна на новооснованата църква ще бъде да изгражда и избира своето ръководство измежду тези, които по някакъв начин са участвали в нейния живот от самото начало.
- ◆ Хората не променят лоялността си от една личност към друга така лесно или пък бързо. Трябва да съществува връзка между избраното ръководство и хората. Добре е да си разработите план, с който постепенно да въведете новото ръководство в близки взаимоотношения с църквата, вместо да предизвикате бърза промяна, което е като поливане със студена вода. Ако не се изгради добро взаимоотношение, хората може да поискат мнението ви. Трябва да се отнесете много внимателно, за да не предизвикате проблеми за себе си, пастора или църквата.

Б. Екипът остава в новооснованата църква.

Всички или някои от екипа остават в новата църква и един от тях става пастор.

Основната ви грижа на този етап е "Има ли водачът на екипа за основаване на църкви пасторски дарби?" Ако водач, който е по-скоро пионерски тип, остане като пастор, членовете на църквата може и да не получат нужната храна и грижа. Ако е така, може би сред членовете на екипа има някой с пасторски дарби, който да поеме грижата за новата църква. А пионерският тип водач може да остане и да организира, обучава и води нови екипи за основаване на църкви, изпратени от новата църква. Ако водачът на екипа има и пастирски дарби, това предоставя големи възможности за разпространяване на благовестието чрез основаване на църкви. Този пастор обикновено не само се грижи за църквата, но изгражда и подготвя други основатели на църкви, та дори и цяло организирано движение.

В. Екипът се разпръсва.

Членовете на екипа се насочват в различни посоки, за да продължат своето служение.

Някои от екипа може да останат в новата църква, други може да се върнат в изпращащата църква, а трети да се насочат към основаване на следващи църкви. Всеки член на екипа за основаване на църкви ще трябва да определи своята следваща стъпка в служението според призванието и дарбите си, положението на неговата/нейната църква и нуждите на току-що основаната църква.

Г. Екипът за основаване на църкви става екип за съдействие.

Екипът за основаване на църкви става екип за съдействие на основаването на църкви в областта.

Какво представлява екипът за съдействие? Това е група от хора, които работят заедно, за да дадат на хората виждане за това, което Той иска да извърши чрез тях, а след това да им помогнат да изпълнят своето виждане. Ролята на екипа за съдействие е да изгражда виждане, да подпомага със средства и обучение и да насърчава вярващите по всякакъв начин да се включат в движението за основаване на църкви. Ролята на екипа за съдействие е разгледана в следващата част.

IV. ОРГАНИЗИРАНЕ НА ДРУГИ С ЦЕЛ ДВИЖЕНИЕ ЗА ОСНОВАВАНЕ НА ЦЪРКВИ

Съдействието означава да се помогне на хората да видят своята роля в изпълването на градовете, областите и държавите с църкви, както и да им се покаже, че те могат да направят това, когато Бог им покаже как.

Екипът за основаване на църкви и новооснованата църква трябва едновременно да си съдействат. Оказването на съдействие на другите е необходима стратегия за разпространяването на благовестието в цяла една област. То включва предаването на виждане за основаване на църкви, а след това и обучение, подготвяне и мобилизиране на тези, които вече имат виждане.

А. Изграждайте виждане.

Ролята на екипа за съдействие е постоянно да предизвиква хората с въпроса "Какво иска Бог за този град, област, държава или група от хора?" Изграждането на виждане включва проповядването и поучението върху предназначението на църквата, ролята на ръководството в църквата, и естеството на задачата. Изграждането на виждане е вероятно една от най-важните функции на екипа за съдействие. На църквите и вярващите трябва непрекъснато да им се напомнят Божиите приоритети, желаниа и стремеж да примиря погиналите с Бог. Изграждането на виждане помага, като припомня на местните църкви техните приоритети. Когато те откликнат на виждането, екипът за съдействие трябва да им помогне да действат според това виждане.

Б. Започнете организирани молитвени начинания.

Молитвата свързва нашите усилия с Божиите. Основаването на църкви е духовна работа и изисква духовен труд. Когато хората откликнат на виждането за изпълване на техния град, област или държава с църкви, екипът за съдействие може да започне да призовава тези хора да се събират заедно и да се молят за изпълнение на виждането. Това може да са само няколко или цяла група от църквата, хора от различни църкви, които имат същото виждане, или цели църкви, които се молят заедно. Целта е да има един непрекъснато увеличаващ се кръг от хора, които се молят за основаване на църкви.

В. Обучавайте и наставлявайте хората за основаване на църкви.

Един от най-добрите начини да се съдейства за основаването на църкви между други е когато новата църква стане център за обучение в областта. Като организира обучение в новата църква, ръководството има възможност да окаже влияние над другите и да ги насърчи към движение за основаване. Този въпрос е разгледан по-подробно в урок 16, "Обучението като част от движението за основаване на църкви". Основателите на църкви, които получават обучение в новата църква, са изпращани като основатели от своите собствени църкви или деноминации.

Г. Изграждат партньорства за основаване на църкви.

Често местните църкви не смятат, че сами имат възможност цялостно да подготвят и поддържат основатели. Но те все пак имат отговорност и трябва да участват в изпълнението на Великата заповед. Екипът за съдействие може да помогне на отделни църкви да формират партньорства и заедно да поддържат и изпращат мисионери и основатели на църкви, които да работят с една определена група хора или в определена област. Това позволява най-вече на най-малките църкви да участват по-пълноценно в изпълнението на Великата заповед, отколкото ако работеха сами.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Когато новата църква вече е стъпила здраво на краката си, трябва ясно да разбере своята роля в движението за основаване на други църкви. Тя трябва да желае да се възпроизвежда чрез подготвянето и изпращането на основатели измежду своите членове, чрез молитва за евангелизиране на света, и чрез съдействието към други църкви в изпълнението на Великата заповед.

Екипът за основаване на църкви трябва да вземе решения по отношение на своята бъдеща роля и смяната на ръководството в новата църква. Той трябва да разгледа четири възможности: а) екипът поверява ръководството на някой друг и се връща в църквата, която го е изпратила или отива да основе друга църква; б) всички или някои от членовете на екипа остават в новата църква, като един от тях става неин пастор; в) членовете на екипа се разпръсват в различни посоки, за да продължат служението си; и г) екипът за основаване става екип за съдействие на основаването на църкви в областта. Растежът и умножаването на новата църква, както и участието на екипа в едно цялостно движение за основаване на църкви, са важни фактори при вземането на решение за бъдещето на екипа.

Съдействието е ключово средство за насърчаване възникването на движения за основаване на църкви. Екипът за съдействие представлява група хора, които работят заедно, за да дадат на хората виждане за това, което Бог иска да извърши чрез тях, а след това да помогне на хората с виждане да го изпълнят. Ролята на екипа е да изгражда и предава виждане, да осигурява поддръжка и обучение, както и да насърчава вярващите по всякакъв начин да се включват в движението за основаване на църкви. Съдействието е нужно, за да може да се появяват движения за основаване на църкви в областта или сред цялата нация.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Каква роля искате да заемете сега в задачата за основаване на църкви?
- ◆ Има ли църквата, която основавате в момента, виждане за основаване на дъщерни църкви? Ако не, какво ще трябва да предприемете, за да предадете такава виждане?
- ◆ Какви жертви ще ви се наложи да направите, за да видите църквите да се умножават?
- ◆ Как може да съдействате на други в църквата (която ви е изпратила или в новата църква) така, че да станат основатели на църкви?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Заедно с вашия екип за основаване на църкви и наставника си се молете и обмислете каква да бъде следващата ви стъпка в служението.
- ◆ Определете един или двама потенциални основатели на църкви в новооснованата църква. Прекарвайте време в разговори с тях относно виждането им и ги наставлявайте и подготвяйте да участват в екип за основаване на църкви.

Обучението като част от движението за основаване на църкви

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да даде на участниците практически идеи и насоки за това, как да обучават нови основатели на църкви като част от цялостното движение за основаване.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира как да започне да обучава нови основатели на църкви;
- ◆ да знае принципа на обучение, за движение;
- ◆ да участва в изграждането на виждане, предоставяне на обучение и умножаване на едно движение за основаване на църкви.

☞ План на урока

- I. Обучението като част от движението.
- II. Въпроси за разглеждане при умножаването на подготовката на основателите на църкви.

☞ Фигури

16.1 Фигура: Обучението като част от движението.

☞ Напътствия към водещите

- ◆ Този урок трябва да се проведе като дискусия. Въведете темата, като разгледате конкретен пример за това, как е започнал настоящия курс на обучение. Подчертайте различните дейности, които са предхождали началото на обучението: молитва, споделяне на виждане, разговори с водачи, превод и издаване на материалите, намиране на място, ангажиране на преподаватели, и т.н. Разделете участниците на малки групи и им дайте възможност да преминат през целия урок, отговаряйки на въпросите и обсъждайки как те биха започнали нов цикъл на обучение за основатели на църкви. Оставете накрая време, за да може малките групи да споделят идеите си с всички.
- ◆ Помолете Бог да ви даде вяра, че този курс на обучение може да се възпроизведе.

Обучението като част от движението

ОСНОВАТЕЛИТЕ СТАВАТ НАСТАВНИЦИ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ОБУЧЕНИЕТО КАТО ЧАСТ ОТ ДВИЖЕНИЕТО

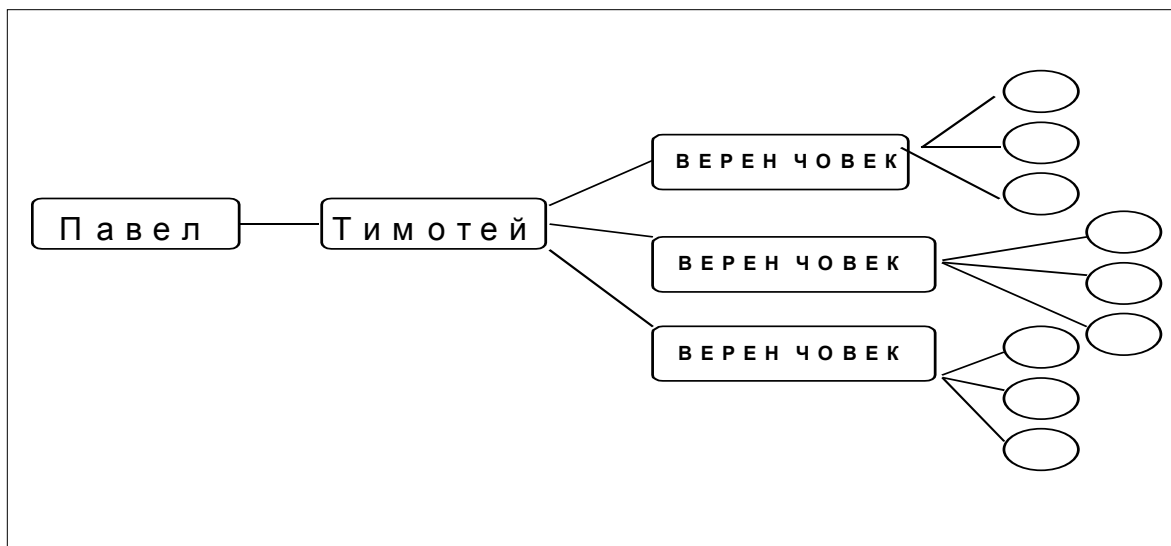
За да може да съществува наситено основаване на църкви, трябва навсякъде да се основават църкви! Някой трябва да ги основе, следователно трябва да има достатъчно основатели на църкви, които да свършат задачата.

Павел учи Тимотей в *2Тимотей 2:2* "и каквото си чул от мене при много свидетели, това предай на верни човеци, които да са способни и други да научат". Обърнете внимание на четирите поколения споменати в този пасаж: Павел, Тимотей, способни човеци, други (вижте фигура 16.1). Ето как става умножаването:

Фигура 16.1: Обучението като част от движението

"и каквото си чул от мене при много свидетели, това предай на верни човеци, които да са способни и други да научат"

(*2Тимотей 2:2*)

За да може едно движение за основаване на църкви да се развие и продължи в следващите поколения, трябва непрестанно да се обучават нови основатели на църкви. Също както апостолите станаха водачи и учители на другите, някои от основателите ще трябва също да станат наставници - способни да научат и наставляват други основатели на църкви.

II. ВЪПРОСИ ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ ПРИ УМНОЖАВАНЕТО НА ПОДГОТОВКАТА НА ОСНОВАТЕЛИТЕ НА ЦЪРКВИ

Когато мислите за това, как да възпроизведете или умножите обучението за основатели на църкви в дадена област или в цялата страна, трябва да вземете предвид

някои важни въпроси. Заедно с още няколко човека обсъдете следните въпроси и конкретни случаи, за да разработите план за бъдещо обучение на основатели на църкви.

1. Кой трябва да се занимава с обучението на нови основатели на църкви?
2. Според *2Тимотей 2:2* двете необходими качества, за да може един човек да обучава други, са вяност и способност за поучаване.
  - а) Как бихте описали верния човек?
  - б) Означава ли изразът "способни и други да научат", че тази личност трябва да има духовната дарба на учител? Кои са някои от другите качества или характеристики на способния учител?
3. Има ли разлика между преподавател и наставник? Ако има, каква е тя?
4. Как може хората с други дарби (помагане, администрация, благовествование и т.н.) да бъдат използвани в подготовката на основатели на църкви?
5. Прочетете следните примери:

Пример 1: Ръководството на "Църква на добротата" решило, че трябва да основат нова църква. Помолили членовете си да се молят относно своето участие в екип за основаване. Тези, които искали да станат част от този екип, трябвало да бъдат подготвени. Водачите на църквата се срещали с членовете на екипа по една вечер на седмица. Църквата поела по-голямата част от разносните по обучението, както и за началната работа по основаване на новата църква, от специални дарения за мисионерска работа.

Пример 2: Някои от членовете на "Църква на радостта" чули за обучението на основатели на църкви. Започнали да говорят с други хора в църквата и в други църкви от същата деноминация наблизо относно възможността за обучение. Църквите решили заедно да обучават всички, които се интересуват от това. Тъй като повечето хора работели през седмицата и не могли да дойдат на толкова дълъг семинар, решили да разделят всеки модул на две части. Всяка част покривала една пълна събота и неделя. Сесиите трябвало да се състоят в два последователни месеца. Например модул 1 бил проведен под името модул 1А през септември, а втората част на модула под името модул 1Б през октомври. След три или четири месеца следвал модул 2 по същия начин.

Нито една от църквите не можела да побере всички участници. Понеже обучението ставало в неработно време в края на седмицата, можело да се проведе в някое училище. Управата на училището дори предложила да осигури прехрана срещу минимална сума. Вярващите в местната църква (тази най-близо до училището) отворили домовете си за участниците, които идвали отдалеч.

На всяка сесия, до една кутия за дарения, се закачал списък с разносните. Всеки давал колкото можел. Разносните по обучението винаги се покривали от тези дарения.

Пример 3: Водачите на няколко деноминации в една страна искали да обучат основатели на църкви за собствените си деноминации. Вместо всяка деноминация да организира обучението си самостоятелно, решили всяка една от тях да предостави по един преподавател и пари, с които да се покрият разносните. Всяка деноминация също избирала и участниците. Бил нает център за конференции за една седмица, така че участниците да може да прекарват заедно цялото време от един модул. Следващите модули се провеждали през интервал от три месеца.

6. Кой от трите модела в действителните примери мислите, че ще бъде най-приложим във вашата ситуация?

7. Как бихте формирали екип от преподаватели с различни дарби?
9. Каква програма бихте развили за обучение на преподаватели?
10. От къде ще дойдат участниците? Обсъдете конкретни стъпки, които бихте предприели за събирането на участници за обучение на основатели на църкви.
11. Къде бихте провели обучението?
12. Кой ще бъдат наставници на участниците? От какво специално обучение и подготовка може да се нуждаят тези хора?
13. Какви материали ще използвате за подготвяне на преподавателите? Какви материали ще използвате, за да обучите основателите на църкви?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Като използвате резултатите от тази дискусия, изработете план за обучение на основатели на църкви. С молитва изберете мястото където бихте могли да започнете подобно обучение. Започнете да обучавате основатели на църкви според своя план.

Мобилизиране на вярващите за наситено основаване на църкви

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да информира основателите относно процеса на мобилизиране за установяване на систематичен план за наситено основаване на църкви в страната.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира как да започне национална инициатива за наситено основаване на църкви;
- ◆ да познава условията и съставките на движението за наситено основаване;
- ◆ да участва в национална инициатива за изпълване на цялата страна с църкви.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Наситено основаване на църкви.
- III. Необходими условия за стратегията.
- IV. Дванадесет елемента на стратегията.

☞ Напътствия към водещите

- ◆ Този урок е подходящ за дискусия, която да даде възможност на участниците да помислят как биха могли да участват в движение, което да достигне и спечели цялата страна за благовестието. Насоки за дискусията:
  1. Започнете с преговор на въпроса: "Какво иска Бог за България?"
  2. Извадете карта на страната и дайте възможност на участниците да дискутират как би изглеждала една напълно спечелена страна. Освен това имайте подръка основна демографска информация – население, брой на областите, брой на етническите групи и т.н. Това може да осигури основата за дискусия относно това, какво е нужно, за да бъде цялата страна наситена с благовестието.
  3. Обсъдете 12-те често срещани белези с участниците.
  4. Прекарайте време в молитва за България и за изпълнението на мечтата благовестието да достигне до всеки мъж, жена или дете и цялата държава да се напълни с дейни, живи църкви.
  5. Помислете и определете някои конкретни стъпки, които трябва да се предприемат сега, за да се положи основата на стратегия за наситено основаване на църкви.

Мобилизиране на вярващи за наситено основаване на църкви

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В началото на този курс на обучение разгледахме идеята за мислене ориентирано към крайната цел. Видяхме важноста на въпроса "Какви намерения има Бог по отношение на моята област, град, група от хора или народ?" Знаем от Библията, че един ден *"земята ще се изпълни със знание за Господа"* (Исаия 11:9) и че Бог желае всички хора да се спасят и да познаят истината (1Тимотей 2:3-4; 2Петрово 3:9). Също знаем от Библията, че Бог избра Църквата, да бъде Негов представител на земята и основен инструмент за построяване на царството Му, докато дойде пак. Следователно Божието желание е всяка област, град, група от хора и народ да бъдат изпълнени с дейни, живи църкви, които изявяват Неговото величие на тези около тях.

В началото на обучението ви помолихме да дадете определение за своята крайна цел – областта, където чувствате, че Бог ви призовава да Му служите. Сега искаме да разширим това мислене и да разгледаме следните въпроси:

- ◆ Какви намерения има Бог по отношение на страната ни?
- ◆ Какво означава знанието за Божията слава да изпълни България?
- ◆ Как може всеки мъж, жена и дете в България да има възможност да се спаси и да познае истината?
- ◆ По какъв начин може да се включи в делото, така че благовестието да проникне във всяка част на всяка общност в България?

II. НАСИТЕНО ОСНОВАВАНЕ НА ЦЪРКВИ

Този урок е приспособен от една книга на Джим Монтгомъри, която се казва "ДАУН 2000: Още седем милиона църкви до края". В нея става въпрос за една проста стратегия или план да се напълнят географските области с църкви. Книгата съдържа практически стъпки за прилагането на това, което Монтгомъри нарича "да се направят ученици в една цяла страна". Тази стратегия помага на групи от църкви или деноминации да предприемат свои собствени движения за основаване на църкви чрез сътрудничеството следствие от работата между деноминациите, където водачите споделят своите цели и резултати и се окуражават и подкрепят един друг за напредването на благовестието в тяхната страна. Всяка група запазва своя образ, но заедно работят за Божието Царство, изпълвайки страната с църкви!

Например преди 23 години във Филипините, ръководителите на деноминации си поставили за цел, в срок от 25 години заедно да основат 50 000 църкви. През 1998 те вече са постигнали целта си! След случая с Филипините стратегията е била успешно приложена в още няколко страни, включително Гватемала, Ел Салвадор, Гана, Зимбабве и Индия. Във всеки един от тези случаи броят на църквите значително се е увеличил. Подобни инициативи се провеждат също в някои европейски страни, които обикновено се смятат за неоткликващи на благовестието. Въпреки

това стратегията е помогнала на водачите в Норвегия, Англия, Дания и Белгия да увеличат броя на своите начинания за основаване на нови църкви.

III. НЕОБХОДИМИ УСЛОВИЯ ЗА СТРАТЕГИЯТА

Стратегията за наситено основаване на църкви е средство, което дава насока на вече съществуваща духовна дейност. Ето защо, за да бъде стратегията успешна, трябва да има определени условия за Божията дейност в дадена страна. Те са следните:

A. Вече съществуващи движения.

Вече трябва да има движения за благовестване и основаване на църкви. Това е признак, че Божият Дух работи, като води хора при Себе Си и призовава хората Си да Му служат. Често тези малки движения са изолирани едно от друго. Обединявайки ги като част от стратегията, те могат да доведат до проникване на благовестието навсякъде в страната. Без тези малки движения задачата за спечелване на страната за Христос е като да се опитваш да преместиш планина с лопата.

B. Единство в тялото Христово.

В тялото Христово трябва да има достатъчно единство, за да може водачите да се събират и насърчават за постигане на своите цели, вместо да се опитват да развалят работата на другия.

B. Отворено поле за жетва.

Стратегията функционира най-добре там, където полето е узряло за жетва, където хората са готови да приемат благовестието. Тази стратегия помага в бързото умножаване на църкви, така че да се събере обилна жетва и нищо да не изгние.

Духовните движения в една страна може да се сравнят с буйни коне на полето. Една обща стратегия е като седлото и юздите, които карат конете да следват напътствията на ездачите си. Така ездачите могат да усвоят цялата сила и енергия на своите коне и да се движат в правилната посока. Християнските водачи може да контролират духовните движения на тялото Христово в своята страна и да ги заведат по посока на разпространяването на благовестието чрез основаване на църкви.

IV. ДВНАДЕСЕТ ЕЛЕМЕНТА НА СТРАТЕГИЯТА

Стратегията за наситено основаване на църкви се състои от дванадесет елемента. Растежът в църквата е библейски. Това е угодно на Бога, който не желае дори един да погине, но всички да дойдат при Него. Исус изрази Своето директно намерение да съгради църквата Си. Христос изгражда църквата Си чрез посвещението, молитвата и енергията на своите хора. Всяка деноминация има собствени цели и стратегии за основаване на църкви, които са части от една обща цел, споделена с останалите деноминации в дух на единство – да бъде изпълнена цялата страна с живи църкви.

A. Непрекъснато изграждайте и предавайте виждането за разпространение на благовестието.

Вярващите имат нужда непрекъснато да им се напомнят Божиите намерения за Неговите хора и за света. Предаването на виждане означава да споделяш с другите виждане за това, как села, градчета, големи градове и цели страни трябва да се напълнят с общества от вярващи, които горят за Христос. Хората, които предават виждане на другите, имат дарба от Бога да споделят виждането с християнски ръководители от всички нива – от местните църкви до деноминациите.

Един деноминационен водач имал горещо желание цялата област да се напълни с църкви. Резултатът бил стотици нови църкви и хиляди новоповярвали, които станали ученици. В противовес на това друг деноминационен водач казал: "Ние вече сме най-голямата деноминация. Не ни трябва да растем повече." Резултатът бил много бавен растеж. И освен това тази деноминация вече не била най-голямата.

Б. Изградете и използвайте добра база от информация.

Изградете, поддържайте и употребявайте база от информация. Това означава, че ще трябва да съберете резултатите от проучванията на жетвеното поле и работната сила в различни области, градове, квартали, между групи от хора, като формирате един национален изследователски проект. Благовестието се разпространява от деноминации, които имат не само голямо виждане, но също така разбират действителната картина на това, какво ще трябва да се изпълни. Те виждат, че начинът да осъществят мечтите си не е чрез прочувствено, емоционално фантазиране, но чрез конкретно разбиране на ситуацията, в която се намират.

Тези деноминации изучават своя контекст, за да видят кой с готовност се отзовава на благовестието и как най-добре може да достигнат такива хора. Изучават своите собствени средства, за да видят с какво разполагат, колко бързо растат, кои са успешните и неуспешни методи и тъй нататък. Изучават и други растящи църкви и деноминации, за да намерят добри идеи за своите собствени програми. Изследването е особено важно средство за разпространяване на благовестието.

Доброто проучване включва:

- ◆ Броят на деноминациите в една страна;
- ◆ Съответният брой от местни църкви и членове и/или средна посещаемост;
- ◆ Средното годишно ниво на растеж на всяка деноминация;
- ◆ Методите, които се използват от различните групи, които имат най-добър растеж;
- ◆ Броят на църквите срещу брой на населението в цялата страна и във всяка подгрупа;
- ◆ Фактори като история, икономика, религия, култура, политика, природни бедствия и други обществени сили, които може да покажат относителната готовност на населението, и методите и темите, които е възможно да предизвикат най-добър прием за благовестието.

Анализът на тези резултати и тяхното значение за разпространението на благовестието в тази страна понякога се представят на консултации или национален конгрес (стъпки 5 и 6).

В. Уповавайте на молитвата.

Когато църквите планират своя растеж, понякога биват обвинявани в по-голяма загриженост за цифрите, отколкото желание за реално действие на Святия Дух. Никога няма да има значителен растеж в църквата обаче ако не е подкрепен с молитва. Когато църквата се моли, Святият Дух действа. Идващият като следствие от това растеж на броя на хората и новите църкви е добър и угоден на Бога. (Вижте урок 10, "Молитва", на същия модул.)

Г. Поставете си предизвикателни, реалистични и съизмерими цели.

Предизвикателните цели раздвижват и мобилизират хората. Членовете на църквата с готовност ще се включат в предизвикателството. Вълнуващо е да се работи заедно с други за някаква стойностна и предизвикателна цел. Въз основа на резултатите от проучванията и с молитва всяка евангелска деноминация, мисионерска организация или каквато и да е група си поставя цели за някакъв брой църкви, които да се основат до определена дата и впоследствие прилагат различни планове, за да постигнат тази цел. Тези цели често се споделят на конгрес и сборът от тези цели е националната цел, на която всички делегати на национален конгрес заедно се посвещават.

Поставят се **реалистични цели**, за да не се обезсърчават хората. Цели, които не се основават на настоящите данни за това, какво е възможно, може да струват също толкова, колкото и липсата на цели изобщо. Направете целите си достатъчно големи, за да са предизвикателство, но и достатъчно реални, за да предотвратите обезкуражаване.

Съизмеримите цели позволяват на хората да се радват на постигнатото. Конкретните цифри и дати често мотивират допълнително.

Но много важно е да търсите Божието мнение и да поставяте предизвикателни цели – не непременно лесни за постигане. Цели поставени под ръководството на Духа са *"увереност в ония неща, за които се надяваме – убеждение за неща, които не се виждат"* (Евреи 11:1). С други думи, поставянето на цели от християнина е акт на вяра, без която *"не е възможно да се угоди Богу"* (Евреи 11:6).

В централна Америка водачите поставяли своите цели за основаване на църкви. Един водач имал чувството, че целите са твърде лесни. Думите му били: "Бихме могли да направим това само с плътта си!" Той поискал определянето на по-високи, предизвикателни цели, които ще изискват не само човешки усилия, но също и Божията сила. Постарайте се целите да не бъдат толкова приказни, че да разочароват хората, ако не бъдат постигнати, но също така трябва да определите цели, които само с Божия помощ може да постигнете, така че Той да получи цялата слава!

Д. Насърчавайте собствено отношение към целите.

В процеса на поставяне на цели е много важно да се постигне собствено отношение към целите. В една много голяма деноминационна програма мисионерите от чужбина се събрали и си поставили цел за срок от десет години. След това им било много трудно да накарат църквата да се труди за постигането ѝ.

В друга програма обаче всички имали право да участват в определянето на целите. Те спорели и се борели един с друг, докато накрая всички се съгласили, че това е правилната цел. Тъй като сега всеки един притежавал целта, всички заедно работили за нейното осъществяване. Това е много важна стъпка в програмата за успешен растеж и пренебрегването ѝ ще струва скъпо.

Е. Обучете членове.

Обучението е важна част от всяка програма за растеж. Библейската стратегия е да се подготвят светиите за делото на служението (Ефесяни 4:11-12). В успешните деноминации членовете са обучени за всеки аспект на църковното развитие и служение. Това включва обучение за основаване на църкви, пасторска грижа, започване и водене на малки групи как да се водят уроци в неделното училище, младежко служение, благовестване и ученичество, молитвени групи, финанси, изпълнителни ръководни роли, комуникация и т.н.

Обучение се предоставя от библейски училища и семинари, до съкратени курсове и задочно богословско образование. Няма да настъпи растеж на църквите и умножаване без успешно обучение преди това.

Ж. Провеждайте областни консултации.

Областните консултации са възможност за събиране на християнските водачи заедно, с цел да имат възможност да се опознаят взаимно, да се молят един за друг, както и да разгледат резултатите от проучванията и тяхното приложение за разпространението на благовестието в съответната област. Консултациите са също добро място за изграждане на виждане, обсъждане на нуждите и възможностите за обучение, споделяне на средства и модели за основаване на църкви. Консултациите са част от изграждането на виждане и мобилизиране на основното равнище, което помага да се насади и подпали движението за основаване на църкви.

Когато водачите се събират заедно, оставят настрана своите деноминационни различия и обсъждат разпространението на благовестието, Бог прави велики неща, докато те се *"поощряват един друг към любов и добри дела"* (Евреи 10:24).

3. Образувайте национален комитет.

В даден момент от въвеждането на стратегията ще трябва да образувате национален комитет, който да поддържа движението за основаване на църкви.

- ◆ Чрез непрекъснато събиране на информация с помощта на постоянна национална изследователска функция;
- ◆ Чрез някакво издание, което докладва за вълнуващия растеж и предизвикателните аспекти от програмата на всяка деноминация;
- ◆ Чрез семинари и консултации с деноминационните водачи и пастори в различни области;
- ◆ Чрез планирането на национални конгреси, където се прави преоценка на развитието до момента и се полагат нови планове и цели за бъдещето.

В страните с успешни стратегии националният комитет е съставен от представители на различни евангелски деноминации и понякога мисионери от чужбина.

И. Събирайте пари.

Деноминациите, които създават силни, нови програми за растеж се налага да преразгледат цялата си финансова структура. Налага се да преразгледат по какъв начин точно харчат своите пари. Понякога може да се прехвърлят суми от проекти, които не са толкова важни към предизвикателната благовестителска задача пред тях. В сферата на финансовото настойничество има нужда от добро поучение и творческо планиране. (Вижте урок 2 от Настойничество, модул IV). Силният растеж изисква жертвоготовно даване за Божието дело.

Й. Организирайте конгрес.

Най-важният момент е националният конгрес, където се събират главните водачи на всички деноминации и други парацърковни организации, както и някои водещи пастори, за да разгледат спечелването на своя народ за благовестието и да обсъдят резултатите и анализа на изследователския проект. Между 50 и 1500 делегати от всички евангелски деноминации се събират в единство и посвещение на една дългосрочна стратегия за работа към една обща цел.

Обърнете внимание, че е важно да има духовно проникване в определяне на времето за конгреса. Важно е там да присъстват делегати от всички евангелски

течения в страната. Следователно необходимо е да се изчака дотогава, когато единството на църквата е такова, че това да бъде възможно. Във Финландия са били необходими осем години, преди да има такова единство.

К. Продължете работата след конгреса.

Работата трябва да продължи след конгреса. Водачите трябва да открият какви стъпки, като например обучение, наставничество, мобилизиране на църкви, намиране на основатели на църкви трябва да се направят и да ги осъществят. След това трябва да открият хора, които имат готовност и желание да посветят своето служение на наситено основаване на църкви.

Л. Направете преценка на развитието и начертайте нови планове.

Деноминациите и парацърковните организации трябва периодично да разглеждат развитието по посока постигане на целите, а на национално ниво това трябва да се върши от следващите конгреси. Националният комитет може да публикува развитието до настоящия момент в своето издание. Това помага за поддържане на целите и виждането непрекъснато пред очите на хората.

Деноминациите, които вече имат зад гърба си успешни програми за растеж, има голяма вероятност да продължат да си поставят цели. Една деноминация вече двадесет години си поставя цели и провежда редовни програми за растеж. Когато завърши някоя програма, членовете и водачите се срещат за празнуване. Това също е момента, когато се поставят новите цели и се дава начало на новата програма.

Чрез непрекъснатото правене на нови планове за растеж благовестването и основаването на църкви стават редовна част от живота на църквата вместо дейност, с която се заемаме само от време на време. Честата преценка на растежа, правенето на необходимите промени и подготвянето на нови работници се превръща в здравословна, динамична страна от живота на една църква.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

По някакъв начин Бог ни е включил като Свои партньори във великата задача да разпространяваме благовестието – изпълвайки страните с църкви! Нека да поставяме цели за Божия слава и ще видим как Той ще работи, докато ние служим на Неговата кауза в нашата страна!

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Къде забелязвате признак за духовно движение?
- ◆ Кои са най-силните (по ред) условия и средства във вашата ситуация?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Помислете си за други, които биха споделили това виждане за наситено основаване на църкви. Напишете имената им, молете се за тях и ги потърсете. Споделете с тях виждането и им дайте възможност да прочетат този урок.
- ◆ Изучавайте дванадесетте стъпки от стратегията. Кои от тях най-лесно ще може да приложите в своите църкви? Изучете ги, молете се за тях и разработете програма, която да включва идеите ви.

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ Montgomery, James H. *DAWN 2000: 7 Million Churches To Go*. Pasadena, CA, William Carey Library, 1989.
- ◆ Montgomery, James H., and Donald A. McGavran. *The Discipling Of A Nation*. Colorado Springs, CO, DAWN Ministries, 1992.
- ◆ Montgomery, James H. *Then The End Will Come*. Pasadena, CA, William Carey Library, 1997.
- ◆ Wingerd, Roy. *DAWN Research Handbook*. Colorado Springs, CO, DAWN Ministries, 1992.

Духовен характер

Разрешаване на конфликти

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да подготви християните да подхождат към конфликтите с благодат и увереност, така че да могат да постигат разрешение, без да засегнат другите или пък да разрушат взаимоотношения.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира как евангелието влияе върху конфликтни ситуации;
- ◆ да знае как да обича хората, с които е в конфликт;
- ◆ да участва в разрешаването на конфликти по библейски и здравословен начин.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Начални размишления по отношение на разрешаването на конфликти.
- III. Разрешаването на конфликти е библейски въпрос.
- IV. Проявата на любовта.
- V. Практическа помощ в разрешаването на конфликти.

☞ Фигури

16.1 Фигура: Пример на завет за разрешаване на конфликти.

☞ Напътствия към водачите

- ◆ По време на този урок ще поставим въпроса за конфликта в контекста на евангелието, за да може да намерим нов подход към разглеждането му. Това може да предизвика много дискусии и въпроси. Участниците може да поискат да са обсъди как и кога се прекратява контакт с хората поради неразрешен конфликт. Урокът не обръща внимание на този аспект; вместо това се занимава с нещата, които трябва да се направят, за да бъде разрешен конфликтът.
- ◆ Идеите в този урок може най-сполучливо да се илюстрират чрез реални примери. Най-добре да бъдат от вашия личен опит, ако е възможно.

Разрешаване на конфликти СЛУЖЕНИЕ НА ПРИМИРЕНИЕ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Живеем като изкупени грешници в един несъвършен свят. Библията ни казва, че пред Бог няма да се намери праведен човек (*Псалом 143:2*). И в най-добрата си форма сме несъвършени, преминаващи малко по малко през процеса на преобразяване към образа на Исус Христос (*2Коринтяни 3:18*). Същевременно казваме и правим неща - повечето пъти непреднамерено, - които обиждат другите. Резултатът са наранени чувства... и новопоявили се конфликти. В грешен свят като нашият конфликтите не са изненада, но истината е, че ако не работим върху тяхното разрешаване, в крайна сметка ще се унищожаваме един друг.

- ◆ *"Удари от приятел са искрени, а целувки от неприятел - изобилни" (Притчи 27:6).*
- ◆ *"Желязо остри желязо; така и човек остри лицето си срещу приятеля си" (Притчи 27:17).*
- ◆ *"Но ако се хапете и се ядете един друг, пазете се да не би един друг да се изтребите" (Галатяни 5:15).*

II. НАЧАЛНИ РАЗМИШЛЕНИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА РАЗРЕШАВАНЕТО НА КОНФЛИКТИ

A. Конфликтите са нещо неизбежно поради несъвършеното ни естество.

Само съвършен човек може да прекара живота си на земята без конфликти от каквото и да било естество (*Яков 3:2*). Всеки от нас би могъл да разкаже безброй истории за конфликти, които е имал с някой друг. **Богословски** може и да сме съгласни с *Галатяни 5:24 "А които са Исус Христови, разпнали са плътта заедно със страстите и похотите ѝ"*, но **опитът** ни показва, че сме много далеч от безгрешния живот. Така че възникването на конфликти не трябва да ни сварва неподготвени. В същото време не бива да ставаме фаталисти и да приемаме конфликтите като необходима част от нашият живот като християни. Малко по-нататък в урока ще се запознаем с това, как Христос иска да разрешаваме конфликтите си и да се примиряваме един с друг.

B. Трудности при противопоставянето.

Някои конфликти може лесно да се разрешат като изповядаме грешката си, поискаме прошка от засегнатите и направим съответните промени. Друг път обаче се налага противопоставяне лице в лице. Каква представа изниква в съзнанието ви при думата "противопоставяне"? Обикновено я свързваме с нещо "отрицателно". Следните общоразпространени предпоставки не са съвсем верни, но често служат като преграда пред едни открити взаимоотношения.

1. Противопоставянето е винаги разрушително.
2. Когато си въввлечен в конфликт, най-важното нещо е да победиш.
3. В края на всеки конфликт или противопоставяне печели по-силният.

4. Противопоставянето и конфликтите са причина за разрушени взаимоотношения.

Обаче когато ние като християни говорим за противопоставяне в контекста на разрешаването на конфликти, имаме предвид нещо малко по-различно. То означава да се изправим лице в лице с другия човек, с когото по една или друга причина сме в конфликт, с дух на любов и желание за примирение. Това не предполага да заобикаляме истината и да избягваме въпросите, които са в сърцевината на проблема. Трябва да говорим истината един на друг, защото всички сме части на едно тяло (*Ефесяни 4:25*). Трябва *"никаква гнила дума да не излиза от устата (ни), но онова, което е добро, за назидание според нуждата, за да принесе благодат на тия, които слушат..."* (*Ефесяни 4:29*).

В. Резултати вследствие бягство от разрешаване на конфликти.

Отказът от полагане на усилия за разрешаването на конфликт в църквата, дома, местоработата или между приятели може в действителност да бъде болезнено. Възможно е да сте научени, че е по-добре да си мълчите... но това, което често става, е, че дълбоко в нас се натрупва гняв, който започва да ни яде като рак. *Ефесяни 4:26-27* ни съветва *"слънцето да не залезе в разгневяването ви"*. Защото ако това стане, ние *"даваме място на дявола"*.

- ◆ Пример 1: Човек от вашата новооснована църква има навици, с които не е лесно да се живее. Той обикаля от човек на човек в църквата, опитвайки се да завърже приятелство и да изгради взаимоотношения, но без успех. В крайна сметка той осъзнава, че не е желан и или спира да участва в живота на църквата, или се премества в друга.
- ◆ Пример 2: Една жена в църквата има проблем с хигиената. Тя се нуждае от някого, с когото да поговори за това. Когато хора от нейната църква най-накрая повдигнали въпроса, било трудно и рисковано. Имало възможност жената страшно да се ядоса и да се почувства засрамена. Обаче всичко станало с любов и тя могла да го понесе. В този случай любов означавало да се говори с жената лице в лице с цел да и се помогне, а не да се отдръпне.

III. РАЗРЕШАВАНЕТО НА КОНФЛИКТИ Е БИБЛЕЙСКИ ВЪПРОС

Евангелието ни прави свободни да обсъждаме с другите въпроси, които са ни засегнали. За да можем напълно да изпитаме тази свобода трябва първо да разберем своите собствени задръжки и страхове. Когато разберем въпросите, които са ни засегнали, можем да посрещнем противопоставянето.

Когато тези въпроси са разбрани, става ясно, че евангелието е същинският въпрос за разрешаването им.

А. Страхове по отношение на заниманията с разрешаване на конфликти.

Следват някои често срещани причини, поради които хората избягват разрешаването на конфликти.

- ◆ Страх, че може да не съм прав/а;
- ◆ Страх от загуба на битката;
- ◆ Страх от отхвърляне;
- ◆ Страх от това какво ще си помислят другите;
- ◆ Страх от противопоставяне от ответната страна.

Можете ли да разпознаете у себе си някои от тези страхове? Ако е така, тогава проблемът е какво мислите за себе си. Човекът, който притежава изброените страхове, може би обича да служи... но той или тя са повече загрижени за своята репутация или лични чувства. Ако обаче човек съзнава, че само Исус може да даде праведност и добра репутация, то тогава споменатите страхове нямат значение. Нашите сигурност и репутация се съдържат в Христос. Желанието за служене и любов е това, което движи усилията, а не страха, наказанието и стремежа да изглеждаме добре в очите на хората. Хората се чувстват много по-сигурно в компанията на тези, които не са прекалено загрижени за своята собствена репутация. Разбирането на положението ви в Христос може да ви даде увереност да се противопоставяте открито на другите.

Б. Какво казват Исус и Павел относно конфликтите.

1. Матей 18:15-17.

Исус дава много ясна представа за това, какво очаква от своите ученици по отношение на разрешаването на конфликти. Прочетете пасажа и си отбележете принципите, които Христос дава за разрешаване на конфликти.

- а) Направете списък на принципите, които откривате в този пасаж.
- б) Обърнете внимание на това, че преди този пасаж се намира притчата за изгубената овца, а веднага след него следва притчата за немилостивия слуга. Какво мислите, че този контекст има да каже във връзка със стихове 15-17?

Една християнска група, работеща в източна Европа, е написала следния завет на взаимоотношенията на основата на същия пасаж. Това е образец, който би могъл да се използва във вашата църква

Фигура 16.1: Пример на завет за разрешаване на конфликти

Завет за разрешаване на конфликти

Ние, членовете на _____ екип, като се отнасяме сериозно към напътствията на Писанията да живеем в единство като братя и сестри и да изявим на света Христовата любов чрез нашата любов един към друг, сключваме следния завет помежду си:

- 1. Ще внимавам да пазя достойнството и честта на другите членове на екипа, като не приемам или участвам в разпространяването на клюки и слухове по отношение на други членове на екипа.*
- 2. Ще окуражавам и разпространявам положителни забележки относно другите членове на екипа.*
- 3. Ще прилагам на практика библейското учение относно разрешаването на конфликти (Матей 18:15-17а) и прощението (Матей 6:12; Ефесяни 4:32).*
- 4. Ще напомням и окуражавам приносителя на каквито и да е негативни забележки да отиде при въпросната личност и да потърси разрешение помежду им.*
- 5. Активно ще търся примиряването и възстановяването на всеки, който престъпи този завет, като съответно ще очаквам същото и по отношение на мен, в случай че сгреша.*

Библейски принципи за разрешаване на конфликти така, както са представени в Матей 18:15-17а, в случай на извършване на грях от един член на екипа по отношение на друг.

1. *Всички конфликти трябва да се разрешават на четири очи. Никой, включително водача на екипа, няма да изслушва оплакване преди даденият човек с молитва да се е опитал да разреши конфликта си с другия.*
  2. *Само непосредствено засегнатите трябва да бъдат включени в процеса на разрешаване.*
  3. *Ако конфликтът не се разреши на четири очи, тогава трябва да се говори с водача на екипа. (Ако водачът е между засегнатите, тогава те избират за посредник друг някой от членовете на екипа при условие, че той или тя не са съпруг или съпруга на някого от засегнатите.)*
  4. *Ако конфликтът все пак не бъде разрешен, тогава въпросът ще се представи пред водача на екипа и други двама свидетели (които обаче не са съпрузи или съпруги на участниците).*
  5. *Ако въпреки това не бъде постигнато разрешение, тогава въпросът ще бъде представен за разрешение на вниманието на целия екип.*
-

2. *Ефесяни 4:26.*

"Гневете се, но без да съгрешавате." Място за гняв има, но когато се гневите, помнете, че също можете да съгрешите. *Галатяни 6:1-2* е добър пасаж относно това. Поправяме **с кротост**, като знаем, че ние също сме толкова застрашени от греха, колкото и другите. Съзнанието за собствената ни податливост охлажда гнева ни.

IV. ПРОЯВАТА НА ЛЮБОВТА

Когато разглеждаме конкретни конфликтни ситуации, е важно винаги да работим по посока на възстановяване на взаимоотношенията. Трябва всякога да гледаме на противопоставянето като възможност да помогнем на хората, а не като наказание или унищожение. Отношението на любов към хората, с които работим, е абсолютно необходимо.

A. Учението на Исус (*Матей 5 глава*).

Сега е моментът да видим какво казва Исус, че трябва да правим по отношение на тези, които ни се противят. Трябва да обичаме враговете си и да се молим за тези, които ни гонят (*Матей 5:44*). Казва се, че трябва да правим неща, които изненадват хората, като например да извървим две мили вместо една (*Матей 5:41*) или да дадем на някого повече отколкото иска (*Матей 5:40*). Това е проявата на любовта, която Исус ни казва да изразим. Това са оръжията, които Той поставя на наше разположение.

Б. Учението на Павел (*Римляни 12:14-21*).

В *Римляни 12:14-21* виждаме Павел да изразява същите мисли, които срещнахме в думите на Христос. Отношението, което християнинът трябва да изразява при сблъсък си със заобикалящата го враждебно настроена среда, е отношение на благословение, съпричастност с тези около него, хармонично съжителство с другите, без отмъщение, като побеждава злото с добро.

В. Пример от съвременното.

Една млада докторка-християнка поела социална работа в правителствена болница за една година. Всичките ѝ наставници били нехристияни и правели престоая и там истинско мъчение. Само след няколко месеца тя вече била готова да се откаже и да се върне у дома. Когато потърсила съвет относно това, как

да разреши конфликта, ѝ казали да победи злото, като прави добро на тези, които я гонят. Нейното простичко разрешение било да направи сладкиш и да го занесе на наставника си като подарък. Този малък жест, придружен от много молитви, съкрушил съпротивата на нейния наставник. Останалите месеци от службата ѝ там били много по-различни. Вероятно не всички ситуации ще се разрешат толкова лесно. Но трябва да имаме вяра, че за всяка ситуация има разрешение...защото Исус Христос владее над този свят.

V. ПРАКТИЧЕСКА ПОМОЩ ЗА РАЗРЕШАВАНЕТО НА КОНФЛИКТИ

A. Как да подходяме към конфликтите.

1. Разпознавайте своите лични мотиви.

Много важно е да разгледате собствените си мисли, когато сте в конфликт с някого. Дали това, което ви мотивира, е гордост или любящо желание да служите? Мотивите ви никога няма да са съвършено чисти, но от голяма важност е вие да съзнавате това и да се молите Бога да ви го открива, преди да отидете и да разговаряте с някого за проблема. Винаги помнете същността и гредата (*Матей 7:3-5*).

2. Не предполагайте, че разбирате цялата ситуация.

Предположенията са смъртоносни за един конфликт. Никога не предполагайте, че знаете всичко и не изслушвайте само едната страна. Започнете от единственото предположение, че всъщност не знаете цялата история и е важно да я разберете. На този етап слушането и задаването на въпроси е от огромно значение.

Пример: Веднъж в неделя сутрин, в една новооснована църква, се оказало че липсва шрайбпроектора. Всички помислили, че е откраднат. Трябвало да се променят песните и съответно службата започнала по-късно. Насред службата влязъл един от членовете, носейки проектора. Ръководството естествено предположило, че той го е взел назаем, и били ужасно ядосани, задето не го върнал навреме. По-късно научили, че хората от една друга организация, която използвала същата сграда, били взели шрайбпроектора и му го дали, когато влизал в сградата, за да не попаднат в засрамваща ситуация!

3. Започнете от себе си.

Ако проблемът е между вас и някой друг, добре е да предположите, че сте сторили нещо, с което сте наранили другия. Ако имате правилно разбиране за евангелието, тогава знаете, че това е реална възможност. Ще бъде полесно да узнаете как сте го направили, за да можете да поправите стореното. Открийте първопричината на конфликта. Често срещана тенденция е да се гледат явните, очевидни части на конфликта. Например да предположим, че сте говорили за някой зад гърба му, и това стига до ушите на този човек... и сега той ви е ядосан. Очевидният факт е, че сте говорили зад гърба му, като сигурно сте повторили неща, които не са верни. Но истинският въпрос е липсата на посвещение към този човек и към запазването на неговото достойнство. Това е, с което трябва да се справите. Може би сте се забъркали в клюкарстването, защото завиждате на тази личност и искате да бъде съборен. Трябва да се справите със завистта си, да я изповядате и да се покаете.

4. Започнете с насърчение.

Когато възнамерявате да критикувате някого, е най-добре да започнете с думи на насърчение. Все трябва да има нещо добро в другия и е необходи-

мо да смекчите думите си и да поддържате баланса, като споменавате и добрите неща. Насърчението е добро за сърцето (*Притчи 15:30; 25:11*).

Б. Как да приемате критика от друг.

1. Гледайте на нея обективно.

Има добра и лоша критика, полезна и вредна. Не приемайте критиката за чиста монета, без да се замисляте. Обърнете й внимание и я изследвайте, за да откриете истината. Обикновено във всяка критика има зрънце истина. Вземете зрънцата истина и ги приложете в живота си, а останалото изхвърлете.

2. Не я взимайте навътре, докато не се потвърди.

Преди да вземете дадена критика на сериозно, я сверете с други. Поговорете с хора, на които имате доверие, и вижте дали те са съгласни с това мнение за вас.

3. Изслушвайте с отношението "Просто се радвам, че не знаят всичко".

Правилното разбиране на евангелието ни помага да понасяме критика. Знаем, че животът ни е в Христос, и че сме "грешници". Грехът не е изненада за нас. Понякога е наистина мъчително, като виждаме как нашият грях наранява другите, но осъзнаването и изповядването му принася повече слава на Исус, а нали точно това искаме? Евангелието означава, че критиката не е смъртоносна, нито пък неочаквана. Тя е средство за растеж в благодатта, която Христос ни дава.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Защо хората се страхуват от противопоставяне?
- ◆ Имало ли е случай, когато нечие противопоставяне спрямо вас е послужило за ваше благословение?
- ◆ По какъв начин въздържането от противопоставяне по даден въпрос с някой брат или сестра в Христос може да бъде вредно?
- ◆ Кой са някои от нещата, които можете да сторите, за да улесните противопоставянето?
- ◆ Какво можете да сторите, за да бъде противопоставянето по-приемливо?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Следното упражнение ще ви помогне да практикувате разрешаване на конфликти в своите лични взаимоотношения:
  1. Преразгледайте своите взаимоотношения и вижте дали има хора, които сте наранили или се чувстват наранени от вас.
  2. Разпознайте същността на конфликта и се занимайте с въпросите, къде се намира коренът на конфликта.
  3. Поговорете с човека (хората) и потърсете примирение и разрешение на конфликтите между вас.

Църковна дисциплина

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да изложи библейските принципи, които ръководят упражняването на дисциплина в местната църква.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира библейските принципи относно дисциплината в местната църква;
- ◆ да знае как да използва практични средства за осъществяване на църковна дисциплина.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Библейски принципи на църковна дисциплина.
- III. Насоки за осъществяване на църковна дисциплина.

☞ Фигури

17.1 Фигура: Процес на църковната дисциплина.

☞ Напътствия към водещите

В началото на урока дайте възможност на участниците да споделят мерки или начини на църковна дисциплина, с които са запознати. Избягвайте обсъждането на конкретни примери с имена за прилагане на църковна дисциплина и съденето на деноминационни или църковни водачи, които прилагат дисциплина.

Църковна дисциплина ПОКАЯНИЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Въпреки че църковната дисциплина е концепция от голяма важност, това е предмет, за който малко се знае, а още по-малко се прилага. Следното свидетелство на един румънски пастор показва това:

"Когато за първи път започнах да се занимавам с предмета "ДИСЦИПЛИНА В ЦЪРКВАТА", ми изглеждаше много просто, защото църквата имаше голям опит в тази област. Обаче се оказа по-различно. Едва бях взел Библията си и започнал по-сериозно да я изучавам, когато забелязах няколко проблема по отношение на тази тема. Усетих наличието на напрежение между моята религиозна култура и посланието на Библията; между религиозната култура на църквата ми и истинския библейски модел. Усетих напрежение в установяването на единно виждане относно процеса на дисциплина. Докато изучавах Библията събрах много материал, който обаче само косвено засягаше темата. За мое учудване не намерих никакъв материал, който специално да се занимава с църковна дисциплина. Разговарях с много пастори и църковни водачи с цел да узная тяхната философия по въпроса, но открих че само една църква беше изразила философията си в писмен вид. Повечето църкви не смятат, че стоят върху здрава почва, що се отнася до прилагането на принципи за дисциплина, и се отнасят към проблема с неувереност или повърхностно."

Ако, както казва нашият брат, църковната дисциплина не е засегната пряко в Библията, тогава изникват няколко важни въпроса:

- ◆ Библейско ли е прилагането на църковна дисциплина?
- ◆ Какво точно представлява църковната дисциплина?
- ◆ Какви са библейските стъпки, които една църква трябва да предприеме в дисциплинирането на свой член?
- ◆ Какви са целите на църковната дисциплина?

II. БИБЛЕЙСКИ ПРИНЦИПИ НА ЦЪРКОВНА ДИСЦИПЛИНА

Въпреки че терминът **църковна дисциплина** не се среща в Библията, има поне три пасажа в Новия завет, които говорят за това: *1Коринтяни 5 глава*, *Матей 18 глава* и *2Коринтяни 2 глава*. Тези пасажи учат конкретни принципи относно практикуването на църковна дисциплина, които са приложими и днес в живота на църквата.

A. Църковната дисциплина е библейска заповед (*1Коринтяни 5 глава*).

Например църквата в Коринт имаше случай, в който един брат беше извършил блудеяние (*стих 1*). Апостол Павел пише на църквата, като дава указания относно конкретни действия спрямо този брат:

- ◆ да го отлъчат от събранието си (*стих 2*);
- ◆ да го предадат на Сатана (*стих 5*);

- ◆ да не се събират или хранят с него или който и да било друг брат, който е блудник, сребролюбец, идолопоклонник, пияница или грабител (*стих 11*);
- ◆ да отлъчат нечестивия човек из помежду си (*стих 13*).

Павел също им казва относно целта на тези дисциплинарни мерки: *"така че плътта му да бъде погубена, за да се спаси духа му в деня на Господа Исуса"* (*стих 5*).

Б. Църковната дисциплина трябва да следва определени стъпки (*Матей 18 глава*).

Исус казва, че когато някой съгреша, останалите трябва да преминат стъпка по стъпка през следния процес:

- ◆ Първо, да се проведе личен разговор с него и да му се покаже грешката. Ако той се вслуша, тогава взаимоотношението е възстановено (*стих 15*).
- ◆ Ако не се вслуша в изобличението, вземете двама или трима свидетели, за да се потвърди всяка дума (*стих 16*).
- ◆ Ако въпреки това не обърне внимание на думите, тогава да се изобличи пред цялата църква (*стих 17*).
- ◆ Ако не иска да се подчини и на църквата, тогава се отнасяйте към него както към външен човек (*стих 17*).

Забележка: Някои преводи на Библията сочат, че става въпрос за "грех срещу вас самите". Но независимо от това дали грехът е лично срещу вас, или е грех, за който знаете, същите принципи са в сила.

В. Цел на църковната дисциплина е възстановяването на разкаялия се брат (*2Коринтяни 2 глава*).

В своето второ писмо до църквата в Коринт Павел пише какво да се направи, когато съгрешилият човек се покае, след като е взета дисциплинарна мярка:

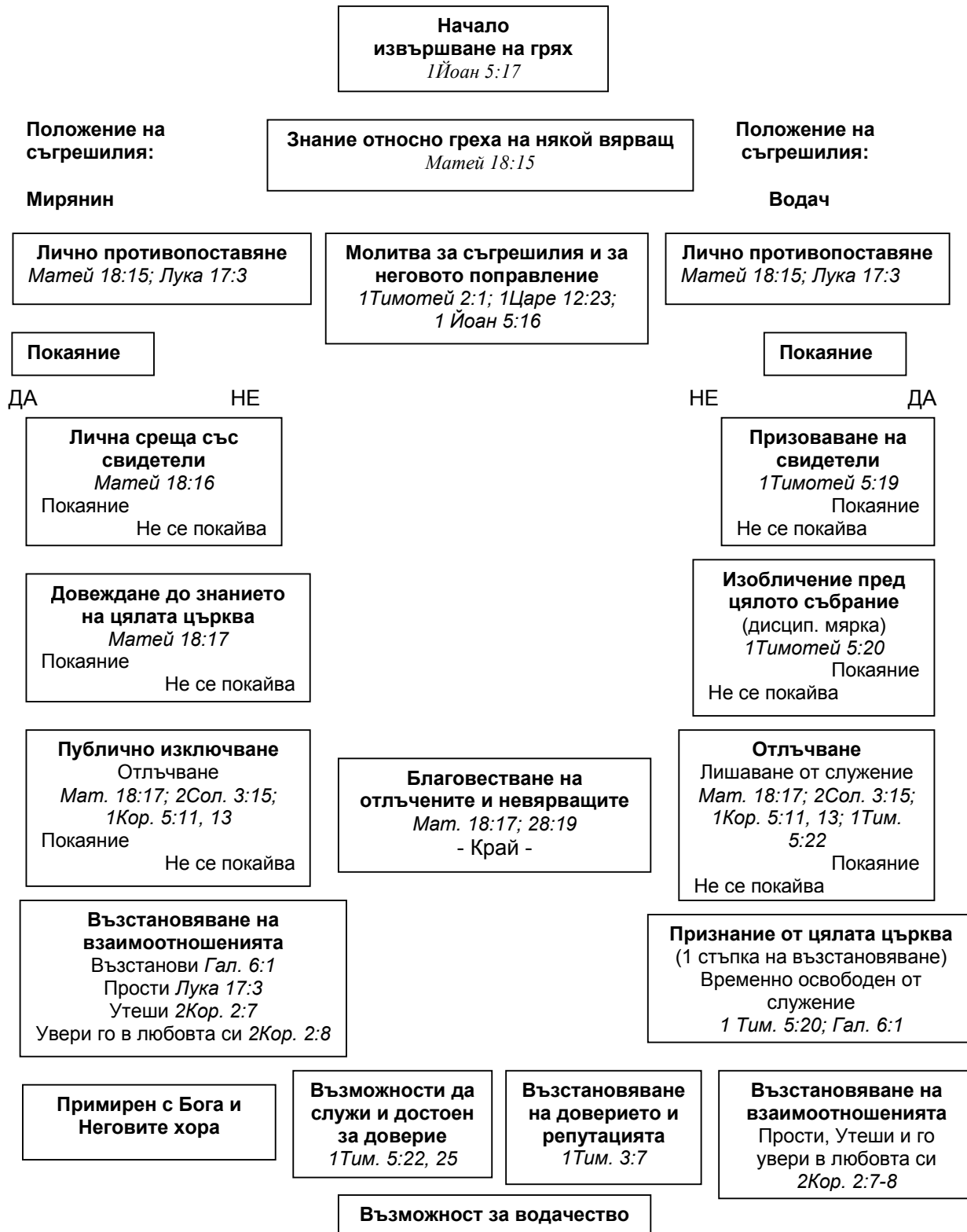
- ◆ да му се прости и да се утеши (*стих 7*);
- ◆ да бъде уверен в любов към него (*стих 8*).

Причината, която Павел посочва за тези стъпки, е *"да не би Сатана да използва случая против нас"* (*стих 10*). Прощението и възстановяването са черти от Божия характер, тъй като Той примири грешните човешки същества със Себе Си чрез Исуса Христа. Когато църквата отказва да отрази тези Христови характеристики, Сатана е успял в намеренията си. Ние побеждаваме Сатана, като се противопоставяме на греха на непростение и невъзстановяване към разкаялите се грешници.

III. НАСОКИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ЦЪРКОВНА ДИСЦИПЛИНА

Фигура 17.1 представлява схема на библейският процес за осъществяване на църковна дисциплина. Всяко квадратче от схемата представлява една стъпка от библейския процес на църковна дисциплина. Стрелките сочат последователността на стъпките и различните действия в зависимост от това дали човекът се разкайва, или продължава да упорства. Това може да бъде добро помощно средство при разглеждането на дисциплинарни въпроси във вашата църква. Обърнете внимание, че за всеки съгрешил вярващ процесът на възстановяване е един и същ. Но в случай, че става въпрос за възстановяването на водач на отговорен пост, тогава има някои допълнителни неща, които трябва да бъдат направени.

Фигура 17.1: Процес на църковната дисциплина

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Прилагането на църковна дисциплина не е само заповядано в Библията, то е също необходима част от живота на църквата. Основната причина не е наказание, но възстановяване на духовното здраве на конкретната личност и местната църква. Всяка местна църква трябва внимателно и с молитва да си изгради модел за прилагане на дисциплина.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ В *1Коринтяни 5:5* Павел казва, че целта на дисциплината в църква е "*така че плътта му да бъде погубена, за да се спаси духа му в деня на Господа Исуса*". Какво означава това? Как се отразява това на вашето разбиране за библейското естество на дисциплината в църква?
- ◆ Разгледайте фигура 17.1. Защо процесът на църковна дисциплина за водачи се различава от този за миряни?
- ◆ Опишете опита си (положителен или отрицателен) в прилагането на църковна дисциплина. Как бяха приложени библейските принципи в тези случаи?
- ◆ Каква е крайната цел на дисциплината в църква?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Прочетете *1Коринтяни 11:29-32* и отговорете на следните въпроси:
  1. Защо имаше слаби и болни между вярващите?
  2. Какво беше крайното наказание?
  3. Защо Бог наказва (дисциплинира) своите деца?
- ◆ Прочетете *Галатяни 6:1-5* и отговорете на следните въпроси:
  1. Какви изисквания изрежда Павел за възстановяването на паднал в изкушение?
  2. Какъв е този "Христов закон"?
  3. Как трябва да бъде прилаган този закон при възстановяването на такъв човек?

БИБЛИОГРАФИЯ

Laney, J. Carl. *Guide to Church Discipline*. Bethany House, 1989.

Почтеността на основателя на църкви

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да насърчи основателите на църкви да се наслаждават на добрите неща, които Бог им е подарил, като в същото време внимават за примките, които Сатана поставя в областите на злоупотреба с пари, секс и власт.

☞ Очаквани резултати

Всеки искрен вярващ признава, че е склонен да направи компромис със своята почтеност. След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира някои от хитростите на Сатана, които му пречат да се наслаждава на добрите дарове на нашия Създател;
- ◆ да знае основните принципи за активен стремеж към почтеност в области, където често се допускат компромиси.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Всеизвестната тройка: пари, секс и власт.
- III. Общи принципи за почтеност.
- IV. Предимствата на почтеността на основателя.
- V. Почтеността може да струват скъпо.

☞ Напътствия към водещите

Много лесно може да се поддадете на тенденцията да обсъждате всеизвестни падения на хора или гръмко да проповядвате срещу злото на нашето време. По този начин може да изпуснете същината на въпроса. Всички ние вече знаем прекалено много скандални подробности; това, от което се нуждаем, са разрешения. По-добре съсредоточете вниманието си върху положителните примери от Библията и от вашия личен живот и опит в служението.

Почтеността на основателя на църкви

ПАРИ, СЕКС И ВЛАСТ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Латинската дума *интегритас* означава "цялост, пълнота". Коренът *интегер* означава "недокоснат, непокътнат, цял". Човекът с интегритет е стабилен, истински, почтен. Любопитно е, че еврейският термин всъщност е старозаветната дума *томе*, която има същото значение "цял, пълен (завършен), почтен, етично праведен". На български език ще използваме думата "почтеност", която изразява същото значение. Библията описва почтения човек като такъв, чиито думи и дела съответстват на Божиите писани стандарти. Подобен човек, в своето говорене и ходене, наподобява характера и държането на Исус Христос.

Сатана не е много изобретателен. Помислете за моралните падения в областта на християнско служение; по-голямата част от тях се въртят около пари, секс или власт. Бог е дал добри дарове на Своите деца, но нашата склонност да грешим, стремежът ни към егоистични придобивки или удоволствия, много често ни водят към злоупотреба с Неговите дарове. Толкова лесно е да изгубим своята почтеност. И въпреки това, когато търсим само Божията слава, нашите притежания, човешка сексуалност и влияние могат да служат добре на Царството.

Мисълта, че ние, които сме малко по-долу от ангелите (*Евреи 2:6-7*), ще участваме в осъждането на Луцифер, трябва да е доста мъчителна за него. Изкусителят на нашите души желае да се съмняваме колко е важна почтеността. Този, който се опита да открадне славата на Бог, все още дебне, за да открадне величието и поклонението, които биха се издигнали към Бога от обществата от поклонници, които ние ще помогнем да се основат. Водачите винаги са избрана прицелна точка; неприятелят на нашата вяра търси начини да ограничи влиянието им или пък да ги премахне от положението на водачи, като предлага сладките изкушения под формата на пари, секс и власт. Тези негови начини изобщо не са нови.

Почтеността на основателите на църкви оказват огромно влияние върху широчината и дълбочината на тяхното служение. Какви примери за подражание ще имат хората, които са привлечени от благовестието и биват наставлявани да растат в зрялост и служение? Характерът на всеки един основател на църкви неизбежно оставя отпечатък върху местните основани общества, а така също и върху репутацията на по-големите начинания, от областно или национално естество. Ние сме слаби, но по-велик е Този, който е в нас, от този който е в света (*1Йоан 4:4*).

II. ВСЕИЗВЕСТНАТА ТРОЙКА: ПАРИ, СЕКС И ВЛАСТ

A. Притежания.

Това включва не само пари, но и всякакви други притежания и средства, независимо от това дали принадлежат лично на вас или на църквата. (Вижте също "Настойничество", уроци 1 и 2 в модул IV).

1. Предупрежденията.

От самото начало беше дадено наставление на човечеството да притежава и владее над земята. Всичко беше дадено от Създателя на човека, който е

най-висшето от всички творения (*Битие 1:28-30*). От нас се очаква да се отнасяме към притежанията си като Божии настойници. Парите, вещите и средствата изобщо са на наше разположение и от нас се очаква да ги използваме мъдро. Проблемът е, че ние много рядко се задоволяваме с това, което имаме. В Библията се казва за сребролюбие, че е корен на всяко зло (*1Тимотей 6:10*). Пожелаването, завистта, алчността и много други грехове са разпалвани винаги от една, както изглежда, неугасима страст на очите. Затова в поученията на Исус са включени повече препратки за пари, от която и да било друга тема – повече дори и от темата за спасението. Нашият Спасител разбира борбата в човешките ни сърца и затова ни е дал предостатъчно предупреждения относно опасността от стремежа към забогатяване. Бог е сътворил материалната собственост като нещо добро (и тя наистина може да бъде такава), но често ние сме тези, които даваме възможност на Сатана да я използва за вредни цели.

2. На практика.

Първото изкушение на Исус в пустинята беше по линия на материализма (*Матей 4:1-11*). На предизвикателството да превърне камъните на хляб Господ отговори, че човек не живее само с храна, но чрез всяка дума, която излиза от Божията уста. Стремежът към храна, пари и имот не трябва да се превръща в приоритет за нас. Тази наша склонност се измества от друг стремеж, но към по-дълбоко познаване и следване на Божиите пътища. Всяко едно от гореизброените неща е важно – дори и учениците на Исус се занимаваха с риболов за прехрана и пари. Исус насърчаваше последователите си да плащат данъците, а в ранната църква цялото имущество се разделяше между всички. Въпросът всъщност опира до приоритети; нашето богатство е там, където е и сърцето ни (или това, което считаме за най-стойностно). Чудно ли е тогава, че сърцата на някои от нас са студени като при допир до благороден метал?

Работникът заслужава своята заплата (*Лука 10:7*) и този, който не осигурява прехрана на семейството си е по-лош от езичник (*1Тимотей 5:8*). И младият богаташ вероятно е вярвал, че изпълнява тези принципи (*Лука 18:18-30*). Исус обаче, отговаряйки на въпроса му относно вечния живот, заръча да продаде цялото си имане и да го раздаде на бедните. Младият богаташ не беше готов да го направи - неговите приоритети бяха погрешни.

Нашият приоритет трябва да се основава на истината, че всичко което имаме, принадлежи на Господа. Ние сме изкупени с цена и не принадлежим на себе си. Десятъците и дискусите са начин да се върне част за общото християнско събрание. Въпреки това всеки един от нас, особено водачите, които служат за пример (това се отнася и за основателите на църкви), трябва да бъде Божий настойник на всичките налични пари, вещи и средства. Отклоняване на употребата на предназначените финансови средства в християнското служение е често срещано изкушение за всеки водач. Да бъдеш мъдър настойник означава да се посъветваш с тези, които са дали финансите или с други, които споделят отговорността за тяхното използване. Трябва да се прилагат на дело добри навици на настойничеството, независимо дали сумата е малка или голяма. Съответно, когато търсите нови водачи, добра мярка е *"В малкото си бил верен, над многото ще те поставя"* (*Матей 25:21*).

Б. Сексуална чистота.

Когато говорим за човешка сексуалност, ние възхваляваме факта, че сме създадени като мъже и жени. Ние сме различни и в същото време сме предназначени един за друг. Самата Божествена Троица ни дава пример за

красотата на хармоничните взаимоотношения. Понеже сме създадени за общение, съвсем логично е да очакваме и божествен модел, изразен в Христос, за нашите взаимоотношения – независимо от това дали са между съпруг и съпруга, дъщеря и баща, жена и мъж.

1. Предупрежденията.

Адам и Ева се разхождаха голи в Едемската градина. Те бяха заедно със своя Създател. Тяхната сексуалност беше част от Божия план. Според Създателя жената е произлязла от мъжа и е партньор, чиято красота беше много високо оценена от мъжа. Но когато грехът навлезе в света чрез непослушанието им, като резултат от него страхът и срамът веднага накараха Адам и Ева да скриват своята сексуалност. Бог насърчава взаимоотношения между човешките същества, но Той също даде принципи, които да управляват тези взаимоотношения, като запази най-интимното общуване само за взаимоотношението на пълно посвещение между мъж и жена. Християнските водачи не са застраховани срещу развилнялата се страст на плътта. Човечеството, в своето бунтовно настояване, че то, а не Бог, знае най-добре, упорито се опитва да премахне смокиновите листа, старайки се да открие и да се отдаде на това, което не му принадлежи. Бог не е за подигравка, Неговите пътища са свършени.

2. На практика.

Ако Исус се беше поддал на изкушението от страна на Сатана да приеме цялото богатство и всички съкровища на света, тогава Той можеше да бъде обвинен в хедонизъм – греховно състояние, в което удоволствията са единствения смисъл в живота на човек. Христос отказа да направи това, което Му се искаше, и цитира Библията *"Махни се, Сатано, защото е писано: "На Господа твоя Бог да се покланяш, и само Нему да служиш" (Матей 4:10)*. Като основатели на църкви, ние сме водачи, които имат виждане. Знаем накъде вървим и вместо да сме пасивни, сме активни. Така стоят нещата и с изграждането и поддържането на моралния характер. Нарочно трябва да избягваме изкушението да правим това, което искаме, а вместо това да подражаваме на Йосиф и да "бягаме" от изкушението. Замислете се над примера на този герой, който прие Божиите стандарти и остана верен, когато беше любимия син на баща си, както и когато беше слуга в затвора. Той избягваше изкушаващите ситуации. Йосиф се привопоставяше на греха и не се остави да падне.

Основен елемент за поставянето на човешката сексуалност на нейното правилно и благородно място е да се отнасяме към представителите на другия пол както Христос – с почит. Правилните взаимоотношения изцяло зависят от отношения, които са резултат на преднамерен избор. Почитта е дар на благодат; тя разкрива чрез нас стойността, която Бог дава на всяка личност. Тя показва на другия човек, че го ценим. Почитта е нещо, което даваме, без да се налага да бъде заслужена и която не зависи от нашите чувства или отклик от другата страна. *Ефесяни 5 глава* ни учи да се отнасяме към своите брачни партньори така, както Христос се отнася към Църквата – с почит. В действителност подобно отношение на уважение, което ние трябва да показваме към всички от противоположния пол, представлява добродетел, която отслабва човешката ни склонност да се използваме един друг. Благославяйки по този начин другите мъже или жени, ние можем да се предпазим от злоупотреба със сексуалността - този дар от Бога.

Истина е, че повечето хора преценяват другите според техния характер. А вярността в брака е най-свещеният изпит за характера на всеки мъж или жена. Най-добра защита за нашия брак е доброто постъпване; когато изграж-

даме взаимоотношения на любов. Но всички тези указания не важат само за тези, които са семейни, понеже изкушенията са съвсем реални както за семейните, така и за несемейните основатели на църкви.

В. Авторитет и положение.

Като водачи с авторитет и/или съответно положение, ние оказваме влияние върху хората по някакъв начин. Упражняването на това влияние означава власт. Но обикновено гордостта е тази, която определя за чие добро се използва властта – за моето или за другите. Властта може да съдейства за зло или да бъде сила за добро. В естеството си на основатели на църкви ние желаем влиянието ни да бъде силно и полезно, за да може Бог да го използва за израстването на другите до състояние, в което Той иска те да бъдат.

1. Предупрежденията.

През 1986 когато Дувалиер, диктаторът на Хаити, избяга от карибския остров, малка група от военни и цивилни решиха да управляват временно и да организират демократични избори. Надали може да се намери по-ярък пример за покваряващата сила на властта. През следващите месеци един скромно облечен и кротко говорещ армейски генерал се превърна в блестящ тиранин. Всяко появяване пред хора добавяше все повече медали и ордени, а лицето му промени изражението си следствие на честото стискане на зъби. Корупцията на властта придобивала ново положение – една възможност за оказване на влияние в името на справедливостта и свободата била пожертвана на олтара на гордостта и личното облагодетелстване.

Никой основател на църкви, който се занимава с благовестване, ученичество или подготвяне на други за служение, не се надява на по-малко от това да окаже благотворно влияние върху тези, които са му поверени и да ги насочи към Господа. Ние имаме известна власт, защото водим другите. Но властта е нож с две остриета; тя може да отвори пътища за Христовото дело или когато е покварена, да открие възможности за лично облагодетелстване. Опасност винаги има за водачът, който прескача ограниченията и използва предоставената му власт, за да подхранва своята гордост.

2. На практика.

Дяволът приложи определена тактика към Господа, когато Той беше сам в началото на Своето служение. Когато Му предлагаше да се хвърли от високото, за да изпита дали Отец ще изпрати ангелите Си да го избавят, дяволът искаше Исус да действа само прагматично, а не да упражнява вярата Си. Ако Христос се беше поддал на това изкушение, нямаше да има нито кръст, нито спасение. Христос обаче и този път отговори, цитирайки Писанията, като смърти Сатана, затова че изпитва Бог. Основателите на църкви често биват изкушени да упражнят своята власт, за да направят това, което изглежда най-добро за момента. Нашата концепция за водачество обаче е много по-различна от тази на света. Упражняването на власт по Божий образец е пряко свързано с нашето разбиране и практикуване на Христоподобно водачество (вижте Водачество, урок 13 от този модул).

Нашето виждане за бъдещето, дадено ни от Бога, както и съсредоточаването върху желаните последствия, трябва да ни направи много зависими от Бога. Само Неговата сила може да ни подкрепи в пътя. И докато ние, водачите, може да имаме много последователи, много е важно да насочваме тяхната и нашата вяроност към Христа. Човешката същност няма склоност да подкрепят властта, която сега често се предава в ръцете на един водач. Тази наша склоност изисква споделяне на работата на служение и отчетност един пред друг в усилията за основаване на църкви.

III. ОБЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ПОЧТЕНОСТ

Първо трябва да търсим *"Царството Божие и Неговата правда"* (Матей 6:33). Ако първото не бъде поставено на първо място, тогава никога няма да има второ. Без Божията **благодат** не може да сме добри. Без **любов** правосъдието се обръща в жестокост. Без **надежда** смелостта се превръща в сляпо отчаяние. Без **вяра** светската мъдрост е глупост пред Бога.

Искушения ще ни следват през целия ни живот, но това не трябва да ни обезкуражава – има победа. Имаме истината, на която да се опираме, а победата ни над изкушенията е еднакво силно свидетелство както за християни, така и за нехристияни. Нека подражаваме на Христос, който, като *"е бил във всичко изкушен като нас, но пак без грях"* (Евреи 4:15).

Доказано е, че отчетността пред други е полезно средство за борба срещу изкушенията, както и насърчение за много хора. Такава отчетност може да съществува между двама или повече близки приятели или съработници. Понякога една малка група от хора, които съблюдават за отчетността, може да бъде много полезна. Някои предпочитат съвсем официална система на отчетност, други използват по-непринуден подход, но принципът си остава същия *"По-добре са двама, отколкото един"* (Еклезияст 4:9-10). С прилагането на отчетност ние имаме допълнителна подкрепа в борбата си.

Победител в състезанието е този, който пресече финалната линия. Издръжливостта е от изключителна важност, тъй като има много водачи, които започват добре, но малко са тези, които и завършват по-същия начин. Самото Божие Слово ни дава достатъчно примери за това. Нека да тичаме така, че да победим. Може да размислим над живота на Йов и да вземем решение да насочим погледа си отвъд обстоятелствата към бъдещето. *"Знае, обаче пътя ми; когато ме изпита, ще изляза като злато"* (Йов 23:10). Такава издръжливост идва като:

- ◆ внимаваме за **своята почтеност** *"нека отхвърлим всяка тегота и греха, който лесно ни сплита, и с търпение нека тичаме на предлежащото пред нас поприще"* (Евреи 12:1).
- ◆ гледаме **нагоре за стабилност**, *"като гледаме на Исуса – начинателя и усъвършителя на вярата ни"* (Евреи 12:2).
- ◆ гледаме **навън за служение** *"търсете мир с всички и онова осветление; внимавайте, да не би някой да не достигне до Божията благодат"* (Евреи 12:14-15).
- ◆ гледаме **напред с надежда** *"затова, понеже приемаме царство, което не се клати, нека бъдем благодарни, и така да служим благоугодно Богу с благоговение и страхопочитание"* (Евреи 12:28).

IV. ПРЕДИМСТВАТА НА ПОЧТЕНОСТТА НА ОСНОВАТЕЛЯ

A. Мир в живота.

Ние постигаме вътрешен мир тогава, когато действията ни потвърждават това, което вярваме. Падението ни често е резултат от допускането на компромис.

B. Ред в живота.

Никога не е имало успешен водач, който да не е бил себедисциплиниран. Почтеността е крайъгълният камък, върху който лежат всички други области от живота. Основателят на църкви ще разбере, че дисциплината, която му е нужна, за да победи всички други сфери на живота си, е много по-лесно достижима.

В. Уважение.

Добрите основатели на църкви разбират, че уважението и влиянието са резултат от морален живот.

Г. Добро наследство.

Основателят на църкви, който оставя като наследство своята почтеност и морални ценности, може да се окаже, че е оставил много по-голям дар от сбора на всичките му постижения, докато е основавал нови църкви.

V. ПОЧТЕНОСТТА МОЖЕ ДА СТРУВА СЪПО

Основателите на църкви, били те несемейни или семейни, сами или с екип, ще открият, че пътят за изграждане на почтеност не винаги е равен. Някои от най-жестоките битки може да се окажат средството, което Христос използва, за да ни преведе към един по-изграден характер или да бъдем по-ярко свидетелство за Него. Докато сме в общение с Него, имаме гаранция за присъствието и силата Му. Но нямаме уверение за успех, както света го разбира. Не знаем дали Закхей изобщо някога е възстановил богатството си (*Лука 19:8*). Йосиф беше хвърлен в затвора поради лъжливо обвинение, след като беше избягал вместо да лежи с жената на Потифер (*Битие 39:12-20*). И Давид продължи да бъде преследван, след като отказа да завземе властта и да вдигне *"ръка против Господния помазаник"* въпреки удобната възможност, докато цар Саул беше в пещерата (*1Царе 24 глава*).

Може би вашият грях ви преследва от момента, когато сте опетнили своята моралност. Честността е скъпоценно и полезно качество. Нека изповядаме греха, който толкова лесно ни сплита (*Евреи 12:1*), и да повярваме на Божиите думи. Той е верен и праведен да ни прости греховете. Може да имаме да изплащаме дългове или да изградим наново разрушени взаимоотношения. Нека поемем отговорност за миналото си, но да не му позволяваме да определя послушанието ни от днес нататък. От този момент моралните ни стойности могат да бъдат белег за нашето духовно водачество, а основаването ни на нови църкви ще може да пожъне резултатите от един достоен, морален живот.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Братя и сестри, основатели на църкви, нека не се лъжем. Може и да не сме Ной, но светът все още се подиграва на вярващите, а нехристияните продължават да парадират с грешното си поведение. Моралността на света днес е като кораб без кормило. А което е по-лошо, хората не могат да намерят пътя, докато не намерят кормилото. Ние имаме животоспасяваща мисия, която изисква всяка една частица от нашия Христов подобен характер и моралност. Божието Слово, Библията, ни дава картата на маршрута. От своя страна местните църкви са кормилото, с чиято помощ може да насочваме обществото – да го върнем обратно към моралните ценности и възможност за общение, което е угодно на Бог. Всеки отделен последовател на Христос, който върши делото на благовестието, призовава грешниците да се примирят с Бога – и по този начин и един с друг.

Основателю на църкви, ти имаш изключително значение за Божията мисия на земята. Помни на кого принадлежиш и действай в съгласие с тази истина. Твоята почтеност е абсолютно необходима за основаването на църкви.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Как влияе личното падение в сферата на моралното достойнство върху общественото служение? Ами знанието за греха на някой друг служител?
- ◆ Има ли връзка между склонността за неуспех в една област и вероятността за такъв в друга? Как може Божият образец в една област да осигури целостта и на другите?

- ◆ Какъв ефект оказват дългите години на служение или водачество върху почтеността?
- ◆ Какво значение има откровената отчетност към други вярващи за изграждането и поддържането на моралността?
- ◆ Обществото настоява за промяна на правилата относно приетото морално поведение. Какво можем ние да направим, за да намалим възможността за по-нататъшно компрометиране на християнските ценности?
- ◆ Основно разгледахме проблемите свързани с пари, секс и власт. Помислете и обсъдете връзка между тях и другите стойности: честност, вяност, поддържане на баланс, състрадание, себевладеене, мъдрост, радост, доверие, и търпение.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Задайте въпроса "Коя област от моралните ми стойности хората най-рядко забелязват в живота ми?" на своя съпруг или съпруга, или на един-двама добри приятели.
- ◆ Според това, което сте научили (ИЛИ според това, към което Бог ви подбуди), започнете да се молите и планирате как да укрепите тази по-малко видима част от своя характер. Това може да бъде област, където често се проваляте, но не задължително; вероятно това е област където личната ви практика все още не оказва влияние на другите.
- ◆ Приложете плана си в период от поне две седмици. Не е нужно да бъде нещо сложно, но трябва да включва конкретни мерки.
- ◆ Споделете със съпруга или съпругата си (ако сте семейни) и поне един или двама приятели това, което сте направили и наученото през това време.
- ◆ Всичко това направете в рамките на три месеца, след като сте изучавали урока за първи път.

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ Dyer, Charles. *The Power of Personal Integrity*. Wheaton, IL, Tyndale House Publishers, 1997.
- ◆ Hendricks, Howard; general editor. *A Life of Integrity*. Sisters, OR, Multnomah Books, 1997.
- ◆ Kreeft, Peter. *Back to Virtue*. Ignatius, 1992.
- ◆ Searcy, Nelson, Hall, Chad and Edwards, Kelley. *SMARTLEADERSHIP - MONTHLY*. October, 1998.

Молитва

Молитва в подкрепа на работата по основаване на църкви

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да даде на основателите на църкви идеи относно това, как да насърчат молитвата в подкрепа на работата по основаване на църкви.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира и да бъде убеден относно ключовата роля, която молитвата има в наситеното основаване на църкви;
- ◆ да знае как да мобилизира други да се молят за начинанията, свързани с основаване на църкви;
- ◆ да участва в молитвени начинания, които имат основна роля за работата по основаване на църкви в градовете, областта или сред цялата нация.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Проучване.
- III. Изграждане на виждане – Какво иска Бог за това място?
- IV. Обучете и подгответе хора, които да се молят за наситено основаване на църкви.
- V. Намерете молитвени водачи и ги свържете един с друг.
- VI. Предмети за молитва, водещи към наситено основаване на църкви.
- VII. Молитвени концерти.

☞ Напътствия към водещите

- ◆ Използвайте този материал като практическо ръководство за обсъждането на начини, по които можете да насърчите молитва, която да води към наситено основаване на църкви. Дайте възможност на участниците да споделят опита, който имат с провеждане на молитвени концерти или с организиране на молитва за даден град или област. Нека участниците да обсъдят какво може да направят в рамките на своята деноминация, за да помогнат в насърчаването на молитвени начинания за своя град, област или в България.
- ◆ Споделете с участниците всякакви материали или информация, които ви се намират, относно молитвени начинания, които вече съществуват в различни градове, области или национално ниво.

Молитва в подкрепа

КАК ДА СЕ МОЛИМ ЗА НАСИТЕНО ОСНОВАВАНЕ НА ЦЪРКВИ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В урок 3 от частта “Молитва” обсъждахме как апостол Павел гледа на молитвата като на неотделима част от благовестването и основаването на църкви. Разгледахме различни начини за мобилизиране на молитва в подкрепа на вашите собствени служения по основаване на църкви. За да бъде осъществено едно движение за основаване на църкви в даден град, област или нация, трябва да има много широка група от хора, които да се молят за разпространяване на благовестието и основаване на църкви. Молитвената стратегия за наситено основаване на църкви трябва да бъде съсредоточена в мястото, където това има значение – всяко селце, всеки квартал, град и група от хора.

Има много разнообразни начини, по които хората могат да организират конкретна молитва за един град или държава. В Корея не е нещо необичайно църквите да прекарват по цяла нощ в молитва, да се изкачват на специални места в планините за пост и молитва. В Америка християните се събират на определени дни за молитва, като например национален ден на молитвата. Може да се отдели един час през този ден, в който хората се молят за своя народ. В Европа е имало групи от хора, които са извървявали същия маршрут като кръстоносците – от Англия до Истанбул – молейки се за примирение, както и за обръщане към Христос в градовете и селата по пътя.

Стратегическата молитва изисква някои ключови елементи: изследване, изграждане на виждане, обучение, както и намиране и свързване на молитвени водачи. В този урок ще разгледаме тези елементи.

II. ПРОУЧВАНЕ

Понеже Бог желае да примири хората със Себе Си и да изяви Своята слава между народите, има много голяма вероятност Святият Дух вече да е вложил в сърцата на някои хора загриженост и желание да се молят за своя квартал, град, област или народ. Първата стъпка за мобилизиране на по-голямо движение за молитва е да се намерят хора, които чувстват нужда да се молят. В някои страни има много такива организирани групи, които се молят за разпространението на благовестието по други места.

Стратегията за мобилизиране на молитва, която искате да изградите и приложите, зависи от резултатите на вашето проучване. Ако откриете известен брой групи или мрежи за молитва, работата ви може да се съсредоточи върху свързването им със служения за благовестване или основаване на църкви, така че в крайна сметка молитвата им да е за конкретни начинания. Често се случва така, че молитвените групи и мрежи са изолирани от всякаква практическа дейност и затова не оказват добра помощ за работата. Основно стратегията ви трябва да се състои в организиране на обмен на информация между заетите с молитва и практическите служения. Плановете ви също може да включват насърчаване и напътстване на тези групи, както и на ръководителите на изградените мрежи да започнат да мобилизират за молитва и други в съответния град, област или държава. Също може периодично да

събирате заедно участниците в тези молитвени начинания за големи молитвени концерти. Понеже молитвените концерти се съсредоточават върху хваление и поклонение на Бога, както и върху напредъка на евангелието, те са добро средство за поощряване на единството между християните, позволяват ни да се наслаждаваме на разнообразието в тялото и може да играят ролята на трамплин към бъдещи съвместни инициативи. Ще разгледаме въпроса за молитвените концерти малко по-късно в този урок.

От друга страна, ако проучването ви разкрие много малко организирана молитвена дейност, тогава стратегията ви ще трябва да се съредоточи върху това да молите Бог да ви заведе при потенциални молитвени водачи, както и да ви води в процеса на изграждане на виждане между вярващите от местните църкви и мобилизиране на стратегическа молитва.

III. ИЗГРАЖДАНЕ НА ВИЖДАНЕ – КАКВО ИСКА БОГ ЗА ТОВА МЯСТО?

Хората посвещават време и усилия на неща, които смятат за важни или които са тяхна страст. Ключов елемент в мобилизирането на молитва за наситено основаване на църкви е да се даде на хората виждане относно това, какво Бог иска да се осъществи в техния град, област или държава. В хората трябва да се разбуди страстта към Божиите намерения, тоест Неговото желание да примири грешника със Себе Си, да изкупи човечеството от робството на греха и да възстанови общението Си с човека чрез Исуса Христа. Бог е избрал Своите хора да бъдат посланици на тази добра вест за примирение пред един изгубен и погиващ свят (*2Коринтяни 5:18-20*). Когато християните усетят отново своето призвание на посланици за Христа, те съвсем естествено ще пожелаят да станат част от Божия план.

Друга част от изграждането на виждането е да се даде на хората представа за крайната цел – как ще изглежда техният град, област или държава, когато всеки човек е получил възможност да стане ученик на Христос? Колко църкви ще има тогава? Какъв процент от населението ще бъдат християни? Сравнете крайната цел с положението сега. Колко църкви съществуват в момента? Какъв процент от населението са действени християни? Тогава отправете предизвикателството: Колко нови църкви трябва да бъдат основани, така че всеки в този град, област или държава да има възможност да стане ученик на Христос? Колко нови вярващи (поне) ще трябва да има?

Третият елемент от изграждането на виждане е да се помогне на хората да осъзнаят стратегическата роля, която има молитвата в благовестването и основаването на църкви. Като им помогнете да открият молитвите на апостол Павел, това за което се е молел, и нуждите от молитва, които е посочвал, ще видят колко важни са техните молитви за напредъка на евангелието в областта им. (Използвайте урок 3 от Молитва, модул II).

IV. ОБУЧЕТЕ И ПОДГОТВЕТЕ ХОРА, КОИТО ДА СЕ МОЛЯТ ЗА НАСИТЕНО ОСНОВАВАНЕ НА ЦЪРКВИ.

Когато хората вече имат виждане за Божиите планове относно техния град, област или държава, както и за ролята на молитвата в напредъка на евангелието, ще имат нужда от практическа помощ и идеи относно това, как те може да участват чрез молитва в това дело. Вие, или тези които работят с вас, трябва да може да осигурите обучение и материали по следните въпроси:

- ◆ молитвени тройки;
- ◆ молитвени походи;

- ◆ изграждане на екип за молитвена подкрепа за дадено начало на основаване на църкви;
- ◆ духовно воюване;
- ◆ как да се обменя информация между молитвени групи и начинания по основаването на нови църкви;
- ◆ молитвени концерти;
- ◆ национални молитвени дни;
- ◆ молитва и пост.

Голяма част от този вид обучение ще бъде плод от собствения ви опит с молитва в служението по основаване на църкви. Всички тези теми бяха разгледани в учебниците. Помнете, че човек по-скоро бива увлечен в молитва, а не научен. Когато хората в действителност прекарват време в молитва, Бог ще им покаже как да се организират и ще им даде разнообразни начини за мобилизиране на молитва в техните собствени сфери на влияние.

V. НАМЕРЕТЕ МОЛИТВЕНИ ВОДАЧИ И ГИ СВЪРЖЕТЕ ЕДИН С ДРУГ

За да може някое движение да има успех, то се нуждае от водачи. Докато правите проучвания и изграждате виждане, молете се Бог да ви заведе при мъже и жени, които чувстват определена нужда за молитва, както и ръководни умения. Службата на тези ходатаи е да изграждат виждане и у другите, да осигуряват обучение и да фокусират молитвата върху въпроси, свързани с напредъка на евангелието в даден град, област или държава. Те трябва да получават актуална информация относно всякакви начинания за благовестване и основаване на църкви, така че да може да организират молитва в подкрепа на тези начинания. По-нататък са изредени някои от характеристиките на добрия молитвен водач:

- ◆ Да има покорно и смирено отношение към ръководството на църквата. Не трябва да счита себе си за по-важен от църковните водачи.
- ◆ Да бъде добър организатор на молитвените събрания – способен да поддържа вниманието върху конкретната цел и да ограничава неподходящите и ненужни молитви.
- ◆ Да има силно посвещение към Христос и да бъде постоянен в духовните дисциплини, като четене на Библията, лична молитва, общение и др.
- ◆ Да има добри взаимоотношения с хората и добра репутация между вярващите в неговата църква.
- ◆ Да контролира и владее емоциите си.
- ◆ Не е склонен към разпространяване на клюки, умее да пази поверителна информация.
- ◆ Има разбиране и виждане за наситено основаване на църкви. Способен е да предаде това виждане на други.
- ◆ Може да координира обмена на информация между молитвените групи и начинанията по основаване на нови църкви.

Във всяко молитвено движение има молитвени водачи, работещи на различно ниво. Някои са водачи на определени молитвени групи – вероятно в местната църква или с членове от няколко църкви в областта. Други са водачи на молитвени мрежи – малки групи или отделни личности, пръснати в даден град, област или държава, чиято връзка е нуждата им да се молят за разпространяването на благовестието в дадена област или между определена група от хора. Може да предизвикате деноми-

нациите да назначат молитвени координатори, които да са отговорни да помагат на църквите в деноминацията да си изградят и приложат стратегии за молитва.

Молитвените водачи на национално равнище организират молитвата за въпроси и проблеми, които засягат цялата страна. Те също насърчават молитва за правителствените служители, военните, и т.н. Организират молитвените мрежи в страната за конкретни молитвени начинания, а така също може да координират дейности като национален молитвен ден например. Тези национални молитвени водачи може да се свържат с националните молитвени водачи на други страни по света.

VI. ПРЕДМЕТИ ЗА МОЛИТВА, ВОДЕЩИ КЪМ НАСИТЕНО ОСНОВАВАНЕ НА ЦЪРКВИ

Следват библейски стратегически предмети за молитва, които водачите може да използват като основа, върху която по-добре да съсредоточат и ръководят своите молитвени групи и мрежи.

A. Молете се за лични нужди и проблеми.

Въпреки че молитвените ни групи трябва да се молят за наситеното основаване на църкви, понякога се налага да отвърнем поглед от своите собствени грижи, така че по-добре да се концентрираме върху Божия план за нашата държава, област, град, село или квартал. *Филипяни 4:6-7* ни казва, че докато се молим за своите безпокойства, Божият мир ще пази сърцата ни и мислите ни в Христа Исуса.

Б. Молете се за църквата на Бог.

Когато разглеждаме нуждите на църквата, може да сме изкушени да се молим за неща, които притесняват нас лично, или дори да се молим с критично отношение. Това не е мъдро, тъй като църквата представлява Христовата невеста (*Ефесяни 5:22-32*), а никой младоженец не би приел равнодушно проявата на негативно отношение към любимата му съпруга. Следните молитвени нужди може да ни помогнат в молитвата ни за църквата.

1. Молете се за единство.

Когато се молеше за вярващите, Исус се молеше за единство. Той се молеше да бъдем едно поради любовта си към Него и към Отца, както и поради любовта един към друг, която отразява любовта между Исус и Отец (*Йоан 17:20-23*). Това допринася за наситеното основаване на църкви, защото чрез това единство светът ще познае Христа.

2. Молете се за Христовата любов.

Апостол Павел се молеше църквата във Филипи да изобилва в любов, но не сляпа любов. Той се молеше за разумна любов с дълбоко знание и проумяване (*Филипяни 1:9*). Това е свързано с наситеното основаване на църкви, понеже когато се обичаме един друг, всички човеци ще разберат, че ние следваме Исус (*Йоан 13:35*).

3. Молете се за послушание.

Павел се молеше църквата в Ефес да осъзнае своето призвание и великата надежда, която то съдържа (*Ефесяни 1:18*). Това допринася за наситеното основаване на църкви, защото когато църквата разбира своето призвание, тя се преумножава и ще занесе благовестието до края на земята (*Матей 28:18-20*).

В. Молете се за работници на Божията нива.

Това е директна заповед от *Матей 9:38*. Ако Исус ни заповядва да се молим за нещо и ние постоянстваме в това, Той дали ще бъде достатъчно верен за да отговори? Възможно ли е недостигът на работници да се дължи на липсата на

молитва за това, за което сам Господ Исус ни е заповядал да се молим? Помислете над това. И след това се молете.

Г. Молете се за своя народ и за народите по света.

Павел проповядваше на езичниците, но открито заяви, че се застъпва пред Бог за своя собствен народ Израел. В *Римляни 10:1* той пише "*Братя, моето сърдечно желание и молбата ми към Бога е за спасението на Израеля*". В *Откровение 5:8-10* се казва, че в отговор на молитвата на светиите Бог е изкупил хора от всички народи чрез кръвта на Исуса Христа. Когато се молим за цели народи, допринасяме за наситеното основаване на църкви и един ден пред Божия престол ще стоят хората, повярвали поради нашите молитви.

Д. Молете се за политически, обществени и религиозни водачи.

1Тимотей 2:1-5 дава ясни указания на християните да се молят за правителствата и хората, които са на власт – президента ни, министър председателя, кметове и др.

Е. Молете се за основателите на църкви.

Павел беше апостол, който основаваше църкви. Познавайки нуждите на своето призвание, той помоли църквата в Ефес да се моли за него, така че да има правилните думи в устата и дързост да прогласява благовестието (*Ефесяни 6:19-20*).

VII. МОЛИТВЕНИ КОНЦЕРТИ

Често християните биват подбудени към молитва в резултат на участието си в някакво раздвижено молитвено събитие, което им показва нещо неизпитвано досега. Като се молят с голяма група от християни от различен произход и църкви, вярващите осъзнават, че не са сами и откъснати, но част от едно велико Божие движение. Виждат, че молитвата не е досадно занимание, но нещо вълнуващо, което изгражда вярата и освобождава сила. На всеки един от петте основни континента на света молитвените концерти са дали тласък на организираната молитва, съдействат за единство между християните и са дали начало на нови начинания за благовестване и основаване на църкви.

Молитвените концерти се съсредоточават върху две основни библейски концепции:

- ◆ Молитва към Бога да разкрие пред Своята църква пълнотата на Христос като нейн Господ. Това е идеята за съживление, обновление и събуждане на църквата.
- ◆ Молитва за изпълнението на Божия план чрез Неговата църква сред всички народи. Това е изпълнението на Великата заповед – евангелизиране на целия свят, благовестване на местната църква, наситено основаване на църкви.

Молитвен концерт може да се организира за една единствена църква или за цяла област, като са включени много местни църкви и се поставя ударението върху единство и съработничество. Това, което следва, е възможен образец за молитвен концерт, който може да бъде приспособен към вашата ситуация. Това, което има значение е да се молите редовно и с други хора.

Това са някои части, които може да съдържа един молитвен концерт. Планирайте той да продължи два-три часа. Дължината на всяка част зависи от конкретните цели на молитвения концерт. Важно е обаче всяка една част да е изпълнена. Това гарантира, че концертът ще бъде съсредоточен, балансиран и ще протича добре.

А. Изберете тема.

Ще бъде добре да организирате своя молитвен концерт около една конкретна тема. Това ще спомогне молитвите да бъдат насочени според целта. Например в столицата на Казахстан бил организиран молитвен концерт на тема "примирение". Хвалението се съсредоточило върху прославянето на Бога като примирител на хората със Себе Си и върху християните като оръдия на примирение. По време на молитвата едновременно и руснаците и казахстанци поискали прошка едни от други за злото, което са си причинили в миналото. Този молитвен концерт помогнал да се създаде дух на единство и обща цел между руските и казахстанските църкви.

Б. Прославяне.

Хвалете Бога за Неговата вярност, за Неговото Царство, Неговият Син Исус Христос, и т.н. Постарайте се хвалението да пада върху Божия характер. Използвайте това време, за да подчертаете важни въпроси в духовното събуждане и евангелизирането на света. Осигурете богата смесица от химни и модерни песни, като направите така, че всяка песен да бъде свързана с основната тема на молитвения концерт. Това може да се направи само с няколко кратки забележки, когато въвеждате всеки елемент, като същевременно внимавате да не проповядвате, но да водите останалите в поклонение и хваление.

В. Приветствие.

Приветствайте всеки един и използвайте Библията, за да дадете накратко библейската основа за това, за което Бог иска да се молят тази вечер. Каква е надеждата, която стиховете от Словото представят пред тях като част от молитвената програма? Обяснете на всички основните особености на програмата за концерта, как ще протече, защо всяка част е важна и какво е значението на всичко. Дайте идеи за това, как могат да бъдат чувствителни едни към други – колко дълги трябва да са молитвите, колко силни, и т.н.

Г. Изповед и подготовка.

Нека участниците потвърдят своята готовност да слушат Божия глас и желанието си да служат на Църквата и на света чрез това служение на застъпничество. Водете ги в молитва за изповядване на всеки грях, който знаят, така че да бъдат чисти и готови да се молят. Това не означава изповедта да бъде на глас или пред всички. Помолете Святия Дух да изпълни и да води всеки един за предметите на молитва. Прекарайте време в тишина, чакайки да чуете от Бога какво има да ви каже чрез Писанията или чрез Своя Свети Дух.

Д. Молитва в малки групи.

Нека участниците да образуват малки групи от 2-6 души, като съсредоточат молитвите си върху различните теми, свързани с места, области, нацията и други народи. След края на определеното време водете всички в молитва за едно развиващо се молитвено движение. Молете се Бог всеки ден да поддържа участниците да постоянстват и да бъдат упорити в молитва. Молете се за надигащото се молитвено движение във вашия град или област. Молете се Бог да издигне целенасочена молитва в цялата ни страна.

Е. Представяне.

По време на молитвата може да използвате информация и материали, които да ви помогнат да концентрирате и мотивирате участниците. Чудесни нагледни помагала може да бъдат картите на съответната област. Може да се направят карти на местността, които да изобразяват местата, където има църкви и там, където няма такива. Също така карти, които показват къде има безработица,

семейства само с един родител и т.н., може да вдъхновят молитва за отваряне на възможности.

Ж. Хваление и поклонение.

Завършете с време на хваление и поклонение на Бога за Неговите чудесни пътища. Поставете себе си на разположение да бъдете отговор на молитвите и да живеете според тях.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Насърчаването на усилена молитва и молитвени инициативи не е нещо ново. Покоро така ние се присъединяваме към Бог в Неговото дело. От времето на първите християни молитвата винаги е била смятана за неделима част от благовестването и основаването на църкви. Независимо от това, къде е насочена молитвата, целта на организирането на молитвените движения е да видим Христови, растящи църкви на достъпно разстояние във всеки народ, така че всеки човек да може да чуе и види благовестието по начин, който говори на него и ситуацията, в която се намира.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Какъв е вашият личен опит в организирането на молитва за основаване на църкви?
- ◆ Известни ли са ви някакви национални, областни или градски молитвени мрежи?
- ◆ По какъв начин запазвате добра комуникация между своя молитвен екип и служението за основаване на църкви?
- ◆ Отделете малко време и дискутирайте начини, по които вие като основатели на църкви може да споделите виждането си за наситено основаване на църкви с други църкви и всред деноминацията ви.
- ◆ Посещавали ли сте някога голямо молитвено събрание или молитвен концерт? Как изглеждаше? Как ще организирате вие молитвен концерт във вашия град?
- ◆ Каква е Божията воля относно молитвата във вашия живот? Молитвата, като приоритет, дали е задължителна за водачите?
- ◆ Защо молитвата не е по-активна част от нашия живот и служение?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Разгледайте отново различните страни на въпроса за организиране на молитва за наситено основаване на църкви. Определете стъпките, които вие трябва да предприемете, за да помогнете да се организира молитва във вашия град, област или в България.

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ Livingston, Glenn. Unpublished Notes in Understanding Prayer. Budapest, Hungary, 1998.
- ◆ Mills, Brian. *DAWN Europa Prayer Manual*. England, DAWN Europa, 1994.

Молитвен концерт

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да се прослави добрината и верността на Господа.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да бъде насърчен, когато си припомни някои от благословенията, които е получил от Господа през месеците на обучение;
- ◆ да бъде предизвикан да уповава на Бога за още по-големи неща в личния живот и служението си;
- ◆ да бъде предизвикан да образува или участва в група от основатели на църкви за непрекъсната помощ и насърчение след приключване на курса на обучение.

☞ План на урока

- I. Пейте песни на хваление за Божията вярност.
- II. Припомнете си Божиите благословения.
- III. Молете се за непрекъснатата работа по основаване на църкви.
- IV. Възхвалявайте добрината на Господа с песни и поклонение.

☞ Напътствия към водещите

- ◆ Този двучасов молитвен концерт трябва да бъде заключителната част на семинара. Предварително и внимателно го обмислете, за да бъде време на насърчение, благословение и празнуване. Изберете трима или четирима, които да споделят как Бог е благословил усилията им за основаване на църкви. След това се разделете на малки групи, така че да дадете възможност на повече хора да споделят. Накрая всички заедно прекарайте известно време в хваление и поклонение.
- ◆ Намерете карта на страната и списък на групите от хора, които все още не са чули благовестието. Използвайте ги по време на молитвения концерт. Може също да използвате урок 18 от Църквата, който разглежда историята на евангелската църква в България. Това може да бъде източник на теми за хваление поради Божията вярност към жителите на страната ни и желанието Му да я изпълни със Своята слава.

Молитвен концерт

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

Забележка: *Псалом 67* е чудесен псалм, който може да използвате като тема на този молитвен концерт.

I. ПЕЙТЕ ПЕСНИ НА ХВАЛЕНИЕ ЗА БОЖИЯТА ВЯРНОСТ

Благодарете на Бога за Неговата вярност към:

- ◆ участниците в обучението;
- ◆ техните семейства;
- ◆ тяхното служение;
- ◆ България.

II. ПРИПОМНЕТЕ СИ БОЖИИТЕ БЛАГОСЛОВЕНИЯ

A. Към църквата в България.

Урок 18 от Църквата разглежда общата история на евангелските църкви в нашата страна. Използвайте го като ръководство за молитва.

- ◆ Благодарете на Бога за първите мисионери, които са донесли християнството в нашата страна през 19-ти век.
- ◆ Благодарете на Бога за това, че е подготвил сърцата на първите поярвали да приемат евангелието.
- ◆ Прославете Бога за първите мъченици – тези, които са умрели заради вярата в страната ни (пастирския процес, Белене и др.)
- ◆ Хвалете Бога за това, че е запазил църквата през годините.

B. В своето служение по основаване на църкви.

1. Нека трима или четирима да споделят с цялата група как Господ е благословил служението им по основаване на църкви или какво ги е научил през време на курса на обучение.
2. Разделяйки се на малки групи, дайте възможност на всеки, който има желание, да сподели как Бог го/я е благословил.

III. МОЛЕТЕ СЕ ЗА НЕПРЕКЪСНАТА РАБОТА ПО ОСНОВАВАНЕ НА ЦЪРКВИ

В малките групи нека участниците да се молят за служенията си, всеки за служението на другия. Молете се за напредването на Божието Царство в градовете и областите, където работят тези основатели на църкви. Молете се за свобода и дързост за прогласяване на благовестието.

След като се съберете отново всички заедно, молете се за цялата ни страна. Помолете Бог да се погрижи за непрекъснатия растеж и разширяване на Неговото Царство, така че да проникне навсякъде в България. Молете се благовестието да стигне до тези, които още не го познават. Като помощно средство за тази молитва

използвайте карта на страната и списък с групите от хора, където благовестието още не е стигнало.

IV. ПРОСЛАВЕТЕ ДОБРИНАТА НА ГОСПОДА С ПЕСНИ И ПОКЛОНЕНИЕ

Забележка: В заключение може би е добра идея да направите планове за една постоянна група от основатели на църкви, които периодично да се събират по области (месечно или на всяко тримесечие) за молитва, споделяне, допълнително обучение и насърчение.

Малки групи

Използване на малките групи в съществуващата църква

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да обясни как да се планират и започнат малки групи в една съществуваща църква.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира, че малките групи могат да се използват за укрепване на съществуващата църква в областта на общението, ученичеството, евангелизирането и водачеството;
- ◆ да мисли за положителното и отрицателното въздействие, което малките групи могат да окажат върху служенията, съществуващи в една църква;
- ◆ да разбира стъпките, които трябва да се предприемат, за да се планират и осъществят малките групи в съществуващата църква;
- ◆ да може да разработи основен план за започване на малки групи в съществуващата църква.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Оценка.
- III. Планиране и осъществяване.

Използване на малките групи в съществуващата църква

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Църквите, които имат виждане за разрастване, могат да използват малките групи, за да дадат начало на нови дъщерни църкви и да внесат обновление и растеж в себе си. Общението, ученичеството и евангелизирането в малките групи реализират много църковни функции и снабдяват с изграждащи тухли, които са нужни на църквата, за да започне нови църкви. Малките групи определено не са единственият път за това, но те са ефективен метод за обновление на съществуващите църкви и основаване на нови. Когато видим ползата от служението в групи, става ясно, че има много причини традиционната църква да се възползва от тях.

Малките групи в съществуващата църква дават възможност на членовете им да развият и укрепят взаимоотношенията си. Като прекарват време заедно, те ще започнат да изпълняват библейските заповеди да се обичат един друг (*Йоан 13:34-35*) и да носят един друг товарите си (*Галатяни 6:2*).

Чрез работата с малки групи членовете на една църква могат да се научат да разпознават духовните дарби и после да ги развиват и използват. Вместо множеството служения, осъществени само от няколко (често претоварени) водачи в църквата, все повече от членовете ще започнат да се включват в служения на ученичество, подхранване и евангелизиране. Групите ще съдействат за изграждането на нови църковни водачи измежду членовете. Църквата ще нарастне в резултат от евангелизацията в групите.

В същото време малките групи често променят част от динамиката на служението в съществуващата църква. Водачите на църквата трябва да бъдат посветени на този вид служение и да играят активна роля в него. Има няколко точки, които трябва да се обсъдят и за които трябва да се молите, преди да започне служение на малки групи в църквата. След като е взето решение за включването им в църквата, църковните водачи трябва да съставят план и тогава, под водителството на Святия Дух, да го осъществят.

II. ОЦЕНКА

За да се използват малките групи в съществуващата църква има няколко точки, които заслужават внимателно обмисляне. С цел да има дискусия в този урок ще приемем, че един основател на църкви е работил с малки групи и иска да ги представи в църквата-майка. Той трябва да прекара известно време с пастора/пасторите и водачите на църквата, за да обясни схващанията и предимствата на малките групи, както и да обсъди с тях някои точки, които ще повлияят на решението дали те да се използват в църквата.

Точките, които трябва да се обсъдят с водачите на всяка църква, която мисли дали да използва малките групи, са следните:

A. Виждане.

Какво е виждането, което водачите имат за църквата? Възможно ли е малките групи да се използват като подкрепа и насърчение на това виждане? Малките

групи могат да се използват като основа за по-широка стратегия на служение. Ако приемем, че евангелизацията и израстването са налице в групите, как могат възпроизвеждащите се групи да се използват в цялостната стратегия на служение? Исква ли църквата да се разрастне, иска ли да даде начало на нови дъщерни църкви, или да изпрати някои членове като мисионерски групи в други градове? Църковните водачи трябва да вземат решение относно виждането за служение и стратегията за малки групи, тъй като това е свързано с цялостното виждане за служението на църквата.

Б. Посвещение.

Един от най-важните фактори, които могат да определят успеха или неуспеха на малките групи в съществуващата църква е степента на посвещение на църковните водачи. Те трябва да разберат ползата, функциите и целите на служението на малките групи, а също така, че малката група не е просто група, в която хората се събират, за да изучават Библията. Разбира се, изучаването на Библията ще бъде част от групите, но не и основната цел. Основната цел е да изпълни библейските функции: да хвали Господа, да назидва вярващите и да евангелизира невярващите. Искат ли водачите да се посветят на служението на малки групи? Трябва да има извесна гъвкавост от страна на водачеството, за да се приспособи към някои от промените, които малките групи ще въведат в църквата.

В. Съществуващи служения.

Използването на малките групи в църквата ще подкрепи и насърчи служенията на евангелизиране, ученичество и изграждане на водачество. Обстоен размисъл трябва да предизвика ефектът, който малките групи могат да окажат върху съществуващите служения. В някои църкви служението на малки групи би могло да допълва вече съществуващи служения. Обаче малките групи биха могли и да се конкурират с тях. Понякога служението на малки групи се оказва по-ефективно от вече съществуващите. Например ако църквата провежда евангелизации чрез външни кампании, броят на хората, които обичайно откликват, може да бъде много ограничен. Ако сходната евангелизация в групите върви добре, водачът на първото евангелизаторско служение може да се почувства заплашен. Това може да доведе до проблеми между онези, които провеждат служение по традиционния начин и онези, които провеждат служение в малки групи.

Обсъдете използването на малките групи с водачите и вижте какво мислят те. Има ли области за потенциален конфликт? Трябва ли някои от съществуващите програми (например ученичество) да бъдат променени или отстранени, щом се използват групи? Тези въпроси трябва да се зададат преди малките групи да се въведат в църквата.

Г. Традицията и новите идеи.

За някои от хората в местната църква понятието малки групи може да звучи странно и някак плашещо. Те могат да се съпротивят на използването им, особено ако никога не са участвали в малка група. Понякога хората се съпротивяват на служението на малки групи, защото в миналото са били част от група и тя не е проработила добре. Трябва да се изразходва достатъчно енергия и да се мине време, за да се помогне на членовете на църквата да разберат малките групи и да видят ползата от тях в църквата.

В зависимост от църквата, когато се повдигне въпроса за евангелизиране в групите, това може да бъде трудно за приемане от някои църковни членове. Ако те никога не са имали достатъчно опит в евангелизирането, ако са го правили по различен начин или не им допада идеята да се сприятелят с невярващи, мо-

же да им е трудно да се съгласят с нуждата от такива групи, в които сходната евангелизация е от първостепенна важност.

Д. Място на събиране.

Независимо колко групи са започнали първоначално, всяка от тях ще трябва да намери къде да се събира седмично. При някои култури събирането в къщи или апартаменти е приемливо и не представлява проблем. При други култури проблемът къде ще се срещат може да е по-трудно разрешим. Водачите трябва да решават къде ще се срещат първите групи и да имат предвид още много групи, които могат да се сформират през следващите няколко години. Ако се приеме, че групите растат и се умножават, къде ще се събират новите групи? Това трябва да се обсъди, преди те да се сформират, за да се избегнат бъдещи проблеми.

Е. Водачество.

Първоначално църковното ръководство трябва да реши кой има потенциал и е готов да стане водач на първите малки групи (вижте модул III, урок 9). Тези хора трябва да бъдат обучени и подготвени, за да имат успех в своите групи. Това обучение трябва да включва уроците за малките групи от тези учебници, както и за водачество и методи за изучаване на Библията. Други уроци от учебниците могат да се преподават въз основа на нуждите и опита на бъдещите водачи.

Трябва да се планира и предложи ръководна структура от времето на сформирани на първите малки групи. Трябва да се посочи наставник на тези водачи на малки групи, който да е готов да се срещне с водачите поне веднъж месечно, както и да осигури по-нататъшно обучение и насърчение. Наставникът може да сформира малка група от водачи, за да имат те постоянна подкрепа, поучение и насърчение.

Помнете, че не може да имате повече групи, отколкото водачи за тях. Някои църкви решават да разделят цялото събрание на групи, докато други започват само с хора, заинтересувани от този вид служение. Ако църквата отправя откритата покана за всеки, който иска да се включи, тя може да си навлече проблеми, ако откликнат повече хора от наличните водачи.

Всички гореспоменати точки трябва да се вземат под внимание, когато църквата размишлява върху използването на малките групи. След като църковните водачи са обсъдили това, трябва да посветят време за молитва дали да започнат този вид служение. Това решение ще има дълбок ефект върху живота на църковните членове и на него не трябва да се гледа несериозно. Ако Светият Дух потвърди използването на малките групи в църквата, тогава църковното ръководство трябва да състави план за започване и осъществяване на малки групи.

III. ПЛАНИРАНЕ И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ

Всеки план, разработен за служение на малки групи в съществуващата църква, ще бъде уникален и ще отразява особеностите и качествата на тази църква. Макар че подробностите ще се променят, има няколко определени стъпки, които трябва да се планират и после да се осъществят, за да се въведе служение на малки групи в съществуващата църква.

А. Стъпка 1 – Разработване на виждане за служение, включващо малки групи.

Пасторът/пасторите и църковното ръководство трябва да разберат целта на служението на малките групи. Те трябва да разберат както функциите им, така и как се провежда служение в тях. Те трябва да могат да обяснят ползата от малките групи на някой, който не е запознат с тях. Трябва да одобряват и насърчават малките групи в църквата.

Трябва да се обмисли как малките групи ще съвпадат с виждането и целите на църквата. Дали групите ще се ползват само за да съдействат за растежа и ученичеството в църквата? Искат ли църквата да започне една или повече дъщерни църкви? Искат ли да изпращат мисионерски групи за започване служения на малки групи в други области? Цялостната стратегия ще ръководи и насочва служението на групи по начин, по който те ще се развиват и ще си взаимодействат.

Б. Стъпка 2 – Започнете да споделяте виждането с членовете.

Пасторът/пасторите и църковните водачи трябва да започнат да споделят с членовете виждането и ползата от малките групи. Те трябва да покажат как групите съвпадат с целите на църквата, как ще укрепят служенията в нея и да обяснят ползата на всеки църковен член.

В. Стъпка 3 – Избиране и обучение на водачи.

Определете хората от църквата, които са на разположение и имат потенциал да водят малки групи. Прекарайте време с тях, за да им обясните целите, ползата, разбиранията на малките групи. Помолете ги да решат чрез молитва дали ще водят групата.

Вземете решение за ръководна структура на водачите на малки групи. Поне един човек трябва да е поставен за наставник на водачите, да ги държи отговорни и постоянно да помага за възникналите проблеми и въпроси. Един начин за наставляване на водачите е да се образува първоначална малка група с членове, които ще са бъдещите водачи на малки групи. Тази група трябва да се среща няколко месеца, преди да започнат другите групи в църквата. Това ще даде подготовка и опит на водачите. Човекът, който води тази водаческа малка група, трябва да бъде същият, който ще наставлява новите водачи. Тази водаческа група трябва да продължи да се среща редовно (може би веднъж месечно), след като започнат новите групи. Това трябва да бъде време за общение, поучение и дискутиране на въпросите и проблемите в групите.

Обучете бъдещите водачи на малки групи във всички аспекти на служението на малки групи. Като минимум те трябва да получат подготовката от уроците за малки групи, уроците за изучаване на Библията и уроците за водачество в тези учебници.

Г. Стъпка 4 – Започване на нови малки групи.

След няколко месеца събиране на водаческата малка група водачите трябва да започнат да планират стартирането на малките групи. Кога ще се събира всяка група (т.е. кой ден и в колко часа)? Къде ще се събира всяка група? Ако се приеме, че някои хора от събранието са показали интерес да бъдат част от групата, как ще се реши към коя група да се присъединят?

Има значителна първоначална подготовка, която трябва да се проведе преди най-първата среща на новата малка група (в модул II, вижте уроци 2 и 3). Наставникът на водачите на малки групи трябва да помогне и насърчи всеки водач да се подготви за това първо и важно събиране.

Може да бъде от полза да се определи началната дата за започване на малките групи и това да се сподели със събранието, така че то да може да се моли за това ново служение, както и да очаква времето, когато то ще започне. Това ще съдейства за пораждаване на ентузиазъм и възбуждане относно новите групи.

Д. Стъпка 5 – Осигуряване на постоянна оценка и изменение на служенията на малките групи.

От време на време църковното ръководство трябва да оценява напредъка на малките групи. Както и при всеки вид служение може да се наложи да се правят изменения на първоначалните планове и идеи. Бъдете отворени за водителството на Святия Дух и постоянно се молете за групите и техните водачи. Бог да ги използва да изградят църквата и да помогнат за изпълнението на нейните цели и задачи.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Като се вземе под внимание всички преимущества на малките групи в областта на общението, ученичеството, евангелизирането и развитие на водачеството, защо всяка църква да не използва малките групи?
- ◆ Да приемем, че църквата е решила да започне малки групи. Как можете да избегнете конкуренцията между съществуващите програми за ученичество и евангелизаторство със същите тези функции в малките групи?
- ◆ Защо е важно да има наставник за водачите на малките групи? Каква е тяхната роля и отговорност?
- ◆ Каква е ползата от малка група, която се състои от бъдещите водачи?
- ◆ Каква е цялостната цел на малките групи в структурата на съществуващата църква?

ПЛАН НА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Какво е виждането на църквата ви? Какви цели има тя? Ще бъде ли възможно да се използват малки групи за постигане на тези цели?
- ◆ Какви проблеми и трудности могат да възникнат, ако трябва да се използват малки групи в тази църква?
- ◆ Разработете писмено план за малките групи в църквата (или в друга църква, която често посещавате). Как бихте осъществили този план?
- ◆ Помислете за други познати църкви, които могат да се възползват от служението на малки групи. Как бихте подхождали към тях относно използването на такива групи за укрепване на църквата и за спомагане достигането на нейните цели? Готови ли сте да им помогнете да започнат служение на малките групи в църквата? Отделете време за внимателно обмисляне и молитва.

Наглеждане на малките групи

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☛ Въведение

☛ Цел на урока

Целта на този урок е да мотивира всеки участник да разработи ръководна структура, за да стимулира и поддържа растежа в своето служение на малки групи.

☛ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбере предимствата и нуждата от някакъв вид ръководна структура в служението на малки групи;
- ◆ да знае ролята и отговорностите на всеки в ръководната структура и как той допринася за растежа и успеха на малките групи;
- ◆ да разработи основен план за осъществяване на някакъв вид ръководна структура в своето служение на малки групи, ако няма още такова.

☛ План на урока

- I. Въведение.
- II. Наглеждане на малките групи.
- III. Физическа организация на малките групи.
- IV. Приложение на вашето служение на малките групи.

☛ Приложения

13А Приложение: Последната стъпка.

☛ Напътствия към водещите

В плана за действие участниците са помолени да прочетат приложение 13А “Последната стъпка” и да създадат основен план за ръководна структура в своите служения на малки групи. Тъй като това е последният урок за малки групи, уверете се, че този план е обобщен от вас или от друг наставник/водещ.

Наглеждане на малките групи ГРИЖА И КООРДИНИРАНЕ НА ВОДАЧИТЕ НА МАЛКИ ГРУПИ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Тримата мисионери, Петър, Мария и Александър, работеха в град с около 35 000 жители през последните три години. Всеки започна по няколко малки групи и някои от тези групи се умножиха. Ако погледнем броя на събиращите се групи и броя на хората, които са се спасили, изглежда, че досега служението им е успешно.

Но тъй като групите продължаваха да растат и да се умножават, Петър, Мария и Александър се разочароваха все повече. Всеки един от тях имаше проблеми и въпроси, като се опитваше да създаде нови водачи, а нямаше към кого да се обърне за съвет. Всички бяха толкова заети, че рядко се виждаха и сякаш всеки се беше отделил в свое собствено служение. Когато Петър, Мария и Александър започнаха да работят в града, Петър имаше виждане за започване на няколко нови църкви чрез малки групи. По-късно обаче всеки беше толкова зает със собствените си групи, че никой вече не говореше за това.

Това, което Петър, Мария и Александър не знаеха е, че няколко от най-новите групи имаха проблеми, които някои от по-опитните водачи можеха да разрешат, но никой не им беше казал или не ги беше помолил да помогнат. Две от групите планираха евангелизационни събрания в една и съща част на града, докато други оставаха без каквото и да е свидетелство за Христос. Петър се радваше, че групите продължават да се разрастват и умножават, но му се струваше, че биха постигнали повече, ако можеха да намерят начин да работят в хармония.

Това, което Петър не разбра в този случай е, че в служението липсваше един административен аспект. Трябваше някой да ръководи групите, за да организира и координира усилията им.

За съжаление за много хора думата “администрация” поражда мисли за отегчителна канцеларска работа. Понякога “администрация” дори означава власт, йерархия и контрол и следователно е нещо, което хората искат да избягнат в служенията си. Обаче администрацията, когато е правилно разработена и приложена, може да съдейства за възможно най-доброто използване на Божиите средства и да направи служенията много плодотворни.

Администрацията е съществен аспект от служението на малките групи и е **абсолютно необходим**, за да предизвика движение за основаване на църкви чрез малки групи. Администрацията под формата на ръководна структура е необходима част от едно по-обширно видение за служение, особено когато малките групи започнат да растат и да се умножават.

II. НАГЛЕЖДАНЕ НА МАЛКИТЕ ГРУПИ

В общ смисъл “наставник” е някой, който наглежда работата на друг. В служението на малките групи има нужда от наставници, които да помагат на водачите на малки групи при работата им. Тези наставници не контролират и не заставят водачите на малки групи да правят каквото те не искат, напротив, те дават на водачите проник-

новение, мъдрост и практични съвети, така че малките групи да са ефективни в служенията си.

A. Значение на наглеждането.

Независимо как са използвани в служението малките групи, трябва да се размисли как те ще бъдат наблюдавани точно в контекста на това служение. Има няколко причини, поради които наглеждането е нужно за служението на малки групи.

Координиране: Групи, които се наблюдават, имат ръководна структура, която може да координира усилията на отделните групи в светлината на една цялостна стратегия на служение. Тъй като групите служат индивидуално, трябва да има координиране, за да могат усилията на всяка група да допринесат за осъществяването на една по-обширна задача в служението. Координирането е резултат от способността да се види голямата картина на това, което се случва (или може да се случи) извън отделните малки групи.

Например да кажем, че цялостната цел на определен екип е да евангелизира цял град или село и да започне три нови църкви. Ако усилията на малките им групи се координират, те могат да се разпрострат из целия град и да не се припокриват. Ще се проведе изследване на различните области в града и всяка малка група ще начертае “кръг на отговорност” около областта, в която ще се разпростре. По този начин групите могат да бъдат ефективно свидетелство в целия град. Когато дойде време за нови църкви, координирането между групите осигурява балансиран и разумен подход към групиране на малките групи в църкви.

Ръководство: Когато има някакъв вид ръководна структура, всеки водач на малката група има някого, към който може да се обърне с въпроси, проблеми и трудности. Съществува структурирана среда, в която водачите на малките групи да могат да се учат взаимно, както и да се учат от по-опитни водачи. Вместо всеки водач на група да се бори сам с проблемите или въпросите, той има някой, към когото да се обърне за помощ и съвет.

Водачите на малки групи откриват, че постоянно служат на нуждите на хората в групите си, но никой не служи на тях. **Един от най-важните аспекти на наглеждането е осигуряването на грижа и възпитаване за водачите на малките групи.** Един практичен начин за това е да се създаде една малка група, в която самите водачи на малки групи да се събират, за да се служи и да се учат взаимно.

Отговорност: Всяка малка група ще има свои цели, които допринасят за цялостното служение. Водачите на малки групи имат нужда от някой, пред когото да са отговорни за изпълнението на тези задачи. Задачите на всички групи могат периодично да бъдат оценявани и изменяни, ако е необходимо. Това е особено полезно при новите групи и водачи, за да им се помогне както да се молят и да мислят каква е Божията воля за тяхната група, така и да поставят реалистични задачи пред групата. Вместо да чака нещо да се случи, водачът на малка група, който се държи отговорен, ще се стреми да помогне на групата си в изпълнението на това, което Бог е поставил пред нея като цел.

Опазване: Едно от предимствата да се работи в групи е, че в тях новите вярващи се учат, а новите водачи се развиват. Обаче липсата на зрялост, примесена с прекомерно старание, понякога може да бъде опасна комбинация. Възможно е една малка група да кривне от пътя и да започне да тълкува и/или да прилага погрешно Писанията. Една ръководна структура може да осигури проверката, от която се нуждае всяка малка група, за да няма проблеми с преувеличение,

крайности и дори ереси. Група, оставена сама, може да свърши с грешно тълкуване и проповядване на Божието Слово.

Б. Ръководна структура.

Независимо колко малки групи са наглеждани, основното схващане остава същото: **трябва да има структурен подход** за координиране и помощ на водачите на малките групи, когато се стремят да изградят хората и служението в групите си.

Всеки водач на малка група се нуждае от наставник, който да работи с него във всички области на служението на малките групи. Наставникът трябва да помага при координирането на дейности в служението с други малки групи, да дава инструкции и практични предложения, да държи водача на малката група отговорен за задачите и целите на групата и да наблюдава поучаването и духовното развитие на водача и на членовете на групата.

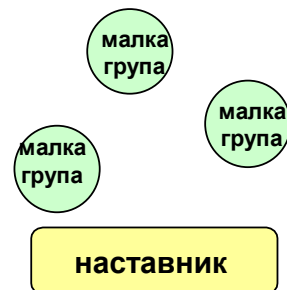
В една практична ръководна структура на малките групи обикновено има два вида наставници. Първият вид наставници ще остане с името “наставници”. Те работят директно с водачите на малките групи. Вторият вид ще наречем “координатори”. Те работят главно с наставниците и имат специфични роли и отговорности.

Да видим как те могат да помагат за развитието на водачите на малки групи и служенията в тях:

1. Наставник.

Тъй като ролята на наставника е главно да ръководи и поучава водачите на малки групи, той трябва да е бил водач на такава, преди да е назначен на този пост. Водачите на малки групи трябва да имат някой, който да ги наставлява, ако искат служението им да е успешно. Наставникът трябва да участва в живота и служението на водача на малка група в областта на:

- ◆ лично духовно израстване;
- ◆ проблеми в групата;
- ◆ изграждане на стажант-водач;
- ◆ планиране и отговорност;
- ◆ практични умения в служението;
- ◆ насърчение и молитва.

Наставникът редовно се среща с водачите на малки групи. При някои служения това става веднъж седмично, друг път може да бъде само веднъж месечно. Това може да бъде неофициална среща или наставникът може да сформира водаческа малка група. През тези срещи водачите на малки групи са свободни да задават въпроси, да дискутират проблеми и да се учат взаимно от опита си с други групи. Също така наставникът трябва да си постави за цел да прекара самостоятелно време с водачите на малките групи и семействата им, да ги опознае по-добре и да разбира по-добре какво става в живота на всеки от тях. Това трябва да е време за неофициално споделяне и общение – като съвместен обяд или вечеря или може би просто чай или кафе в дома на водача.

Една от най-трудните области на служение за водача на малка група ще бъде изграждането на стажант-водач. Повечето водачи на малки групи, които са отскоро на този пост, никога не са работили активно за изграждане на друг човек като водач и ще имат много въпроси и проблеми в тази об-

ласт. Наставникът може да сподели практични начини, по които е изградил нови водачи в предишни групи.

Наставникът е отговорен да помогне на водачите на малки групи в разработването на планове и цели на служение и да ги държи под отговорност за постигането на тези цели. Това включва начертаване на “кръг на отговорност” с всяка група, за да ѝ помогне да разбере къде ще работи (в кой географски район) и с коя част от населението ще се занимава. Също така наставникът трябва да помогне на водачите на малки групи да развият план за умножаване и да изпълнят този план. Всеки водач на малка група трябва да има самостоятелни планове за духовно развитие на всеки член на групата и планове за евангелизация и други дейности. Обобщаването и изменението на тези планове е съществено за растежа и успеха на всяка малка група.

Наставникът трябва да осигури постоянно обучение и поучение на водачите на малки групи, да продължава да ги подготвя за плодоносно служение. Наставникът трябва да се стреми да осигури поучение, което да отговаря на нуждите, съществуващи в момента в живота и служението на водачите. Поучението трябва да дава практични начини за помощ в реалните житейски ситуации и проблеми, с които се сблъскват водачите.

Добра идея е наставникът да посещава малките групи от време на време, като така може да получи ясна представа какво се научава и поучава в групите. Всеки контекст на служение е труден, но наставникът трябва да е в течение от колко члена е всяка група, колко гости идват в групите, къде се събират групите и всички нерешени проблеми, с които се сблъскват водачите.

Наставникът трябва да има време за молитва с водачите на малките групи и също трябва да се моли за тях в личното си молитвено време. Той трябва постоянно да търси начини да помага на водачите, за да са успешни в служенията си и да растат в зрялост и уподобяване на Христа.

Поради значителното количество време и енергия, които наставникът трябва да посвети на грижата и развитието на всеки ръководител на малка група, той трябва да отговаря за не повече от четири или пет малки групи.

2. Координатор.

Ролята на координатора се различава от тази на наставника главно по това, че координатора не работи директно с водачите на малките групи, той работи главно с наставниците. Координаторът трябва да има богат опит в служението на малки групи и сам да е бил водач и наставник на такава. Координаторът се интересува от живота и служението на всеки наставник, както и от цялостната насока на служение на малките групи. Координаторът е наставник на наставниците по същия начин, по който наставниците са наставници на водачите на малки групи.

Координаторът трябва редовно да се среща с наставниците, не по-малко от веднъж месечно. По времето на тази среща наставниците могат да докладват за напредъка и дейностите във всяка група, за която са отговорни. С цел

запазване на информацията, координаторът може да разработи някакъв формуляр, който всеки наставник да попълва с информация за групите.

Една от най-важните функции на координатора е да следи и развива постоянно координирано усилие в малките групи. Координаторът трябва да помни голямата картина на служението и трябва да се увери, че всеки наставник ясно разбира ролята в този план на всяка малка група. Например целта на служение на една от малките групи е да започне нови църкви в област от града. Двама наставници работят с две независими малки групи, докато трети наставник има няколко независими малки групи, както и няколко малки групи, започнали в съществуващата църква. Координаторът е отговорен да помогне на наставниците да разберат как всички малки групи могат да работят заедно за образуването на тези две църкви и какви стъпки трябва да се предприемат, за да стане това.

Когато в групата или в живота на наставника има проблем, координаторът винаги е готов да изслушва, да се моли и да даде съвет. Той трябва да има време за редовна молитва за всеки наставник, както и за всички спешни молитвени нужди в групите.

Някои служения на малки групи редовно събират заедно всички групи (може би веднъж месечно) за хваление, общение и/или поучение. Понякога тези събирания се наричат “време за празнуване”. Ако такива събирания се провеждат, координаторът (или наставникът, ако няма координатор) трябва да отговаря за провеждането на времето заедно и може да помоли един или повече наставници да помогнат за хвалението или поучението.

III. ФИЗИЧЕСКА ОРГАНИЗАЦИЯ НА МАЛКИТЕ ГРУПИ

Много пъти физическата организация на служението на малки групи определя формата на ръководна структура. Следват само няколко примера как малките групи могат да се използват в служение и видовете ръководни структури, които могат да се използват във всяка ситуация.

A. Модел 1: Малки групи, които сформират традиционна църква с малки групи.

В тази ситуация една или повече първоначални групи се разрастват и умножават. Когато определен брой хора се събират в групите (може би общо 50 души), се взема решение за започване на нова, традиционна църква. Тази църква ще се събира на централно място с традиционна хвалебна служба, подходяща за местните схващания и култура. Църквата ще продължи служението на малките групи за евангелизиране, общение, ученичество и постоянен растеж на църквата. Тя също може да разработи традиционни “програми” за служение, като неделно училище, женско служение, работа с деца през почивните дни и др.

В този случай ще трябва ръководна структура много преди сформирането на църквата. Този модел може да изисква поне един координатор, който да ръководи служенията на самостоятелните групи и да помага на водачите да координират усилията си за започване на нова църква. Интересно е да се отбележи, че след като църквата започне и групите продължат да растат и да се умножават, координаторът може да бъде наречен “дякон” или “епископ”, отговорен за служението на малките групи.

B. Модел 2: Малки групи, които започват църква от малки групи.

Църквата от малки групи се различава от традиционната църква в смисъл, че няма план за църковна сграда, няма редовна неделна хвалебна служба сутрин и няма традиционни църковни програми. Църквата се състои от самите групи и всички функции на една църква се изпълняват във всяка група, включително водно кръщение и Господна вечеря. Групите се събират редовно (например

веднъж месечно) за “празнична” служба. Това е време за насърчение, общение, хваление и/или поучение. В области, в които движението с малки групи силно се е разрастнало, понякога са необходими големи зали, за да поберат всички хора от малките групи за тези празнични служби. Всички групи считат себе си за част от една голяма църква.

Често ръководната структура на църква от малки групи е проста и йерархична. Например всеки пет малки групи имат наставник и за всеки пет наставници има координатор. Ако броят на групите стане много голям, има нужда от други водачи, наречени понякога “групови пастори”.

В. Модел 3: Съществуващата църква започва да използва малки групи.

Възможно е съществуващата църква да започне да използва малките групи за общение, евангелизаторство и ученичество (вижте предишния урок). Ръководството на църквата трябва да реши колко групи са нужни/възможни въз основа на броя църковни членове и хора, които могат да бъдат обучени за водачи на малки групи. С времето църквата ще започне да расте, когато малките групи растат и се умножават.

Типично е ръководната структура в тази ситуация да използва водачите на църквата, за да изпълняват функциите на координатор и наставник. Дяконите или стареите могат да бъдат наставници, а пасторът (или групата пастори) е най-логично да бъде координатор. Когато групите растат и се умножават, най-често водачите на малки групи започват да изпълняват ролята на наставници и евентуално на координатори.

Г. Модел 4: Няколко групи нарастват, умножават се и захранват съществуващи църкви.

Не е задължително малките групи направо да започнат нови църкви. Може да е по-стратегическо да се изградят и укрепят съществуващите църкви, които ще започнат с времето нови дъщерни църкви. Малките групи започват отделно от съществуващите църкви. Когато в малките групи идват нови хора, те се насърчават да започнат посещение и на местна църква. Често те продължават да са част от малката си група, както и да посещават църква.

В тази ситуация един от водачите на малки групи може да изпитва ролята на наставник, за да помогне за организиране на усилията на групите при изграждането на църквите в областта. Ако с времето една или повече местни църкви пожелаят да имат малки групи, трябва да се обмисли и приложи различна ръководна структура.

IV. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ВАШЕТО СЛУЖЕНИЕ НА МАЛКИТЕ ГРУПИ

Наименования като “координатор” и “наставник”, избрани за всеки в ръководната структура, не са от значение. Във вашето собствено служение можете да изберете и използвате наименования, които ви се струват подходящи и разбираеми. Най-важното нещо е да има хора, изпълняващи **функциите** на координатор и наставник във всяка ръководна структура. Това са хората, от които се нуждаят малките групи, за да изпълняват целите, които Бог е поставил пред тях.

Вашето положение ще определи кой всъщност изпълнява тези ръководни функции. Ако са започнати нови малки групи отделно от една съществуваща църква, често водачът на малката група с най-голям опит изпълнява ролята на наставник, щом групите започнат да нарастват и да се умножават.

Може би използвате малките групи в традиционната църква, за да насърчават растежа и (и евентуално за да започнат нови, дъщерни църкви). В тази ситуация ви трябва мъдрост и лична преценка, за да решите кой ще изпълнява ролята на координатор и наставник. Винаги е за предпочитане тези хора сами да са били водачи

на групи и да са с голям опит в живота на малките групи. Обаче в традиционната църква може бързо да възникнат проблеми, ако водачите ѝ бъдат назначени в тези функции, а самите те никога не са участвали в малка група. Трябва много молитва и разпознаване, ако ситуацията е такава. Ако нямате друг избор освен да използвате неопитните водачи за тези постове, направете всичко възможно, за да разберат схващанията, предимствата и особеностите на служението на малките групи. Водачите, идващи от малките групи, с времето ще приемат тези постове в ръководната структура.

За нещастие едно от първите неща, за които се сещаме, когато чуем за каквато и да е йерархична структура, е елемента на контрол. Важно е да се разбере, че ръководната структура не трябва да контролира служенията на малки групи. Вместо да контролира малките групи, всеки водач в йерархията на организацията трябва да прави всичко възможно, за да подготви, даде тласък и свобода на малките групи да служат така, както Святият Дух ги води. Движението с малки групи под водителството на Святия Дух всъщност е много неконтролируемо в смисъл на човешка намеса. То е покорството с вяра на Божиите хора да бъдат изцяло отдадени на Него с живота, времето и талантите си, когато служат на малки групи.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Обяснете нуждата от някакъв вид ръководна структура, когато се работи със служение на малки групи. Защо не трябва да оставяме групите да правят каквото искат? Какви са предимствата от използването на ръководна структура?
- ◆ Изложете накратко със свои думи административните функции при всяко развиващо се служение на малки групи.
- ◆ Ако понастоящем сте включени в служение на малки групи и все още никой не изпълнява функцията на наставник, към кого бихте подходили, за да бъде наставник?
- ◆ С какво ролята на координатор се различава от тази на наставника?
- ◆ Възможно ли е наставниците и координаторите да продължат да бъдат водачи на малки групи?

ПЛАН НА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Прочетете приложение 13А “Последната стъпка”. Размислете с молитва какво иска Бог за вашето служение на малки групи, преди да започнете да планирате някакъв вид ръководна структура в служението си.
- ◆ След това разработете прост план за вида ръководна структура, която е необходима точно във вашия контекст на служение с малки групи. Помислете кои хора бихте използвали за координатор и наставник. Дори да имате няколко малки групи в момента, кой би изпълнил ролята на наставник за тези групи? Тъй като Святия Дух продължава да работи и групите ви растат и се множат, как ще решите кой да бъде бъдещият координатор или наставник? Откъде ще дойдат и какви видове обучение или опит ще са необходими, за да ги подготвите? Какъв вид ръководна структура е нужна, за да поддържате и насърчавате растежа, който Бог желае да види във вашите малки групи? Какъв вид ръководна структура най-добре би допълнила модела на служение, с който работите? Начертайте в плана си диаграма на модела, който използвате, и как ръководната структура, която сте избрали, съвпада с този модел.
- ◆ Преговорете плана си за ръководна структура със своя наставник или с водещия този урок.

Последната стъпка

I. СЪРЦЕ ЗА НАРОДИТЕ

Когато изучаваме Библията, става съвсем ясно, че Бог желае да Го познават всички народи по света. В *Изход 19:5* Бог нареди на Мойсей да каже на хората на Израел, че *“ако наистина ще слушате гласа ми и ще пазите завета ми, то повече от всички племена вие ще бъдете мое собствено притежание, защото мой е целия свят, и вие ще ми бъдете царство свещеници и свят народ”*. Чак до идването на Христос народът на Израел беше богоизбран инструмент за свидетелство на Неговите суверинитет и слава. *Псалом 96:2-3* казва *“Пейте Господу, благославяйте името Му, благовествайте из ден в ден извършеното от Него избавление. Възвестявайте между народите славата Му, между всичките племена чудесните Му дела.”*

Когато Исус дойде, Той изпълни закона на Стария завет (*Римляни 10:4*), основа Църквата (*Матей 16:18*) и заповяда на учениците Си да Му бъдат свидетели (*Деяния 1:8*) до *“края на земята”*. Църквата стана средството, чрез което Бог иска да покаже любовта Си на всички хора.

Нашият мотив за започване на нови църкви е да изпълним Великата заповед, която ни даде Христос. Открихме, че малките групи помагат за установяване на растящи, здрави и множащи се църкви. Прекарахме много време в обсъждане на подробностите и функциите на служението на малките групи.

Важно е да се знаят и разбират особеностите на служението на малките групи. Функциите им се виждат от примера на Ранната църква в Ерусалим (*Деяния 2:42-47*). Малките групи са начин за подражаване и осигуряване на средство за осъществяване на същите тези функции в нашите църкви днес.

Важно е обаче да се помни цялостната цел, голямата картина на това, което Бог иска от нашите индивидуални усилия в служението. Каква роля играят църквите за изпълнението на Великата заповед? Какво трябва да става в малката ви група/групи, за да се приближавате все повече към тази цел? Достатъчно ли е да започнете няколко групи и да ги виждате как се умножават, или Бог иска повече? Коя е последната стъпка за малките групи, за да изпълнят заповедта, дадена от Христос преди повече от 2 000 години?

II. УМНОЖАВАНЕ ЧРЕЗ ВЯРА

Един от главните характерни белези на малките групи е, че те се умножават. Умножаването трябва да съществува, ако групите искат да са живи – без него те вероятно ще останат в застои и ще загинат. Умножаването не е мотив за евангелизация в малките групи, но то позволява активна и постоянна евангелизация. Винаги има място за още невярващи и новоповярвали в умножаващите се малки групи.

Всеки от нас разбира и е съгласен с нуждата от умножаване в служението на малките групи. Колко често обаче ограничаваме силата и суверинитета на Бог заради собствената си ограничена вяра и виждане? Виждаме ли нашето служение на малки групи с очите, с които Бог ги вижда? Ако виждаме служението си както Бог го

вижда, кои ограничения ще бъдат премахнати? Какво ще е различното? Как ще разберем значението и потенциалното въздействие на нашите малки групи?

Когато за първи път започнем работа с малки групи, е трудно да мислим за нещо повече от грижата за първоначалните групи, обучението на нови водачи и работата с цел умножаване. Научаваме много за групите от грешките, проблемите и радостите на водачите им. Разбираме и нуждата от отделни групи, работещи в хармония и взаимопомощ, за да изпълнят по-големи цели на служението. С времето започваме да мислим за някаква организационна структура, нужна за координиране на усилията на много малки групи.

Исая 40:26 казва *“Дигнете очите си нагоре та вижте: Кой е създал тия светили и извежда множеството им с брой? Той ги вика всичките по име; чрез величието на силата Му, и понеже е мощен във власт, ни едно от тях не липсва.”* В нашите служения на малки групи ние също се нуждаем да дигнем очите си нагоре и да видим. Когато гледаме в друга посока, а не към Бог, само разбираме колко е силата ни. Но когато гледаме към Бог, започваме да разбираме мощта и силата Му и какво Той може да направи чрез нас.

Ако имаме очи за това, което Бог вижда, ще бъдем ли развълнувани, уплашени или може би и двете? Дали липсата на вяра понякога не ограничава способността ни да бъдем използвани от Бог в пълна мярка на Неговата воля за нашия живот и служение? Вярата ни прави способни да имаме големи мечти и да опитаме големи неща за Бога, когато разберем, че силата Му захранва усилията ни.

Вярата не се занимава с всички наши ограничения и недостатъци. Вместо това тя се концентрира върху снабдяването и способността на Бог сам да довърши това, което иска. Вярата е виждането на привидно недостижимата, непрактична цел и след това тя е готова да излезе напред и да бъде използвана от Бог за постигане на това, което по човешки е невъзможно. Вярата не е да се разбере точно как да се изпълни определена цел или задача, но да се разбере, че Бог е способен да извърши тази задача във и чрез хора, които искат да бъдат употребени независимо от ситуацията и обстоятелствата.

Споменахме, че водачите на малки групи трябва да се стремят да дават свобода на тези групи, за да служат в силата на Святия Дух и под Неговото водителство. Когато малките групи съдържат членове, които в покорство са предали изцяло живота, времето и талантите си на Господа, тогава Святият Дух има хора, с които да работи и чрез които да принесе много плод.

Да сме изцяло отдадени на Бога означава да имаме вяра, която да ни позволява да служим в трудни обстоятелства, да преодоляваме привидно невъзможни бариери и да спрем да приемаме ограниченията, които светът ни налага. Трябва да се молим Бог да ни дава такава вяра, че да можем да бъдем употребени за осъществяване чрез малките ни групи на великите неща, които Той има в сърцето си.

III. ЦЪРКВИ ЗА НАРОДИТЕ

Ако една от целите ни в служение е да имаме умножаващи се малки групи, които се развиват в църкви, колко ще бъдат достатъчни? Какво ще кажете, ако имаме няколко групи служещи в нашия град? Какво ще кажете за 10 групи или 50, дори 500?

2Петрово 3:9 отразява сърцето на Бог към погиналите: *“Господ не забавя това, което е обещал, според както някои смятат баването, но заради нас търпи за дълго време; понеже не иска да погинат някои, но всички да дойдат на покаяние.”* Желанието на сърцето ни трябва да бъде да достигнем всички със спасителната новина за Исус. Трябват ни достатъчно групи, които да служат не само в определен квартал или село, но и в цели градове и области в България. Исус говореше за вяра, която мести планини (*Матей 17:20*). Имаме ли достатъчно вяра да видим цяла-

та ни страна пълна с малки групи, които достигат до погиналите, назидават вярващите и проповядват благовестието на Исус Христос до Неговото завръщане?

Когато нашите служения на малки групи спрат да бъдат ограничавани от собствената ни липса на вяра и късогледство, те ще станат полезни в Божиите ръце. Когато нашите групи имат виждане не само за близкото бъдеще, но и за време, когато цялата страна ще бъде потопена в църкви, тогава Бог ще започне да ги използва по начини, каквито не сме и сънували.

Тогава това е последната стъпка, която трябва да направим, ако малките ни групи искат да съдействат за изпълнението на Великата заповед. Тази последна стъпка е процесът на насърчаване на всеки водач и член на малката група да види групата си, употребена по начина, по който Бог иска да я употреби. Това е процесът на активна работа чрез малките ни групи.

Само когато нашето служение на малки групи има очи, които виждат, и вяра, която расте от предизвикателството, ще видим как Святия Дух започва да използва техни групи по страхотен и чуден начин. Само като се молим горещо за народа си, Господ ще започне да работи и да умножава групи, които ще повлияят на цели градове, области и страни.

Тази последна стъпка в нашето служение на малки групи е просто стъпка на вяра. Тя е последното нещо, което трябва да се направи, ако искаме служението ни да бъде използвано от Святия Дух за изпълняване на Великата заповед. Не трябва да се плашим от неуспех. Уилам Кери, пионер-мисионер в Индия, казал веднъж “Опитвайте велики неща за Бога; очаквайте велики неща от Бога.”

Силата е на Господа – ние сме слуги, чрез които се излива виждането Му – само ни трябва очи да го видим. Изпълнението на задачата също е на Господа – трябва да вярваме, че усилията ни ще изпълнят задачата, която сам Бог е обещал да довърши.

Бог чака верни слуги, които да направят с Него тази стъпка на вяра. Ще бъдете ли един от тях?

Водачество

Упълномощаване и поставяне в служение

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да наблегне на обучението и поставянето на хора в служение според техните дарби. Това не само е значима част от процеса на основаване на нови църкви, но упълномощаването на миряните за служение е критично за движението.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да знае как да предава отговорности;
- ◆ да се посвети на упълномощаване и поставяне на другите в служение.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Основателят на църкви, упълномощаващ другите.
- III. Упълномощаване.
- IV. Принципи за упълномощаване.
- V. Поддържане на контакт с упълномощените.

☞ Фигури

11.1 Фигура: Ролята на основателя на църкви.

ВОДАЧЕСТВО

11

УРОК

Упълномощаване и поставяне в служение

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

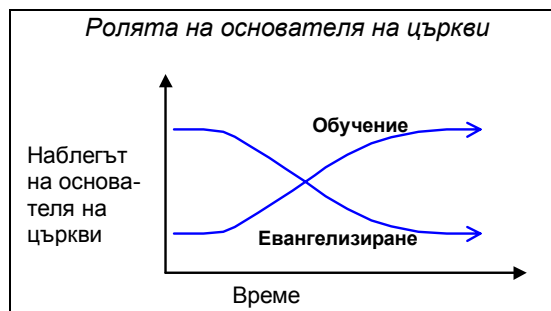
I. ВЪВЕДЕНИЕ

Предаването на отговорности и упълномощаването на други в областите, в които са надарени, е важна част от процеса за основаване на църкви. Всъщност упълномощаването на миряните е критична част от движението за основаване на църкви. Не можете да имате движение, докато средният ярващ не развие способности и виждане да спечели други за Христос и да ги включи в общото поклонение. Това не може да бъде оставено само на професионалните пастори.

II. ОСНОВАТЕЛЯТ НА ЦЪРКВИ Е УПЪЛНОМОЩАВАЩ ДРУГИТЕ

Водачите на една основана църква умножават себе си чрез откриването и развитието на други. Много водачи се опитват да изградят служението си около тях самите. Въпреки това Бог ни призовава да правим ученици и да ги обучаваме (*2Тимотей 2:2*). Докато новооснованата църква расте и се развива, ролята на основателя на църкви се променя – от наблег върху евангелизирането към наблег върху обучението. (Отбележете, че той никога не трябва да спира да евангелизира; ако спре, най-вероятно всеки ще го направи!) В началото на процеса на основаване на църкви може би той няма да има кого да обучава. По-късно, когато хората дойдат при Христос, ще трябва да бъдат водени от основателя в духовният им растеж, а също така и обучени за служение. Обикновено той е най-подготвеният да направи това.

Фигура 11.1 Ролята на основателя на църкви

В *1Коринтяни 3:6-10* Павел описва как е основана растяща църква, което ни посочва сърцевината за основаването на църкви. От пасажа научаваме, че Павел посажда семето (*стих 6*) и изгражда върху основата (*стих 10*). Никой не може сам да основе и установи църква – всички ние сме съработници (*стих 9*). Основателят на църкви трябва да се съсредоточи върху развитието на дарбите и способностите на другите, тъй като не може да върши работата сам. Той не притежава всички дарби, нито пък всичката енергия.

Откриване дарбите на другите и оказване помощ те да станат ефективни в служението включва обучението както на зрели църковни служители, така и на новопоявяващи се. Появата на нови възможности допринася за включване на хора с подходящи дарби за дадено служение. Работата на основателя на църкви, също като тази

на земеделеца, е да се грижи за семето, което е посадил, и да осигури най-подходящата среда за растеж и развитие.

III. УПЪЛНОМОЩАВАНЕ

А. Причини за упълномощаване.

1. Не всеки притежава всичките дарби.

Основателят на църкви трябва да предава отговорностите в областите на служението, където той е слаб, а другите са надарени. Когато водачът на църквата извършва служението изцяло, тогава въздействието на църквата се ограничава до способностите и дарбите на водача. Всеки християнин има нещо да добави към служението и когато той е способен служител, това умножава въздействието на църквата многократно.

2. Упълномощаването изгражда чувство за принадлежност.

Основателят на църкви предава отговорностите, така че другите да почувстват служението като свое. Хората са най-посветени на нещата, в чието създаване са взели лично участие. Упълномощаването ще им помогне да творят. В някои части на света основателят на църкви не започва редовно общо поклонение, докато новообръщенците не са готови да го водят. Тези, които го правят, вярват, че това поставя чувството за собственост върху служението на мястото, където трябва да бъде – с хората.

3. Всеки вярващ е призван да служи.

Всеки вярващ има дар, даден от Бога. Част от нашата отговорност като последователи на Христос е да използваме нашите дарби и способностите на другите, за да служим на тялото Христово. За съжаление много хора не служат, защото очакват това от водачите, или защото се нуждаят от разрешението им. И в двата случая главната роля на водача е да подготви и упълномоща другите да служат.

Б. Как да предавате служение.

1. Изберете подходящия човек.

Изборът на подходящия човек е много важен. На публичното съобщение за работа, която трябва да бъде извършена, много рядко се отзовават доброволци. Затова е по-разумно да определите чрез молитва на кого да бъде дадена определена задача и след това да отидете лично при човека.

2. Представяне на задачата.

След като сте определили подходящия човек, отидете при него лично и му представете нуждата за служение. Помолете го да не ви дава веднага отговор, но да се моли дали да поеме тази отговорност. Не правете работата да изглежда лесна и незначима. Всяка работа в тялото Христово е значима. Опростяването на важността на работата не би мотивирала повечето хора. Нека това стане ясно отначало и този човек да разбере, че е най-подходящият да я извърши.

3. Осигурете необходимите средства.

Бъдете сигурни, че другите имат необходимите средства, за да завършат дадената им задача. Когато е подходящо, работете заедно с тях; покажете нагледно това, което очаквате от тях да направят. Преди да предадете отговорностите, ако е необходимо предварително обучение, може да използвате процеса, описан в урок 9, "Обучение на водачи на малки групи" и 10-ти урок "Обучаването на нови водачи" от модул III.

4. Дайте възможност за творчество.

Когато стигнете до предаване и упълномощаване, запомнете, че вие като водачи не трябва да определяте или диктувате развитието на този, когото упълномощавате – новият водач трябва сам да го направи (*Марк 4:28-29*). Дайте възможност на тези, които упълномощавате, да достигнат целта по собствен начин. Възможността да се твори може да бъде много мотивираща. Чрез фокусиране върху желаните резултати, вместо върху методите, вие можете да създадете творещ потенциал.

В. Какво да предавате.

Може да бъде трудно да определите какво точно да предадете на другите. Ще има случаи, когато възникващите нужди ще накарат водача да намери човек за работата. Така възможността за предаване е очевидна. В други случаи обаче е възможно да няма определена, спешна нужда, която вие можете да видите в момента. Но винаги има множество нужди около вас. Затова няма никаква причина вярващите да останат без работа или пък пасивни. Тук възможността за предаване не е явна, но е също толкова важна, тъй като всеки е призван да служи.

Много водачи предават всяка нужда на тези, които са я представили. Например ако някой в църквата предложи църквата да започне служение с млади хора, можете да помислите дали самият този човек може да бъде изграден и упълномощен да поеме отговорността. Не винаги, но много често, ако човекът е загрижен и предложи нуждата, това означава, че тя е в сърцето му и може би той е най-подходящият за служението. Исус използва този подход, когато учениците му забелязаха, че хората са гладни. Той предаде отговорността обратно на учениците, като им каза *”вие им дайте нещо да ядат”* (*Марк 6: 37*).

Следва списък за неща, които може би ще трябва да бъдат предадени на една църква в началото. Това не е пълен списък, тъй като всяка ситуация има специфична нужда. Този списък включва само предложения.

- ◆ Водачество на малки групи;
- ◆ Съветничество;
- ◆ Ученичество – помагане на нови вярващи;
- ◆ Евангелизиране;
- ◆ Гостоприемство;
- ◆ Проповядване;
- ◆ Настояничество (финанси, материали, материално имущество);
- ◆ Поучение;
- ◆ Водачество на поклонението.

IV. ПРИНЦИПИ НА УПЪЛНОМОЩАВАНЕ

Упълномощаването може да означава всичко: от даването на обикновена задача (като поздравяването на новодошлите) до поставянето на нов пастор в новоосновената църква. Следващите принципи се прилагат в повечето ситуации на упълномощаване.

А. Развийте дълбоки взаимоотношения.

Близките взаимоотношения са естествения начин за служене към другите. Упълномощаването е естествено, когато хората са изградили доверие. В началото упълномощаването е предимно въпрос на взаимоотношение, по-късно

става ориентирано към задачата. Например Исус пътува, работи, яде и се моли със Своите ученици. Той изгради с тях близки взаимоотношения и упълномощи учениците си с убеждението, че те ще се справят успешно, след като са били с Него (*Марк 3:14-15*).

Павел ни казва как сподели евангелието и своя живот със солунците (*1 Солунци 2:8*). Павел също описва Тимотей като свой син и казва, че Тимотей знае “*всичко относно моето поучение, начин на живот, цел, вяра, търпение, любов, устояване*” (*2 Тимотей 3:10*). Целта на основателя на църкви трябва да бъде изграждането на такива взаимоотношения с тези, които иска да упълномощи.

Б. Бъдете сигурни, че бъдещите водачи имат виждане.

Много водачи погрешно предполагат, че другите около тях имат тяхното виждане. Приемането на това може да бъде голяма грешка. Въпреки че виждането може да бъде представяно много пъти и дори повтаряно от бъдещите водачи, това може да не е достатъчно. Бъдещите водачи могат да не виждат ползата от поучението, което им дават, нито да имат товара да водят, докато те не добият виждането. Това означава, че виждането трябва да гори в техните сърца по начина, по който гори във вашето.

В. Призив към служение отрано.

Хората се научават чрез вършене. Колкото по-рано поставите новоповярвал в положение да върши нещо, толкова по-скоро той ще започне да се учи. Тъй като Библията ни предупреждава за прекалено ранното ръкополагане на водачите (*1 Тимотей 5:22*), трябва да сте загрижени относно нещата, в които включвате новоповярвалите. Важните задачи на водача не трябва да бъдат дадени на тези, които са се показали неверни в малките неща.

Част от процеса на ученичество на новоповярвалите е да им помогнете да определят и използват своите дарби. Включването им в служение е добър начин това да бъде направено. Помислете за вземането на новоповярвал при посещение на болен човек или при евангелизиране. Това е ефективен начин за обучението му.

Г. Очаквайте грешки.

Когато хората поемат риск, те често се провалят. Ако допускаме възможността, че хората могат да сгрешат, по-вероятно е те да опитват нови неща. Рязък отговор въз основа на грешка на развиващ се водач може да затрудни развитието му. Когато тези, които обучавате, правят грешки, те трябва да бъдат уверени отново, че имате доверие в тях. Бъдете милостиви и търпеливи, като използвате всяка грешка като възможност за поучение. Когато учениците не успяха да изгонят демоните, Исус използва възможността да ги поучава за значението на вярата в служението на освобождаване (*Матей 17:19-21*). В този момент един урок за даването или покорството би бил безполезен. Но няма съмнение, че учениците слушаха внимателно този урок, тъй като той беше отговор на провала, който току-що бяха претърпели.

Д. Помнете, че Бог работи чрез другите.

Бог може да работи чрез другите точно както работи чрез вас. Вие трябва да предадете това на тези, които обучавате. Ако хората не разберат, че вие вярвате в тях, те никога не биха поели риск и поради това никога няма да растат. Исус имаше подобно доверие в своите ученици, защото им каза, че те ще вършат по-велики дела от него (*Йоан 14:12*). Очаквайте служението да се разраства под водачеството на други.

Е. Избегнете зависимостта.

Обучете и упълномощете, така че другите да не зависят от вас като водач. Това може да бъде илюстрирано чрез служението на Павел. Обикновено той прекарваше само няколко месеца на всяко място, на което основаваше църква. Как Павел можеше да прекара толкова малко време, основавайки тези църкви? Той знаеше кога трябва да си тръгне. Той знаеше, че е велик водач, но трябваше да отстъпи, за да могат други водачи да се развиват. Представете си, ако той бе останал в Листра за дълго време. Кой щеше да проповядва, когато Павел е наоколо? Вероятно никой друг освен Павел, най-добрият. В подобна ситуация другите не биха могли да развият способностите си да проповядват. Павел прекарваше малко време на всяко място, така че другите да осъзнаят, че не трябва да зависят от него за всяко нещо, те самите трябваше да направят нещо.

Испаднал в подобна ситуация, един основател от Европа съобщил на новата му църква, че има среща в друг град и няма да присъства на службата следващата неделя. След това той нарочно планирал командировките си, за да отсъства от църковните служби. Така, без неговото присъствие в църквата, новите водачи бяха предизвикани да растат. Ако не планирате да предадете служението, тогава обучаващите се ще зависят прекалено много от вас.

V. ПОДДЪРЖАНЕ НА КОНТАКТ С УПЪЛНОМОЩЕНИТЕ

Въпреки че Исус напусна учениците физически, той им каза, че ще изпрати Святия Дух и на тях няма да им липсва Неговото присъствие (*Йоан 14:16-18*). Както Исус не изостави напълно тези, които упълномощи, така трябва и вие да поддържате контакт с тези, които упълномощавате.

Съдържателните срещи са сърцевината на динамичните взаимоотношения с новите водачи. Вие можете да се виждате с водачите на малки групи или основателя на дъщерната църква веднъж на седмица или месец. Когато се видите, направете следното:

- ◆ Обсъдете въпроси за уменията, знанието и характера, които ги занимават в момента.
- ◆ Прегледайте всички значими взаимоотношения в живота им (семейство, служение).
- ◆ Обсъдете какво се е случило по отношение на служението след последната ви среща.
- ◆ Попитайте го/я какво е неговото виждане за служението и в каква посока отива то.
- ◆ Потитайте го/я дали има нещо, с което да им помогнете, за да постигне виждането си.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Защо упълномощаването и предаването са толкова важни?
- ◆ Кое е по-добро – да намерите работа за хората или да намерите хора за работата?
- ◆ Кои отговорности бихте предали, ако имахте подходящият човек?
- ◆ Колко хора от вашата църква имат отговорности, свързани със служението?
- ◆ Кога вярващият е достатъчно зрял, за да приеме отговорности?

- ◆ Какво ще се случи, ако вашата църква майка откаже да упълномощи нови водачи за новите служения?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Оценете своите собствени способности да предавате и упълномощавате другите вярващи. Избройте пет определени задачи, които изпълнявате, но сте ги предали на друг през последната година. По какъв начин вие успяхте ефективно да предадете тези задачи на другите? Кои са преградите, пред които се изправяте в упълномощаването на другите за служение? Напишете ги и дискутирайте с вашия наставник. Посочете една преграда и разрешение за преодоляването ѝ, върху която да работите през следващите три месеца за по-ефективно предаване и упълномощаване на другите за служение.

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ Martin, Robert W. *Mentoring Guidelines for Church Planters*. Budapest Hungary, The Alliance For Saturation Church Planting, 1997.
- ◆ Steffen, Tom A. *“Leadership: Ten Implications for Cross-Cultural Church Planters”*.
- ◆ Allen, Roland. *Missionary Methods - St. Paul's or Ours?* Grand Rapids, MI, Wm. B. Eerdmans, 1962.

Гледайки другите с очи на вяра

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да помогне на основателя на църкви да уповава на Бога за живота на тези, с които работи.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбере, че Святия Дух работи в живота на всеки вярващ;
- ◆ да знае принципа “да гледаш на сърцето, а не на външността” на потенциалните водачи;
- ◆ да прилага на практика водачество, при което да уповава на работата на Святия Дух в живота на хората, като показва нагледно сигурност в Христос и библейски възглед за успех и провал.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Всеки вярващ служител?
- III. Подготовка и упълномощаване на вярващите за служение.
- IV. Примери за вяра в Божиата работа в живота на другите.
- V. Предизвикателства за водача.

☞ Приложения

12А Приложение: Индуктивно библейско изучаване на *1Коринтяни*.

☞ Напътствия към водещите

След кратък преглед на предмета разделете участниците на малки групи. Нека да обсъдят въпросите в края на урока. Накрая отделете няколко минути, за да споделят какво са открили.

Гледайки другите с очи на вяра

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Движението за основаване на църкви изисква всички Божии чада да бъдат мотивирани, обучени и упълномощени за делото на служението. Историческото разделение между професионалните служители и средния вярващ е държало настрана миряните от активно включване в трипосочната функция на църквата (Вижте урок 2 от частта “Църквата”, модул I). В резултат на това светът не е спечелен за Христос и пасторите са изтощени от работа. Много църковни членове са разочаровани, защото не знаят каква е тяхната роля в служението. Те насочват своята енергия в други дейности извън църквата.

Някак си духовното поучение за включването на всеки вярващ в служението е пренебрегнато. Работниците са налице, но те не са обучени да поемат отговорност. Водач, който гледа с очи на вяра, е в състояние да вярва в Божията работа във и чрез тези, които той води. Тогава, чрез вяра, той работи заедно с Духа в насърчаване, обучение и упълномощаване на хората за служение.

II. ВСЕКИ ВЯРВАЩ СЛУЖИТЕЛ?

Вярването, че всеки вярващ е служител и всеки водач обучава служители, изисква нова форма за църковен живот и служение. То също изисква и библейски възглед за Бога и Неговата цел в живота на всеки вярващ. Основателят на църкви трябва да вярва, че Бог работи в Своите хора и че хората, в които обитава Духа, дълбоко желаят да Му служат. Бог е екипирал всички вярващи, независимо от възраст, положение в обществото или пол, със специални способности да служат. Когато те поемат своята роля, изпитват голяма радост и цялата църква е благословена.

Самият Господ не гледа на нас като на неудачници и нестабилни хора. Той гледа на нас като завършени в Христос, достойни зрели членове на Неговата църква. Той гледа на нас с пророчески очи, като на такива хора, каквито Той ни прави да бъдем. Бог нарече Гедеон “могъщ войн”, когато той се скри от враговете си (*Съдии 6 глава*). Той нарече Симон “Петър”, знаейки, че Петър скоро ще се отрече от Него. Ние трябва да позволим Бог да ни даде тази способност да преценяваме останалите членове на тялото така, че да можем да ги насърчаваме да поемат пътя, който Той е определил за тях.

Докато повечето християнски водачи пренебрегват горепосочените принципи, малцина работят, придържайки се към тях. Ефективните водачи вярват, че Бог работи в живота на другите и предават тази увереност на тези, които водят. Езикът на тялото им изказва това също толкова добре, колкото и думите “Вие сте хора, избрани от Бога. Бог ще извърши велики неща чрез вас и за мен е привилегия да стоя зад вас и да ви помогна това да стане.” Когато хората започнат да гледат на себе си като ценни служители на Господ, те са способни на големи жертви и творчество. Движението за основаване на църкви е възможно, когато е упълномощена армия от работници за царството.

III. ПОДГОТОВКА И УПЪЛНОМОЩАВАНЕ НА ВЯРВАЩИТЕ ЗА СЛУЖЕНИЕ

Новият завет показва ясно, че Бог има определена цел за всяко едно от Неговите деца. Всяко едно от тях е от значение и има цел. *1Коринтяни 12-14 глави* описват тялото като съставено от много части, всяка от които има своето предназначение и функция, и всички ние сме части от това Тяло. *Ефесяни 4:11-16* представя всеки вярващ като служител и главната задача на водача е да екипира членовете за делото на служението.

Всички вярващи са надарени и са призовани да извършат делото на служението. Те ще изпитат голяма радост и удовлетворение, когато мотивирани, подготвени и упълномощени изпълняват задачата, дадена им от Бога. Също би било разумно да предположим, че те имат желание да служат и се чувстват разочаровани, когато не им се позволява. Водачът трябва да вярва в Божието призвание на вярващите за служение. Тогава той трябва да действа по съответен начин и да даде възможности на хората за служение, подготовка и насърчение.

IV. ПРИМЕРИ ЗА ВЯРА В БОЖИЯТА РАБОТА В ЖИВОТА НА ДРУГИТЕ

A. Варнава.

Варнава е чудесен новозаветен пример за водач, за който споменахме. Той видя големия потенциал в живота на новообръщенеца Савел и застана до него, когато другите апостоли се отдръпнаха уплашени (*Деяния 9:26-31*). Той разбра, че Павел може да помогне, когато църквата в Антиохия имаше трудности и се нуждаеше от помощ за нейния растеж. Резултатът беше голяма жетва. Когато стана явно, че Павел беше ефективен водач, Варнава предаде водачеството на него.

Варнава се довери на Йоан Марк, дори когато той се провали (*Деяния 15:36-41*). Варнава беше готов да пожертва своето приятелство с Павел заради Йоан Марк. Това даде резултат (*2Тимотей 4:11*). След време Йоан стана дръзновен член на Павловия екип.

B. Един водач на Португалска църква.

Един мисионер основал църква в Португалия. Когато тя се разрастнала и сградата не можела вече да ги побира, възникнал въпрос дали да разширят сградата, или да започнат друга църква. Като отговор на молитва Бог им дал виждане да наситят тяхната област с църкви, използвайки като основа собствената си църква. Най-големият проблем за изпълнението на това виждане се оказал липсата на работници. Едно изследване в църквата показало, че по-малко от 20% от вярващите в нея са активни в служението. Тези, които били включени вече, били прекалено натоварени. За да се свърши работа, трябвало да се мотивират, подготвят и мобилизират останалите 80% от събранието.

След поредица от проповеди върху духовните дарби водачите интервюирали всички членове на църквата по отношение на тяхното желание да служат. За свое учудване открили, че повечето от членовете наистина искат да служат, но били възпрепятствани поради две главни причини: 1) не виждали възможност да служат, и 2) нямали необходимата подготовка.

В отговор на резултатите от това интервю водачите основали библейско училище за миряните в църквата. Неделни учители, работници, евангелизиращи деца, водачи на хваление, водачи на малки групи и евангелизатори могли да споделят личните си умения за служение. Не след дълго църковните водачи могли да мобилизират необходимата работна сила, за да започнат тяхната първа дъщерна църква.

Какви духовни уроци може да ни даде този пример? Святият Дух, който обитава във вярващите, създава желание за растеж и служение и им дава свръхесте-

ствена сила да занесат това служение в света. Основателите на църкви, пасторите и водачите трябва да са убедени за Божията работа в живота на хората и да им показват това свое убеждение, докато осигуряват подготовката и насърчението, от което те имат нужда.

V. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ЗА ВОДАЧА

Да уповаваме на Бог да работи в живота на хората, които водим, е срещу нашата човешка природа и изправя две сериозни предизвикателства пред всеки водач.

A. Да победите страха.

Когато хората са подготвени и упълномощени в служение, някои от тях вероятно ще развият по-големи дарби от водача. Те също могат да имат по-дълбоко разбиране за виждането на водача и да искат промени. От друга страна, хората, упълномощени за служение, могат, особено в началото, да не бъдат толкова компетентни, колкото водача, и може би не вършат нещата по начин, по който водачът очаква да бъдат свършени. И двата случая предизвикват страх.

1. Страх, че вярващият няма да свърши добра работа, и водача ще изгуби авторитета си, и
2. Страх, че вярващият ще извърши добра работа и водачът ще изгуби контрол.

И двете, загубата на авторитет и загубата на контрол, могат да бъдат заплаха за водача, който се страхува за собствената си репутация. Това са плътски страхове, които духовният водач трябва да премахне, за да има свой собствен духовен растеж и растеж на църквата.

Тези страхове могат да бъдат преодолени само чрез вяра и упование в Бога. Водач, който е сигурен в своето положение в Христос, може да уповава, че Бог както работи в неговия живот, така може да работи и в живота на тези, които води. Ето защо, ако Бог призовава своите хора за служение, са заложени Неговата работа и авторитет, а не тези на водача. Водачът трябва да бъде убеден, че ходи в покорство на Господ в упълномощаването на хората за служение и след това да предаде на Господа всички свои страхове относно репутация и положение (*Филипяни 4:6-7, 1Петрово 5: 7*).

Като християни нашите желаниа не трябва да бъдат за собствената ни репутация и слава, но вместо това Бог да бъде прославен в живота ни и в служението ни. Вместо да завивжда за дарбите и талантите на другите, християнските водачи трябва да се радват, когато виждат Бог да издига хора, които да разпространяват вярата в Христос. Както видяхме, Варнава е чудесен пример за сигурен водач. Когато той беше в Антиохия, осъзна, че Павловите дарби ще бъдат от полза за църквата там. Варнава можеше да си стои тихо и да не върши нищо. Вместо това той предприе дълго пътуване до Тарс, намери Павел и го заведе в Антиохия (*Деяния 11:25-26*). Вместо да опитва и да пази своята "собствена територия", Варнава пое риска и взе Павел в служението заедно със себе си. Ние виждаме, че Павел стана по-известен от Варнава, за слава на Бога и за напредването на Неговото Царство.

Сигурният водач вярва, че Бог работи мощно във и чрез хората, които той води, и е свободен да поема правилни рискове.

B. Правилно отношение към неуспехите.

Сигурният водач разбира, че провалите са необходима част от научаването и растежа. Пример за това е дете, което се учи да ходи, и пада няколко пъти, докато накрая може да ходи само. Когато детето падне, родителят го вдига, оку-

ражава го и го оставя да опита отново. Той не му крещи “Ти падна! Срамувам се от теб! Повече няма да ходиш!”

Водачите трябва да правят провалите колкото се може по-безопасни. Учениците трябва да знае, **че дори и да се провали, взаимоотношенията с водача няма да се променят**. Понякога може да има укоряване, но взаимоотношението остава непроменено. В *Лука 10 глава* Исус изпрати учениците да подготвят пътя за Него в градовете и местата, които Той планираше да посети. Когато те се върнаха, се радваха, че дори демоните им се покоряват в Неговото име. Исус им напомни кротко, че те се радват за неправилното нещо. По-късно, когато не можаха да изгонят демон (*Матей 17 глава*), Исус укори учениците Си за маловерието им. Той използва провала им, за да ги научи на духовен урок. Неговата любов към тях никога не беше поставена под въпрос.

Сигурният водач трябва да показва нагледно не само как да се справя с успеха, но и как да се справя с провалите. Той трябва да бъде открит за собствените си провали. Ако има грях, трябва да следва библейския модел за покаяние и възстановяване. Когато е открит, чрез примера си учи за Божията благодат да прощава и възстановява. Спомняйки си собствените провали, водачът ще бъде търпелив към другите, когато падат.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Кой е повярвал във вас и ви е насърчил да направите стъпки на вяра за Христос? Без него какъв щеше да бъде животът ви сега?
- ◆ Вярно ли е, че Святият Дух създава желание за служение у всеки вярващ? Ако е така, защо толкова много вярващи са наблюдатели?
- ◆ Как идеята “вяра в Бога чрез другите” повлиява на начина, по който ние се отнасяме с останалите от екипа за основаване на църкви или хората в нашите църкви, които не са включени в никакво служение? А с нашите брачни партньори и деца?
- ◆ Ако идеята “всеки вярващ е служител и всеки водач е човек, който подготвя служители”, е Божията цел за църквата, какво означава това за:
  - а) главната дейност на пастора/водача;
  - б) нуждата от програми за подготовка на всички членове;
  - в) включването на опитни служители да подготвят последователи?
- ◆ Колко скоро можем да включим новоповярвал в служението и какъв вид служение може да му бъде поверено?
- ◆ Колко духовно израстнал трябва да бъде някой, преди да се включи в подготовка за служение?
- ◆ Каква трябва да бъде реакцията на водача, ако някой, на когото той е разчитал, се провали в служението, в морално отношение или личния живот? Дали възможностите за служение са затворени за него завинаги?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Направете индуктивното библейско изучаване на *1Коринтяни*, което е приложение 12А. Споделете с наставника си как сте приложили наученото и какви резултати имате във вашето водачество.

Индуктивно библейско изучаване на *1Коринтяни*

ДА СЕ НАУЧИМ ДА ГЛЕДАМЕ НА ДРУГИТЕ КАКТО БОГ ГЛЕДА НА ТЯХ

I. НАБЛЮДЕНИЕ

А. Погледнете следните стихове от *1Коринтяни*. Обобщете какво казва всеки от тях за вярващите в Коринт. Някои от тях са направени за вас.

- ◆ 1:2 – Те са осветени в Исус Христос и са призвани към святост.
- ◆ 1:30 – Исус Христос е станал тяхна мъдрост, правда, святост и изкупление.
- ◆ 2:16
- ◆ 3:16
- ◆ 6:11
- ◆ 11:2 – Павел ги хвали за това, че се придържат към поучението, което им е предал.
- ◆ 12:7
- ◆ 12:11 – Духът им дава дарбите, както намери за добре.
- ◆ 12:13
- ◆ 15:31 – Павел се гордее за тях в Исус Христос.

Б. Сега обобщете стиховете, които показват проблемите и грешното им поведение.

- ◆ 1:11 – Имало е разпри между тях.
- ◆ 3:1
- ◆ 3:3

- ◆ 4:18

- ◆ 5:1

- ◆ 5:2

- ◆ 6:6 – Братя се съдят в съда.

- ◆ 6:8

- ◆ 11:18

- ◆ 11:17-34

II. ТЪЛКУВАНЕ

Отговорете на следните въпроси:

- ◆ Как се обръща Павел към църквата?
- ◆ Какво означава “да бъдеш осветен”?
- ◆ Какво означава “да бъдеш свят”?
- ◆ Обяснете какви са били те “в Христос”.
- ◆ Според текста, те бяха ли вече святи?
- ◆ Какви проблеми имаха те?
- ◆ Обобщете духовните характеристики, които притежаваха.
- ◆ Обобщете проблемите и греховните навици, които харктеризираха коринтската църква.
- ◆ Как може църква, която има толкова много проблеми, да бъде наричана “свята”?
- ◆ След като знае греховете на коринтската църква, как може Павел да се “гордее с тях в Исус Христос нашият Господ” (15:31)?

III. ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Направете списък на проблемите, които хората имат във вашите групи или църква. Срещу всеки от тях напишете стих, който да ви напомня какво представлява всяка личност в Христос.
- ◆ Въпреки че Павел гледаше на другите през очите на вярата, той не пренебрегна проблемите. Ако има проблеми във вашата църква, с които трябва да се справите, молете се Бог да ви помогне да го направите с благодат и истина.

Водачът като слуга

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Моделите на водачество, които често се срещат в света, не са подходящи за вяращия. Целта на този урок е да разиска важността и прилагането на слугуването по отношение на водачеството в движението за основаване на нови църкви.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да знае разликата между светското водачество и водачество чрез слугуване;
- ◆ да бъде водач-слуга, а не началник.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Светското водачество.
- III. Водачът-слуга.
- IV. Приложение.

☞ Приложения

13А Приложение: Водачът.

Водачът като слуга

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Една от най-големите нужди на движението за основаване на църкви е библейско мотивирано водачество. Когато светските подходи на водачество са внесени в църквата или когато хората разчитат на собствените си способности, а не на Божието Слово, тенденцията е към водачество със сила от страна на контролиращи водачи. Ако ние не разчупим игото на небиблейско водачество и не освободим възможностите на Христовото тяло, има малка надежда света да бъде евангелизиран и да бъде доведен под господството на Христос, докато ние сме живи.

Христос ни остави пример как да водим другите и нашият модел на водачество трябва да произлиза от неговия пример. Неговият подход към водачеството включваше отдаването му за другите.

II. СВЕТСКОТО ВОДАЧЕСТВО

Има тенденция да се гледа на водачеството като на авторитет. Някои смятат, че авторитет им дава право да водят другите, като налагат властта си. Едно такова мислене води до себеугодническо водачество. Виждаме примери за това в политиката, образованието, бизнеса и т.н., което създава тенденцията в нас да водим според критериите на света, тъй като са ни познати.

Светското водачество се базира на редица предположения относно начините за мотивиране на хората:

- ◆ Вие не може да разчитате на хората да направят това, което вие искате те да направят.
- ◆ Ако се доверите прекалено на другите, те ще ви използват.
- ◆ Водачите получават авторитет на базата на тяхното положение или чрез силата на личността.
- ◆ Хората ще направят това, което искате от тях, само когато са мотивирани от награда или са заплашени от наказание.
- ◆ Водачите трябва да избягват близък контакт с последователите си, в противен случай те ще гледат на тях като слаби водачи.

Съгласни ли сте с някои от тези изявления? Защо сте или защо не сте?

Горните предположения често важат за много водачи. Те може би не го изказват гласно, но вътрешно могат да гледат на водачеството от себична и деспотична гледна точка. Следват изказвания на някои водачи. Обсъдете себичността на всеки един.

- ◆ “Аз знам най-добре какво трябва да бъде направено. А и съм най-добре подготвен, с най-голяма опитност, най-добре информиран относно задачата в сравнение с всеки друг. Моите последователи очакват това от мен като водач.”

- ◆ “Като водач аз не мога да направя всичко, така че имам нужда от помощта на моите последователи. Но не се нуждая от техните идеи или планове, за да постигна това, което трябва да се направи.”
- ◆ Предполагам, че трябва да се вслушвам в моите последователи. Тези дни те очакват това от мен. Но не очаквам да чуя нищо ново. Аз съм сигурен, че накрая ще работим по моя начин.
- ◆ Разбира се, аз се грижа за процедурите и контролирам положението по време на събиранията. А и планът е мой и аз вече съм мислил по всяка точка.

III. ВОДАЧЪТ-СЛУГА

Исус отдели време, за да обясни ясно светския начин на водене (*Матей 20:25-28*). Той каза “*Не е така с вас*” на Своите ученици. Показа им, че никога не трябва да използват тиранични, егоцентрични методи на водачество. Тези, които следват Исус, трябва да бъдат “слуги на всички”.

A. Водач и слуга могат да съществуват заедно.

На пръв поглед думите “слугуване” и “водачество” изглеждат противоречиви. От една страна, слугата е човек, нает от някой друг, който върши волята на този, който го е наел. Слугуването е свързано с ответна реакция, подчинено положение и покoren дух.

Водачеството, от друга страна, включва инициативност, насочване, влияние и мотивация. То изисква творческо включване, фокусиране и изграждане на другите, така че заедно да се направи повече, отколкото всеки един поотделно. Водачеството е способността на водача да разбере накъде върви и способността да вдъхнови другите да вървят заедно с него.

И така, как могат двете – слугуване и водачество – да съществуват заедно? Докато “водачество” показва **какво** трябва да бъде направено, то “слуга” показва **как** да работим. Ние водим като слуги. Да бъдеш водач в светския смисъл, не изисква слугуване. Но за разпространение на движението за основаване на църкви е необходимост.

B. Християнски принципи, свързани с мотивирането и водачеството.

1. Хората са направени по Божий образ, ето защо имат стойност (*Битие 1:27-28*).
2. Хората са мотивирани да вършат най-доброто, като признават, че всичко трябва да бъде направено за Божия слава (*Колосяни 3:23*).
3. Хората няма да растат и да се развиват, докато не им бъде дадена свобода за успех и провал.
4. Водачът е избран от Бог и има авторитет само заради Него (*Римляни 13:1*).
5. Успешните водачи гледат на другите като приятели, не като подчинени, и взаимодействат с тях в дух на откритост и смирение (*Йоан 15:15*).

V. Примерът на Исус.

Исус поучаваше и показваше нагледно слугуващо водачество по време на земното си служение (*Йоан 8:28-29*). Той ясно поучаваше, че водачеството не трябва да бъде себеслужещо (*Матей 20:25-28; Йоан 13:1-16*). Исус остави настрана своята слава, за да служи, като вървеше към смърт заради тези, които водеше (*Филипяни 2:1-11*).

Като велик водач Исус започна най-значимото движение на всички времена – движението на световната Църква. Той също беше и слуга. Каква ирония, от по-

зицията на слуга Исус постави началото на движението, за което ние говорим днес.

Исус нарича учениците си “приятели”, а себе си “слуга” (*Йоан 15:15*). Учениците не изискваха подобно нещо от Него. Ролята на учениците беше респект и покорство. В обикновените взаимоотношения тези роли често са обратни. Водачът изисква респект и уважение, докато последователите търсят приятел и слуга.

Г. Инструкции за водача.

В своето първо послание Петър дава ясно да се разбере, че от водачите в църквата се очаква да бъдат водачи-слуги (*1Петрово 5:1-4*). Той поучава презвитерите да не господствуват върху тези, които са им поверени. Исус изтъква същата идея в поучението Си за водачеството (*Матей 20:25-28*).

IV. ПРИЛОЖЕНИЕ

Слугуващото водачество е библейският подход за водачество. С прости думи, слугуващото водачество означава, че **водачът поставя благополучието на последователите си на първо място**. Християнските водачи на първо място са слуги. Доминиране, контрол и сила никога не трябва да бъдат характеристики на християнския водач (*Матей 20:25-28, 1Петрово 5:1-7*). Християнският водач не е управник в смисъла на диктатор. (Думата “управлявам”, произлизаща от гръцкия корен “владея”, никога не е използвана в Новия завет да опише взаимоотношенията между християните). Вместо това християнският водач е слуга.

Качества и характеристики на водачът-слуга:

- ◆ Водачът-слуга поддържа и изгражда единство (*Ефесяни 4:3*). Той избягва нежеланите спорове относно собственост, територии и др.
- ◆ Водачът-слуга не е заплашен от силните страни и постижения на другите. Вместо това той признава стойността на силните им страни и ги използва за постигане на целите на групата.
- ◆ Водачът-слуга изгражда другите и работи за окуражаването и издигането им. Той празнува победите на другите, независимо колко малки са те.
- ◆ Водачът-слуга е активен и придвижва нещата напред, като остава кротък и признава другите.
- ◆ Водачът-слуга говори само добри неща за другите.
- ◆ Водачът-слуга търси да изгради широка база от водачи, които да водят с него.
- ◆ Водачът-слуга разпознава и използва авторитета правилно.
- ◆ Водачът-слуга не изгражда своята значимост, стойност или репутация въз основа на позицията, която заема.
- ◆ Водачът-слуга не взема решения на основата на личния си напредък, удобство, нарастващ авторитет или положение за сметка на тези, на които служи.
- ◆ Посвещението на водача-слуга на напредъка на неговите последователи и тяхното служение е ключов израз на неговата любов.
- ◆ Водачът-слуга развива други водачи-слуги, така че да снабди здрава основа за водачество на нови възпроизвеждащи се църкви.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Отношението на водачът-слуга се характеризира с това, че неговата работа е да извърши всичко, което Бог иска от него. Неговата работа не е да господарствува

над другите или да манипулира хората, така че те да правят това, което той смята за най-добро. Вместо това той трябва да изгражда другите във всички области на живота и служението. Успехът на водача-слуга се измерва чрез постигнатото в живота на тези, които той води.

Водачът-слуга осъзнава, че пред Бог той е на същото ниво като тези, които води. Неговият авторитет да води не е негов, но идва от Бога, така че той не е свободен да използва този авторитет по свое желание. Той трябва да използва авторитета по същият начин, по който го направи Исус – като слуга.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Защо е трудно за водача да бъде слуга?
- ◆ Обяснете как би изглеждал основателя на църкви, който е водач-слуга.
- ◆ Какви промени във вашия живот трябва да направите, за да бъдете по-добър водач-слуга?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Прочетете приложението 13А “Водачът” и отбележете случаите, в които Исусовият подход на водач-слуга изявява Неговата цел за изграждане на Църквата.

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ Engel, J. F. *Leadership: Making Human Strength Productive*. The Center For Organizational Excellence, Eastern College. St. David's, PA, 1996.
- ◆ Martin, Bob *Leading From The Side: Servant/Facilitation Leadership in Advancing Church Planting Movements*. Unpublished paper, Budapest, Hungary September 1998.

Водачът

Водачът имаше много работа, която трябваше да свърши. Неговата мисия беше да преобрази света. Това преобразяване не трябваше да бъде временно и не беше въпрос на козметична промяна. То включваше изцяло нова философия за живота, която трябваше да даде израз на нова култура и която да достигне до всяко племе и народ. Най-малкото, което можем да кажем, е, че водачът имаше да изпълни най-трудната задача. Някои велики водачи са опитвали да постигнат много по-малко от това и са се проваляли. От човешка гледна точка този водач беше сам в своята мисия. Никой друг не беше се посветил на това, нито пък някой го разбираше. Как той въобще би постигнал задачата си? Как щеше да предаде посланието си? Как щеше да вдъхнови другите да заживеят според това послание?

Ако погледнем метода на водача, ще се изненадаме. Той не направи много от нещата, които ние бихме очаквали да направи. Той не зае обществена длъжност и не събира войска около себе си. Не създаде училища и не организира семинари, за да обучава другите на своята нова философия. Водачът не отдели последователите си за период от време, за да се развият интелектуално. Той не публикува свои книги или вестници, които да прокламират неговия план. Вместо това, водачът започна, като събра малка група от последователи около себе си¹. И вместо да се концентрира върху множествата, той прекара три години, обучавайки тези мъже чрез преобразяващият начин на живот, с надеждата, че те ще му помогнат да промени множествата.

Само с 12 мъже, това изглеждаше безнадеждно начало. При все това той живя това, което вярваше, и обичаше тези 12 като свое семейство². Те живееха заедно, ядяха, почиваха, работеха без никакви прегради помежду си. Водачът показва на дело своите идеи, като ги живееше заедно с последователите си. Те пътуваха заедно от село на село, където той общуваше с другите и посрещаше всякакви нужди. Водачът често проповядваше пред големи множества³. Неговите проповеди не бяха превъзвишени и използваше много примери от живота на хората по това време. Той често си почиваше насаме с учениците в покрайнините, където придаваше специално значение на проповедите си чрез задълбочено обсъждане⁴.

Последователите изглеждаха посветени и се стремяха да се учат, но не бяха много обещаващи. Някои от тях произхождаха от отдалечени села и бяха почти неграмотни. Един ученик беше бирник и беше отхвърлен от по-голямата част от обществото. Другите бяха рибари. Всички бяха обикновени хора, не от "отбраните", от които можеше да се очакват велики дела. Никой от тях не притежаваше необходимия дар за водач на голямо движение. Въпреки че водачът носеше духовно послание, никой от тези, които избра, не беше религиозен водач. Независимо от липсата на необходимите качества тези, които водачът избра, бяха начело на това движение. Водачът мислеше, че тяхната квалификация ще бъде придобита от времето, прекарано с него⁵.

¹ Матей 10:2-4; Марк 3:13-19

² Матей 12:48-49, Марк 3:32-35

³ Марк 4:33

⁴ Марк 4:34

⁵ Марк 3:14

Водачът притежаваше необикновено смирение. Той не обръщаше внимание на саркастичните изказвания относно родният му град⁶. Той беше доволен да го познават като селско момче и син на дърводелец. Той не търсеше вниманието на другите или печалба за себе си, но искаше да упълномощи други, а той да остане малко в сянка⁷. Някои мислят, че той би имал по-голямо въздействие, ако водачеството му беше по-формално. Но водачът отхвърли заемането на дадено положение. Той отхвърли директния контрол върху царствата на света, въпреки че му беше предложено⁸. Вместо да се стреми към реформа на съществуващата система, водачът се отправи към установяването на изцяло ново движение⁹.

В тази връзка ние можем да се чудим за компетентността на водача. Той се сприятеляваше с грешници¹⁰. Неговите проповеди и поучение засегнаха тези, които биха били от помощ за неговата кауза¹¹. С малки изключения¹² този водач не показва доверие в религиозните водачи по това време¹³. Неговите стандарти бяха високи, той изискваше всичко или нищо от тези, които биха го последвали¹⁴, и мнозина не можаха да се посветят¹⁵.

Водачът оценяваше обичаите и рутината според функцията им. Например за него “заетостта” беше капан, който не позволяваше на хората да вършат най-важните неща¹⁶. Водачът почиташе религиозния закон¹⁷, но беше практичен и не държеше на буквата на закона¹⁸. Той показва гнева си, когато видя, че храма не се използваше по предназначението си¹⁹. Традицията и ритуалите, които потискаха хората, вместо да им дават вътрешна свобода, бяха осъдени от водача²⁰. Той беше загрижен повече за вътрешната промяна според духа на закона, отколкото от външното спазване на правила и постановления²¹.

Водачът обичаше дълбоко хората; неговото служение беше като на слуга. Може би поради този факт много не го запомниха като водач. Неправилното разбиране за водачеството като “ранк”, “позиция” или “положение” не даваше възможност на много хора да приемат тази личност за водач. По-скоро го запомниха като слуга, учител, изцерител, съветник и други подобни определения, които го характеризираха като човек, помагач и водещ хората. Неговите действия често бяха определени от нуждата на хората. Той винаги отделяше време да говори с обикновените хора²², да посрещне техните нужди, като ги изцери или като ги поведе към вътрешна свобода. Когато големи множества отиваха при него, той откликваше на нуждите им, като обръщаше малко внимание на своите собствени нужди²³. Той нямаше нищо против прекъсването от страна на децата²⁴. Той беше благосклонен към всякакво прекъсване, дори когато покрива се срути върху

⁶ Йоан 1:46

⁷ Марк 5:41-43, 7:36-37, 8:27-30, 9:7-9, 9:30

⁸ Матей 4:8-10; Йоан 6:14-15

⁹ Матей 15:12-14

¹⁰ Марк 2:15-17, Матей 9:10-13, Лука 5:31-32

¹¹ Матей 15:12; Лука 11:45

¹² Марк 2:41-43, Матей 8:3-4

¹³ Марк 11:15-17

¹⁴ Матей 5:19-29; 10:37-39; Марк 10:17-22; Лука 14:26-27

¹⁵ Матей 8:18-22; 10:34-39

¹⁶ Матей 6:28-34; Лука 10:41-42

¹⁷ Матей 5:17-18

¹⁸ Марк 2:25-27; 7:1-23; 12:29-34; Лука 6:1-10, вижте също Матей 15:6

¹⁹ Матей 21:12-13

²⁰ Матей 23; Лука 11:37-52

²¹ Матей 15:7-9

²² Йоан 3,4

²³ Матей 14:13-14; 15:32

²⁴ Матей 19:13-15; Марк 10:13-16; Лука 18:15-16

главата му. Той не беше въввлечен от разделенията между хората²⁵. Те бяха толкова важни за него, че той обобщи закона във връзка с взаимоотношенията помежду им²⁶.

Той не се впечатляваше толкова от знание, богатство или покорство на закона²⁷, отколкото от вярата. Вярата вероятно беше единственото му мерило относно другите²⁸. Той постоянно умоляваше другите да вярват²⁹ и беше очарован и възхитен, когато намираше хора с вяра³⁰. Когато отхвърлените от обществото показваха вяра в него, водачът ги приемаше³¹. Въпреки че притежаваше свръхестествени способности, няколко пъти той заяви, че е ограничен поради неверието на другите³².

Изглежда че в края на работата му с неговите последователи имаше много неуспехи. Учениците му често не разбираха какво ги поучаваше³³. Мнозинството бяха объркани относно кой беше той³⁴. Последователите му се бяха посветили на него, когато беше известен, но не бяха до него, когато той имаше най-много нужда от тях³⁵. Дори един от най-близките се отрече да го познава³⁶. Друг го предаде заради пари³⁷, но след това се самоуби³⁸. Всичко се обърна срещу водача. Той беше арестуван, предаден, обвинен и умъртвен като враг на хората³⁹.

Без съмнение, последователите бяха изненадани и уплашени от странната и ненадейна смърт на водача. Те не се чувстваха готови за неговото напускане. Изглеждаше сякаш той току-що е започнал. Той имаше невероятно въздействие, но светът, който го отхвърли, беше далеч от промяната. Затова водачът даде на последователите си поръчение да водят по начина, по който той го направи⁴⁰. Той им беше дал необходимата подготовка, така че те, ако приложеха това, което са научили от него, щяха да имат същото въздействие, а дори и по-голямо⁴¹.

Последователите продължиха като хора с голяма вяра и виждане за промяна, което видяха във водача. С огромна ревност и ентузиазъм те поеа дадената им мисия. В този процес те дадоха да се разбере, че водачът никога не ги напусна, а само се отдели за момент. На практика неговото духовно присъствие беше ключ към промяната, която пося. Той, водачът, беше с тях, когато те се отправиха да разпространят посланието му до всяко племе и народ. Неговото присъствие беше тяхната вест и вдъхновение⁴²!

Тези добри последователи не се отдалечиха от модела, който водачът установи. Те провеждаха дискусии с обикновени хора по пазарите, а също така и в храма и синагогите (въпреки че тяхното собствено място за поклонение беше по домовете)⁴³. Те живееха своето послание и дълбоко обичаха другите, докато печелеха нови последователи да вършат същото. Както водача, тези последователи имаха такова влияние в местното общество, че властите и религиозните водачи се чувстваха застрашени – дори искаха да си отмъстят.

²⁵ Марк 9:38-41

²⁶ Матей 23:37-40; Марк 12:28-31

²⁷ Марк 10:17-22

²⁸ Матей 8:7-10; 9:22,29; 15:28; 17:20; 21:21-22; Йоан 6:28-29

²⁹ Марк 5:31-36; Йоан 3:15-18

³⁰ Лука 7:9; 8:46-48

³¹ Марк 10:46-52; Лука 7:36-38,50

³² Матей 13:58; Марк 6:5-6

³³ Марк 8:14-21

³⁴ Матей 16:13; Марк 8:27-30; Лука 9:18-19

³⁵ Матей 26:56; Марк 14:32-50

³⁶ Матей 26:69-74; Марк 14:66-72

³⁷ Матей 26:14-16

³⁸ Матей 27:3-5

³⁹ Матей 27:11 и нататък

⁴⁰ Матей 28:18-20; Марк 16:15-20

⁴¹ Йоан 14:12

⁴² Йоан 14:19-20

⁴³ Деяния 2:46

Не след много поколения последователите развиха “по-изтънчени” методи за следване на водача. Понякога те използваха методите на световните системи. Неформалното спонтанно движение, установено от водача, отстъпи на формалните институции и програми. Организации, големи сгради и интересни програми заместиха простите празнувания и сърдечното прогласяване, вдъхновено от водача. Този стремеж осигури определена сигурност и контрол, но присъствието на водача беше засенчено и това към което той се стремеше, беше отхвърлено. Чрез установяването и почитането на формата за сметка на функцията, истинското въздействие на неговата мисия беше изгубено.

Влиянието на водача продължава. На тези, които следват водача, е заповядано да работят, както той работеше. Тъй като програмите за промяна на света и институциите показват безнадежност, трябва да се напомни на неговите последователи за уникалния подход, който той имаше като водач. Основната идея е проста: водач, който живее това, което вярва, дълбоко обича своите последователи, с които споделя начина си на живот. Това представлява водачът в най-добрата си форма. Това е Великият Водач, който докосва живота на хората и променя света.

БИБЛИОГРАФИЯ

Adapted from *The Teacher*, by Ted Ward and Lois McKinney.

Семейство

СЕМЕЙСТВО

УРОК **2**

Баланс в брака и семейството

СЪДЪРЖАНИЕ

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да предостави възможност за открита и честна дискусия относно въпроси, които може да имат значение за основателя на църкви, както и за баланса между служение и семейство.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира, че балансът в брачните взаимоотношения, както и в дома, е от изключителна важност за успеха и стабилността на служението му като основател на църкви;
- ◆ да посвети себе си на това да разбира членовете на своето семейство и да знае как служението му се отразява на тях, а и какво въздействие те упражняват върху неговото служение. А също и да се стреми към постигането на баланс и единство в семейството и брака.

☞ План на урока

- I. Първи сценарий - Иван и Светла.
- II. Втори сценарий - Таня и Павел.
- III. Трети сценарий - Димитър и неговото семейство.
- IV. Четвърти сценарий - Мария и Георги.
- V. Пети сценарий - Силвия и нейното семейство.

☞ Напътствия към водещите

- ◆ Представените тук примери имат за цел само да предизвикат дискусия върху нуждата от търсене на баланс между служението на един основател на църкви и неговото семейство. Чувствайте се свободни да използвате свои собствени примери и въпроси за дискусия, но се постарайте да засегнете в разговорите теми като: водач-слуга, разрешаване на конфликти, правилно взимане на решения в дома, подходящи начини да се изрази любовта към брачния партньор, приемане на силните и слабите страни на партньора и т.н. Внимателно се подгответе за този урок, като прочетете всички сценарии и след това разпределете времето според въпросите, които интересуват участниците. Предварително дадените въпроси може да не са подходящи за конкретните нужди и в такъв случай се чувствайте свободни да съставите свои собствени.
- ◆ Следните напътствия целят да ви помогнат в подготовката на урока. Ако имате други идеи, можете да ги използвате.
  1. Още в началото на урока се разделете на малки групи. Всяка група трябва да разглежда само един сценарий.
  2. Потърсете библейски принципи, които могат да се приложат в дадения случай.
  3. Когато свърши времето за малки групи, нека всички да се съберат и всяка група да представи това, което е открила.

Баланс в брака и семейството

ПРАКТИЧЕН УРОК

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ПЪРВИ СЦЕНАРИЙ – ИВАН И СВЕТЛА

Люшкан от движението на влака, Иван се разположи удобно, за да навакса пропуснатия сън. Вярно е, че петте дена на семинара за обучение бяха преминали в непрекъснати занимания, но той беше много насърчен и развълнуван от наученото, както и от общението с други, които имаха същото желание като него: да основава нови църкви. По време на семинара имаше такова единство! Всички проявяваха разбиране към неговите грижи и борби, тъй като всички също се намираха в началния етап от основаването на църкви. Моментите на молитва бяха с дух на поклонение и излъчваха сила.

Докато заспиваше, представяйки си развитието на своето служение, Иван почувства чуден мир и подновено усещане за мощното присъствие на Бога в неговия живот. Нямахше търпение да сподели новите си идеи със своя екип за основаване на църкви, както и незабавно да започне тяхното приложение.

В същото време, докато Иван полека се унасяше, Светла, неговата съпруга, беше изпаднала в дълбока криза, откакто съпругът ѝ замина. Докато приспиваше тяхното най-малко бебе (осеммесечно момиченце), тя се почувства безкрайно уморена. През последните два дни грипът беше повалил и трите и деца, а сега и бебето имаше висока температура и повръщаше. Светла се намиреше на прага на силите си. Непрекъснатата грижа за децата поради болестта, както и постоянното пране на дрехи и пелени, я беше докарало до предела на физическите ѝ възможности.

Грипът беше само един от поредните проблеми, които я сполетяха след заминаването на Иван. Освен допълнителната работа, която тя трябваше да върши поради неговото отсъствие, хладилникът им се беше развалил, а при една буря покривът потече и повреди част от тапетите в хола.

Тъй като се бяха преместили в този град само преди няколко месеца, нямаше никой към когото да се обърне за помощ или просто да поговорят. Тя очакваше завръщането на Иван с нетърпение. Помощта му щеше да е добре дошла, но и нещо повече, тя искаше да поговори с някого за грижите си, които бяха свързани с живота им в тази отдалечена област, далеч от нейното семейство, приятели и по-удобен живот.

Когато Иван и Светла се поздравиха на вратата, и двамата се зарадваха много, че са отново заедно. Нямаха търпение да си разкажат събитията от изминалата седмица, но имаше по-неотложни проблеми за решаване, които изискваха вниманието на Иван.

Въпроси за размисъл:

1. Какво би могъл да направи Иван веднага, за да подобри ситуацията?
2. Как би трябвало да реагира Иван на ситуацията, която заварва у дома?
3. За какво мислите, че Иван ще иска да говорят, когато двамата седнат да си поговорят?
4. Какви ли грижи може да има Светла, които би искала да сподели с някого?

5. Служението на Иван му налага да отсъства често от дома - понякога за цяла седмица. Как може той да предотврати подобна стресова ситуация в бъдеще?
6. Как би могъл Иван да насърчи своята съпруга Светла така, че тя да бъде истинският му партньор в служение?
7. Как може един основател на църкви, който има семейство, да определи колко време да отдели за нуждите на семейството си?

II. ВТОРИ СЦЕНАРИЙ – ТАНЯ И ПАВЕЛ

Таня се радваше за младия баща, когото нейният съпруг Павел току-що бе довел при Господа. Толкова беше щастлива, че Господ използва Павел по такъв великолепен начин. През последните 6 месеца църквата им беше нарастнала до 15 семейства, а преди бяха само няколко. Служението вървеше чудесно и беше извор на насърчение, но тези грижи и чувства продължаваха да я преследват. Беше споделила с Павел за нуждата си да разговарят, но изглеждаше, че той е винаги толкова зает със своето служение, че просто няма време за това. Почти всяка вечер се връщаше късно и много уморен. Казваше, че ще бъде по-добре да поговорят, когато е отпочинал, но на следващия ден излизаше рано сутрин, за да отиде на някакво събрание или да говори с някой новоповярвал, или за да води събранието на някоя от малките групи, които се събираха в техния квартал. Освен тези грижи започваше вече да чувства и ревност. Това служение за основаване на църкви започваше да обсебва изцяло любовта на Павел и я изместваше от мястото ѝ в неговия живот. Започваше да чувства неща, които не желаше да чувства. Искаше ѝ се да бъде подкрепа за Павел и неговото служение. Това беше нейното посвещение към Господа и към съпруга ѝ, но в същото време се чувстваше толкова самотна. В този град нямаше църква, преди да дойдат те, и съвсем доскоро нямаше никакви вярващи. Сега вече имаше няколко новоповярвали жени, които растяха във вярата, но те изобщо не биха могли да разберат живота ѝ като съпруга на пастор. Искаше да се чувства като съпричастна със служението на Павел, но до този момент не беше включена, а и никой не беше говорил с нея за това. Какво можеше да направи, за да накара Павел да забави темпото, така че да може да поговорят за тези нейни сърдечни грижи?

Въпроси за размисъл:

1. Въз основа на фактите от историята, става ли ясно дали Павел разговаря и се интересува относно нуждите на Таня като съпруга и майка?
2. Мислите ли, че Павел е включвал Таня в своето служение за основаване на нови църкви? В техния живот имало ли е сътрудничество и единство?
3. По какъв начин Павел се проваля като съпруг?
4. Какви практически съвети бихте дали, които да помогнат на Павел да общува по-добре със своята съпруга?
5. Какво бихте казали по отношение на баланса в това семейство?
6. Как Павел прилага на практика *Ефесяни 5:25-26*?
7. Как Павел може да включи Таня в своето служение?

III. ТРЕТИ СЦЕНАРИЙ – ДИМИТЪР И НЕГОВОТО СЕМЕЙСТВО

Димитър беше прекарал тежка седмица. Направи някои основни грешки като съпруг и баща. Беше смирен от това и сега, след като се беше изповядал и покаял, животът отново изглеждаше светъл. Ако някой го беше запитал през тези дни как е, щеше да му се наложи да признае, че е много ядосан. Ето какво се беше случило. Един ден най-големият му син Христо, който беше на осемнадесет години, гледаше видео у дома. Беше го взел назаем от един свой приятел. Димитър влезе в стаята и се присъедини към Христо. След малко Весела, съпругата му, влезе и също

седна при тях. Не след дълго на Весела ѝ стана ясно, че това не е филм, който християни би трябвало да гледат. Тя каза това на мъжа си и след това излезе от стаята. Димитър я последва и ѝ обясни, че Христо вече е достатъчно голям, за да решава сам какво да гледа и какво не. Весела отвърна, че докато децата им живеят с тях, тяхна отговорност като родители е да решават какво може да се гледа, чете или обсъжда в техния дом. Димитър се ядоса на Весела, затова че му се противопоставя по този въпрос, особено пред Христо. Беше срамно като глава на семейството да бъде укоряван от своята съпруга. Така че, донякъде като отплата, той не се съгласи с нейното виждане и позволи на сина им да догледа филма.

Същата вечер, преди да си легнат, Весела отново повдигна въпроса, но Димитър не искаше да отстъпи. Той още повече се ядоса на жена си и отказа да се молят заедно преди лягане. На следващата сутрин, след една много неспокойно прекарана нощ, Димитър стана за своето тихо време. Не можа да се съсредоточи върху това, което четеше, а не можеше и да се моли от яд. На закуска съобщи пред цялото семейство, че отсега нататък няма да се гледат никакви видеофилми у дома, без изключения. Останалите деца нямаха никаква представа какво става, но от гласа на баща си и сълзите в очите на майка им можеха да разберат че нещо не е наред между тях двамата. Димитър се чувстваше ужасно поради цялата история. Той беше пастор. Беше включен в основаването на една нова църква и говореше на хората за любовта Христова и радостите на християнския живот. Поради този проблем обаче той самият нямаше любов и радост в живота си. Но имаше и нещо друго. Той съзнаваше, че съпругата му е права относно неговата отговорност да определя духовният тон на семейството. Просто беше твърде горд, за да си признае грешката. Знаеше също така, че е непокорен на Библията, защото не обичаше жена си така, както Христос беше възлюбил църквата. Гневът, който чувстваше, беше всъщност насочен към собственото му тяло, тъй като двамата бяха една плът. Трябваше да оправи нещата. Следващият път, когато отново всички заедно седнаха на масата, той се извини за няколкото грешки, които беше допуснал. Той направи това със съкрушено сърце и сълзи и помоли семейството за прошка. Всички се помолиха заедно и след това можаха да проведат една добра и сериозна дискусия относно мястото на видеофилмите в техния дом.

Въпроси за размисъл:

1. Христо е на 18 години - един млад мъж! Защо чувства, че може да гледа неподходящи филми в дома на своите родители?
2. Както се вижда от отговора на Димитър към Весела, на него му липсва едно важно християнско качество. Какво е то?
3. Подходящ момент ли е семейната вечеря за дискутиране на този или какъвто и да било друг семеен проблем?
4. Защо съществуват различни мнения в едно християнско семейство по въпроси, свързани с духовни или морални аспекти на живота?
5. Какво бихте казали относно общуването и разбирането между Димитър и Весела до този момент?
6. Защо Димитър се чувства неудобно, затова че Весела му се противопоставя?
7. Как може да се предотвратяват подобни случки в бъдеще?

IV. ЧЕТВЪРТИ СЦЕНАРИЙ – МАРИЯ И ГЕОРГИ

"До скоро!" - извика Мария, след като затвори вратата зад гърба на последния посетител. Минаваше полунощ и силите ѝ стигнаха само дотам, че да събере чашите за чай и да ги сложи в мивката, преди да се тръшне в леглото. Съпругът ѝ, Георги, вече се приготвяше за сън.

Рано на следващата сутрин телефонът иззвъня. Мария изтича да го вдигне, за да не прекъсне сутрешното изучаване на Георги. Обаждаше се един приятел от съседния град, който просто минавал. "Може ли да преспя у вас довечера?" попита той. Това щеше да означава допълнителен труд от нейна страна, но как би могла да откаже?

Откакто бяха започнали работа по новата църква, животът им определено се бе променил за последните шест месеца. Мария не можеше да си спомни друг път да е била толкова заета. Когато те самите не бяха из квартала, изглеждаше така, сякаш всички съседи са се събрали у тях. Хора идваха за изучаване на Библията, съветване или срещи почти по всяко време на деня. Тя нямаше нищо против – другите просто откриваха това, което тя вече знаеше – че Георги има пастирско сърце. Опитваше се да си напомня, че трябва да е подкрепяща съпруга. Но нима само защото Георги трябваше да е свободен да разговаря с хората и да им помага в нуждите им, тя беше длъжна да поеме цялата останала работа?

Мария се върна назад в спомените си, когато бяха изпратени като основатели на църкви. Техният пастор ги беше насърчил да работят заедно, като се допълват един друг. Пасторът знаеше, че дарбата на Мария за благовестване ще бъде много важна за основаването на нова църква. Оказа се точно така – първите нови вярващи в църквата им бяха хора, които Мария беше срещнала и на които каза за Исус. Но сега трябваше да признае пред себе си, че нямаше почти никакво време да излиза и да прави това, което обича най-много: да говори на други за Христос. Нещо трябваше да се промени, и то бързо.

Въпроси за размисъл:

1. Балансиран ли е начинът на живот на Георги и Мария? Обосновете отговора си.
2. Какви са неизречените очаквания на Мария? А на Георги?
3. Как би могъл Георги да помогне на своята съпруга да упражнява дарбите си?
4. Възможно ли е за съпруг и съпруга да бъдат равностойни "сътрудници в служението" (вижте *Деяния 18:24-26*) ?

V. ПЕТИ СЦЕНАРИЙ – СИЛВИЯ И НЕЙНОТО СЕМЕЙСТВО

Силвия можеше да отгатне по физиономията на баща си, че пак не е направила нещо както трябва. Беше ли забравила някое свое задължение, или това просто беше постоянното му неодобрение на нейното решение да следва Христос? Тя винаги се опитваше да бъде внимателна и да помага в домашните задължения, преди да излезе някъде с екипа за основаване на църкви. В края на краищата баща ѝ ясно ѝ беше дал да разбере, че едно 26-годишно момиче би оползотворило времето си по-добре, ако си потърси съпруг, вместо да ръководи женска група за ученичество.

Същата вечер събранието на групата беше преминало толкова добре. Нейният съработник Кирчо я беше насърчил да продължи да учи жените как да изграждат църквата и да познават Христос по-добре. "Не знам какво бихме правили без помощта ти", казваше той. "Няма начин жена ми да води групата с две бебета у дома. Толкова сме благодарни, че те има."

Майката на Силвия влезе в стаята и я върна към реалността. "Силвия" започна тя, утре вечер имаме нужда от теб вкъщи."

"Но мамо, отвърна Силвия, знаеш, че тогава е срещата ми с екипа."

"О, да, отговори майка ѝ с горчива ирония, важните хора в твоя живот. Как бих могла да забравя?"

Силвия се опита да запази спокойствие и бързо излезе от стаята. Знаеше, че трябва да почита родителите си, но думите, които бяха на езика ѝ съвсем не изразяваха

уважение. Чувстваше смесица от гняв и вина. Защо винаги реагираше така лошо на забележките на своите родители? Поради каква причина те планираха нарочно дейности, които да я възпират от това, към което Бог я беше призовал?

Повече от всичко на света тя желаше да може да си позволи да живее сама, но работата ѝ като основател на църкви означаваше, че може да работи като чиновник само на непълнен работен ден. Освен това все още се смяташе за странно една млада, неомъжена жена, да живее извън дома на родителите си.

Понякога Силвия имаше чувството, че живее в два свята: в екипа за основаване на църкви я хвалеха и ценяха като ключов съработник, а у дома я критикуваха и се отнасяха към нея като към слуга. Знаеше кой свят предпочита, но така също и съзнаваше, че поне засега ще трябва да остане и в двата.

Въпроси за размисъл:

1. Проблемът само от родителите на Силвия ли произхожда, или и тя допринася за него със своето поведение? Ако е така, как точно?
2. Как би могла да почита родителите си, след като те не одобряват начина, по който си прекарва времето?
3. Какво бихте предложили на Силвия, ако дойде при вас и ви помоли за съвет?
4. Кои са някои от особеностите, които трябва да се вземат предвид, когато неомъжена жена помага в основаването на църква? Как може останалите основатели на църкви да проявят разбиране към това?

Проповядване

ПРОПОВЯДВАНЕ

1

УРОК

Библейско проповядване I

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да помогне на основателя на църкви да развие индуктивното изучаване на един библейски пасаж в план на проповед с конкретна тема и цел.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира принципите на индуктивно библейско изучаване на отделен пасаж;
- ◆ да знае как да открива темата на пасажа и съответно да може да представи целта;
- ◆ да развие план на пасажа, който да послужи като съдържание на проповедта.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Принципи за индуктивно изучаване на библейски пасаж.
- III. Основна идея и цел на посланието.
- IV. План на пасажа.

☞ Фигури

- 1.1 Фигура: План на *Ефесяни 5:15-21*.

☞ Напътствия към водещите

- ◆ Насърчете участниците да преговорят уроци 3-6 "Индуктивно изучаване на Библията" в модул I и след това, като подготовка за този урок, направете индуктивно изучаване на *Ефесяни 5:15-21*.
- ◆ Забележка: Това трябва да е дадено като задание за домашна работа към модул IV. В противен случай трябва да се предостави време на участниците в самата сесия, за да направят индуктивното библейско изучаване на пасажа.

Библейско проповядване I

ОСНОВНАТА ИДЕЯ И ЦЕЛ НА ПОСЛАНИЕТО

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Библейското проповядване е едновременно Божествено и човешко начинание. Чрез проповядването Бог се обръща към умовете и сърцата на хората, като ги води към вяра и зрялост в Христос. Но Той върши това, като използва хората. Трите основни посредника в този процес са Божието Слово, Святият Дух и проповедника. **Отговорността на проповедника е да се увери, че предава Божието послание със силата на Святия Дух.**

Принципната цел на всяко библейско послание е да убеди хората да повярват в това, което им се казва, и да действат според него. За да стане това, пред проповедника стоят следните цели:

- ◆ да убеди разума;
- ◆ да събуди въображението;
- ◆ да раздвижи волята;
- ◆ да ужили съвестта;
- ◆ да докосне чувствата.

Най-добрият начин да сте сигурни, че предавате Божието послание, а не вашите мисли, е да основавате пасажа, който ще проповядвате, на индуктивното изучаване. И така, внимателното изучаване на пасажа, придружено с молитва, е абсолютно необходимо, ако проповедникът иска да бъде сигурен, че действително представя Божиите думи.

Забележка: Принципите на добро библейско поучение са приложими в много различни обстановки: църковни служби, младежки събрания, женски групи, евангелизационни събрания и т.н. Жените-говорителки, също както и мъжете, ще имат полза от тези принципи.

II. ПРИНЦИПИ ЗА ИНДУКТИВНО ИЗУЧАВАНЕ НА БИБЛЕЙСКИ ПАСАЖ

Съдържанието на вашата проповед трябва да има за основа индуктивното изучаване на определен пасаж. Помнете, че причината, за да бъде Библията изучавана индуктивно, е да се открие основното намерение на автора. Това е, което трябва да проповядвате. По този начин може да сте сигурни, че проповядвате Божието слово, а не своите собствени идеи.

Уроци 3-6 "Индуктивно изучаване на Библията" в модул I предоставят основата за индуктивното библейско изучаване, от което се нуждае една проповед върху даден пасаж. Преговорете си принципите на наблюдение, тълкуване и приложение от тези уроци.

III. ОСНОВНА ИДЕЯ И ЦЕЛ НА ПОСЛАНИЕТО

Една обща нишка свързва всички дискусии на тема "Успешно говорене пред публика". Добрият оратор построява посланието си около една единствена значителна

идея. Това е вярно по отношение на древните специалисти по риторика, съвременните теоретици на общуването, както и добрите проповедници. Понеже умовете ни се стремят към единство и ред, много важно е да проповядвате по такъв начин, че тези характеристики да са очевидни за вашите слушатели.

Изграждайте проповедите си около една централна идея и всичко останало трябва пряко или косвено да поддържа темата. Затова е важно да изберете пасаж от Библията, който има централна идея. Ако пасажът, който сте си избрали, има няколко основни мисли, тогава вероятно имате материал за няколко проповеди, а не само за една.

А. Как да откриете основната идея (тема).

Основната идея има две съществени части: **предмет** (За какво говори библейският автор?) и **допълнение** (Какво казва авторът относно предмета?). Предмети като ученичество, поклонение или любов, изразени без допълнение, са непълни. То придава цялост на предмета, като отговаря на въпросът "Какво казва авторът относно това, за което говори?"

Примери:

- ♦ *Псалом 117*. Предметът е "хвала на Господа". Допълнението е "защото милостта Му е голяма и верността Му трае до века". Основната идея или тема е "Трябва да хвалим Господа, защото милостта Му е голяма и верността Му трае до века".
- ♦ *Евреи 10:19-25*. Предметът е "влизане в Божието присъствие чрез кръвта на Исуса". Допълнението е "Нека да се приближаваме при Бога, да се държим за надеждата си и да се поощряваме един друг към любов и добри дела". Основната идея е "Тъй като сега можем да влезнем в Божието присъствие чрез кръвта на Исуса, нека да се приближаваме при Него, да се държим за своята надежда и да се поощряваме един друг към любов и добри дела".
- ♦ *Ефесяни 5:15-21*. Предметът е "изпълване с Духа". Допълнението – "защото това е мъдро и следствието от него е радостен живот". А основната идея е "Бог иска да сме пълни с Духа, понеже това е мъдро и защото резултатът от него е радостен живот".

Б. Цел на посланието.

Когато вече сте открили основната идея, която библейският автор се опитва да предаде, вече знаете и същността, около която ще развиете проповедта си. Основната идея може също да ви помогне да определите целта на проповедта. Например целта на проповед върху *Ефесяни 5:15-21* ще бъде слушателите да се изпълнят с Духа, така че да бъдат мъдри и радостни християни.

Упражнение: Определете целите на проповед върху *Псалом 117* и *Евреи 10:19-25*. Помнете, че предназначението на проповедта е да накара слушателя да повярва в посланието и след това да действа според него.

IV. ПЛАН НА ПАСАЖА

Ако основната идея представлява сърцето на една проповед, то планът е нейният скелет. Той помага на проповедника да построи тялото на проповедта така, че основната мисъл да бъде ясно изразена и целта постигната.

Тялото на проповедта е изградено около главните точки, които поддържат основната мисъл. Подточките, от своя страна, поддържат тях. В повечето случаи планът става очевиден, след като бъде направено граматическо изследване на пасажа или на откъса от Библията, върху който е основана проповедта. Главните точки трябва да съответстват на основните идеи, които подкрепят централната идея. Подточките

пък отговарят на второстепенните идеи, които подкрепят главните точки. Тогава този план се превръща в структура на тялото на проповедта.

Примерен план на *Ефесяни 5:15-21* може да видите на фигура 1.1.

Фигура 1.1: План на *Ефесяни 5:15-21*

ЕФЕСЯНИ 5:15-21

Основна идея: Бог желае да се изпълваме с Духа, защото това е мъдро и води до радостен живот.

- I. БЪДЕТЕ МЪДРИ (*стихове 15-17*) (главна точка)
  - A. Внимавайте как живеете (*стих 15*). (подточка)
    1. Не като глупави.
    2. Но като мъдри.
  - B. Изкупване на благовремието, защото дните са лоши (*стих 16*).
  - V. Проумяване на Господната воля (*стих 17*).
    1. Не бъдете несмислени (неразумни).
    2. Проумявайте волята Му.
- II. ИЗПЪЛВАЙТЕ СЕ (*стих 18*)
  - A. Не се опивайте с вино.
  - B. Изпълвайте се с Духа.
- III. РАДВАЙТЕ СЕ (*стихове 19-21*)
  - A. Хвалете Господа (*стих 19*).
    1. С псалми.
Много от псалмите в Библията са били предназначени за пеене.
    2. С химни.
Трябва да пеем не само псалми, но също и химни, написани от наши съвременници, за да прославят Бога.
    3. С духовни песни.
Също като химните. Идеята е, че трябва да имаме отношение на поклонение и да използваме различни възможности, за да хвалим Бога.
    4. Като пеете в сърцата си
  - B. Благодарете (*стих 20*).
    1. Винаги.
Благодарният дух е въпрос на избор. От мен зависи дали ще благодаря, или ще се оплаквам.
    2. На Бог Отец.
    3. За всичко.
    5. В името на Господа Исуса.
Единствено Той направи нашият духовен живот възможен.
  - V. Подчинявайте се (*стих 21*).
    1. Един на друг.
    2. В страх от Христа.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Божие Слово е "живо и деятелно" (*Евреи 4:12*). Библейско проповядване означава ясно да представяте Божие Слово по такъв начин, че неговата сила да преобрази всички, които го слушат. Проповедникът носи огромна отговорност да бъде уверен, че представя посланието на Бога, а не своите собствени идеи. Първата стъпка от подготовката на една проповед е да разберете Божие Слово чрез внимателно изучаване, придружено с молитва. Не забравяйте да отделяте необходимото време за изучаване и разбиране на Библията, преди да проповядвате от нея.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Спомнете си за някой от най-добрите проповедници, който сте слушали. Кои особености в неговия стил или съдържание го е направил толкова успешен? Как откликваха хората на неговото проповядване?
- ◆ Защо трябва проповедите да се основават на индуктивно изучаване на Библията?
- ◆ Каква е функцията на библейското проповядване? Има ли други начини или форми, под които да се осъществи тази функция?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

В края на 3 урок ще намерите упражнение, което изисква подготвянето на проповед по метода на индуктивното изучаване.

ПРОПОВЯДВАНЕ

УРОК **2**

Библейско проповядване II

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ **Въведение**

☞ **Цел на урока**

Целта на този урок е да помогне на участника да подготвя подходящи примери и приложения за своите проповеди.

☞ **Очаквани резултати**

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да може да подготвя подходящи примери, които по-добре обясняват значението на библейските пасажи;
- ◆ да може да прилага уроците от пасажите към всекидневния живот на своите слушатели;
- ◆ да знае как да вмъкне примерите и приложенията в проповедта.

☞ **План на урока**

- I. Въведение.
- II. Примери.
- III. Приложения.
- IV. Прибавяне на примери и приложения към плана на *Ефесяни 5:15-21*.

☞ **Фигури**

2.1 Фигура: *Ефесяни 5:15-21* с примери и приложения.

☞ **Напътствия към водещите**

Когато стигнете до нагледните примери, изберете няколко, за да ги използвате по време на урока (например чаша мляко или сапун). Също така помолете участниците да се огледат наоколо и бързо да посочат нагледни примери, които забелязват – стол, под, прозорец, врата и др.

Библейско проповядване II

ПРИМЕРИ И ПРИЛОЖЕНИЯ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В предишния урок се научихте да използвате индуктивния метод за библейско изучаване, с цел да откривате истината в Божието Слово и след това да изградите съответния план за проповед. След като сте направили това, следващата стъпка е да изпълните тялото на проповедта с примери и приложения там, където е подходящо. Целта винаги е библейската истина да се приложи към съвременната ситуация.

II. ПРИМЕРИ

Предназначението на примера е да осветли или направи по-разбираема някаква идея, учение или въпрос, засегнати в посланието. Може да бъде използван във всеки един момент от проповедта – във въведението, тялото или заключението. Примерите са особено полезни, когато искате да наблегнете на дадено учение или да обясните труден пасаж. Но не забравяйте, че примерите трябва да помагат за разбирането на посланието, което проповядвате. Не вмъквайте примери просто за да има нещо като пълнеж.

В този урок ще разгледаме три вида примери за проповеди: библейски, небиблейски и нагледни.

A. Библейски примери.

1. Живота на личности, споменати в пасажа.

Вижте *Филипяни 2:19-30*.

2. Препратки.

За да намерите други пасажии в Библията, които говорят за същия предмет и може да ви помогнат да го обясните, използвайте конкорданс. Принципът, използван тук, е "Библията да тълкува сама себе си".

3. Библейски истории.

Много истории в Стария завет могат да ви помогнат да обясните принципи, които се срещат в Новия завет. Например животът на Йона е чудесен пример за принципа, че Бог изисква нашето пълно покорство.

4. Карти.

Карта на местността, където се развива действието, може много често да се окаже полезна за разбирането на пасажа.

5. Информация, получена от контекста.

Стиховете/пасажите непосредствено преди и след *Ефесяни 5:15-21* помагат да се разбере идеята за изпълването с Духа.

Б. Небиблейски примери.

1. Актуални събития.

Библейските истини са независими от времето. Обаче често може да бъдат разбрани по-добре, когато някакво събитие от съвременното хвърли светлина върху тях. Обикновено статиите във вестници и списания са много полезни.

2. Наблюдения от ежедневието.

3. Личен опит.

Личните преживявания често се оказват най-силните примери. Все пак внимавайте да не би винаги да изкарвате себе си за герой/героиня.

4. Примери от природата.

Образът на чайка, стояща спокойно на скала, докато вълните се разбиват около нея, е чудесен пример за християнин, който стои на своята скала, Господ Исус Христос.

5. Исторически извори.

За да можете напълно да разберете загрижеността на Павел в *Ефесяни 5 глава*, е необходимо да знаете за неморалния живот в град Ефес.

В. Нагледни примери.

Нагледните примери са сполучливо помагало за комуникация, понеже се основават на принципа, че научаването на нова идея става по-лесно, когато е спуснат мост от познатото към непознатото. На вниманието на слушателите може да представите предмет, който им е познат предварително, и да опишете неговите особености. Тогава направете сравнение между него и новата идея, която представяте. Предметът не е точно същият като идеята, но те по някакъв начин си приличат. Тогава слушателите разбират някои аспекти от новата истина и са готови да се запознаят с другите.

Едно голямо предимство на нагледните примери е, че те много успешно привличат вниманието на слушателите. Христос често ги използваше в Своето служение, като отразяваше истините за Бога. Ето някои от нагледните примери, които Той използваше:

- ◆ Водата като материя и духовната вода (*Йоан 4:7-15* – жената при кладенеца);
- ◆ Детето и простотата на вярата (*Матей 19:13-15*);
- ◆ Нахранването на петте хиляди и "Аз съм хлябът на живота" (*Йоан 6 глава*).

Някои идеи за нагледни примери:

- ◆ Пътна карта (*Йоан 14:6*);
- ◆ Чаша мляко (*1Петрово 2:2, Евреи 5:12-13*);
- ◆ Сапун (*1Йоан 1:9*);
- ◆ Чаша вода и самун хляб (*Йоан 4, 6 глави*);
- ◆ Свещ или фенер (*Йоан 8:12*);
- ◆ Врата или порта (*Йоан 10:1-10*);
- ◆ Снимка на овца или истинска такава (*Исая 53:6; Псалом 23*);
- ◆ Меч (*Евреи 4:12*);

- ◆ Пари и опакован подарък (*Римляни 6:23*);
- ◆ Огледало (*Филипяни 3:7-11*);
- ◆ Изключен от контакта касетофон – отделени от източника на нашата духовна сила не можем нищо да направим (*Йоан 15:5*).

III. ПРИЛОЖЕНИЯ

Предназначението на едно приложение е да покаже на слушателите какво трябва да направят с информацията, която получават. Всяко приложение в проповедта трябва ясно да е свързано с предварително установената цел.

Има два начина за употреба на приложения в проповедта:

1. Когато е подходящо, те могат да следват след всяка главна точка, а дори понякога и след подточка.
2. В заключението задължително трябва да има приложение. Често това е момента да се обобщят приложенията от главните точки.

С помощта на приложението проповедникът свежда вечната библейска истина до конкретни хора в определен момент от историята. С други думи – “Какво означава това поучение от Библията за мен днес, в контекста на моя живот? Какво да правя в светлината на това, което сега чух?”

IV. ПРИБАВЯНЕ НА ПРИМЕРИ И ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПЛАНА НА *ЕФЕСЯНИ 5:15-21*

Когато вмъквате примери или приложения в плана си за проповед, най-добре е да отбелязвате примерите с (пр.) и приложенията с (прилож.) в полето отляво. Така ще може ясно да ги забелязвате, докато проповядвате. Фигура 2.1 показва плана на *Ефесяни 5:15-21* с добавките към него.

Фигура 2.1: *Ефесяни 5:15-21* с примери и приложения

ЕФЕСЯНИ 5:15-21	
Основна идея: Бог желае да се изпълваме с Духа, защото това е мъдро и води до радостен живот.	
I.	БЪДЕТЕ МЪДРИ (<i>стихове 15-17</i>) (<i>главна точка</i>)
A.	Внимавайте как живеете (<i>стих 15</i>). (<i>подточка</i>)
	1. Не като глупави.
(пр.)	Как живеят глупавите? Вижте <i>Ефесяни 5: 3-7</i> .
	2. Но като мъдри.
(пр.)	Да придобиете Божията гледна точка. Едно нещо е да гледаш кола от 17-ят етаж на блок, а друго е, ако стоиш пред нея.
(прилож.)	Как да придобиете мъдрост? <i>Яков 1:5 "Искайте от Бога"</i> .
B.	Изкупване на благовремието, защото дните са лоши (<i>стих 16</i>).
(прилож.)	Възползвам ли се максимално от всяка ситуация? Колко време прекарвам в седмицата пред телевизора, в изучаване на Библията, молитва, свидетелстване?
V.	Проумяване на Господната воля (<i>стих 17</i>).
	1. Не бъдете несмислени (неразумни).
(пр.)	"Който уповава на своето си сърце е безумен, а който ходи разумно, той ще се избави" <i>Притчи 28:26</i> .

2. Проумявайте волята Му.

(пр.) Как може да разбирате Неговата воля? *Римляни 12:1-2* “Обновявайте ума си”.

II. ИЗПЪЛВАЙТЕ СЕ (*стих 18*)

A. Не се опивайте с вино.

(пр.) Покажете бутилка от алкохол и обяснете как той изпълва и владее човека.

(прилож.) Какво ви владее? Пари, секс, власт, гняв, всичко, което ви прави зависими.

Б. Изпълвайте се с Духа.

(прилож.) Подчинявайте се на Бога – глагола е в сегашно време, изразяващ действие, което продължава и се повтаря. Изповядвайте греха си (*1Йоан 1:9*). Истинска радост има само в покорството на Бога.

III. РАДВАЙТЕ СЕ (*стихове 19-21*)

A. Хвалете Господа (*стих 19*).

1. С псалми.

Много от псалмите в Библията са били предназначени за пеене.

2. С химни.

Трябва да пеем не само псалми, но също и химни, написани от наши съвременници, за да прославят Бога.

3. С духовни песни.

Също като химните. Идеята е, че трябва да имаме отношение на поклонение и да използваме различни възможности, за да хвалим Бога.

4. Като пеете в сърцата си.

(пр.) Баща ми пее отвратително. Бог обаче чува песента на сърцето и се радва.

(прилож.) Искате ли да знаете дали сте изпълнени с Духа? Какво издава гласът ви – песни на хваление и поклонение или критики и оплаквания?

Б. Благодарете (*стих 20*).

1. Винаги.

Благодарният дух е въпрос на избор. От мен зависи дали ще благодаря, или ще се оплаквам.

(пр.) Отидох в болницата да посетя и да окуража Гергана, която беше на смъртно легло. Накрая обаче тя се оказа насърчение за мен със своето сърце, изпълнено с благодарност към Господа.

2. На Бог Отец.

Обичам да чувам думи на благодарност от децата си. Нашият небесен Отец също обича това.

3. За всичко.

Римляни 8:28

4. В името на Господа Исуса.

Единствено Той направи нашият духовен живот възможен.

(прилож.) Искате ли да знаете дали сте изпълнени с Духа? Имате ли благодарно сърце? Устните ви произнасят ли благодарност?

В. Подчинявайте се (*стих 21*).

1. Един на друг.

(пр.) *Филипяни 2:4; 4:2-3* – Еводия и Синтихия.

2. В страх от Христа.

(пр.) *Филипяни 2:5-11*.

(прилож.) Ние трябва да имаме същото отношение един към друг, каквото Христос имаше към нас. Заради нас той се отказа от всичко.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Божията вечна истина не зависи от времето. Принципите, които са записани в Библията преди повече от 2000 години, все още оказват влияние и променят живота на хората днес. За съжаление обаче много проповеди като че ли нямат нищо общо с нуждите на съвременния човек. Добрите примери, както и призивите към конкретно приложение, може да покажат, че Божията истина не е само за определено време, и да изяват силата на Неговото Слово. Не пренебрегвайте тази стъпка в приготвянето на проповеди.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Опитайте да си припомните някой пример или нагледна илюстрация, които са ви изяснили дадена библейска истина. Споделете с останалите участници.
- ◆ Защо приложенията са важна част от успешното проповядване?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ На края на урок 3 ще намерите упражнение за подготовката на проповед чрез индуктивно изучаване.

Библейско проповядване III

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да помогне на участника да се научи как да разработи въведение и заключение към своите проповеди, както и да напредне в изкуството на говоренето пред публика.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да знае как да подготвя въведения към своите проповеди;
- ◆ да знае как да подготвя заключения;
- ◆ да подобри качеството на своето говорене пред публика.

☞ План на урока

- I. Въведение на проповедта.
- II. Заключение на проповедта.
- III. Готовата проповед.
- IV. Умения за говорене пред публика.

☞ Фигури

3.1 Фигура: Завършен план за проповед върху *Ефесяни 5:15-21*.

☞ Напътствия към водещите

Дайте възможност на участниците да обсъдят с какво се характеризира успешният говорител според тяхното културно разбиране.

Библейско проповядване III

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ НА ПРОПОВЕДТА

Двата най-важни момента в проповедта са въведението и заключението. Ако с въведението си не привлечете вниманието на своите слушатели и не събудите интереса им към това, което казвате, тогава цялата проповед всъщност е загуба на време. Слушателите може тялом да са с вас в помещението, но умът им ще е някъде другаде.

Въведението на една проповед запознава слушателите с нейната основна идея и с развитието ѝ. То **трябва** да представи основната идея на проповедта.

A. Цели на въведението.

1. Да привлече вниманието на слушателите.
2. Да свърже предмета на проповедта с нуждите на слушателите.

Ако слушателите ви не съзнават нуждата си по отношение на това, което им говорите, то изобщо няма да имат интерес да го научат.

3. Да представи предмета на проповедта.

B. Какво да включим във въведението?

1. Библейски или небиблейски примери.

Моля, вижте бележките относно използването на примери. Особено голямо значение тук имат актуалните събития, личен опит, истории, дори и хумористична история.

2. Определения на важни термини, които ще се използват по-нататък в проповедта.
3. Историческият и библейски контекст на съответния пасаж.
4. Целта на проповедта.

Важно е в своето въведение да преминавате от известно към неизвестно. Затова вмъкването на актуални събития, личен опит, истории, и др., които се отнасят към предмета на проповедта, може да бъдат много полезни.

Внимавайте да не направите въведението твърде дълго. В тридесетминутна проповед то не трябва да превишава десет минути, а вероятно и пет са достатъчни.

II. ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ПРОПОВЕДТА

Целта на заключението е да обобщи посланието, а не просто да сложи край. То трябва да събере различните части на проповедта и да покаже връзката им с основната идея. Чрез него слушателят също трябва ясно да разбере какво Бог очаква от него да направи в светлината на чутото.

Заклученията имат различна форма според естеството на проповедта. Следва списък от елементи, които може да използвате в едно заключение.

1. Обобщение на главните точки.
2. Пример, който обобщава главните точки и основната идея.
3. Цитат, който изпълнява същата цел както и примера.
4. Въпрос.

Пример за въпрос, който можете да използвате в *Ефесяни 5:15-21*, е "Нека да завърша с това, с което започнах. Изпълнени ли сте с Духа? О, чудесно, радвам се да го чуя. Но хвалите ли Бог в живота си? Благодарни ли сте? Подчинявате ли се на братята и сестрите тук? Ако можете да отговорите положително на тези въпроси, то тогава наистина сигурно сте изпълнени с Духа."

5. Молитва.

Накрая проповедникът може да води събранието в молитва към Бога, призовавайки Го да помогне на всички присъстващи да прилагат в ежедневието си това, което са научили.

6. Конкретни напътствия или призив към действие.

Слушателите ви трябва много добре да знаят в този момент какво вие вярвате, че Бог иска от тях да направят с наученото от проповедта.

Заклучението трябва да бъде точно, кратко и да се отнася пряко до централната мисъл, целта и главните точки на проповедта. Цялото послание представлява обвивка около централната мисъл.

Попитали веднъж един успешен проповедник защо проповядването му има такъв успех. Отговорът му бил: "Казвам им за какво ще говоря, след това им говоря, а накрая им казвам за какво съм говорил досега." Той добре разбирал целите на въведението, тялото и заключението.

III. ГОТОВАТА ПРОПОВЕД

Фигура 3.1 съдържа завършеният план на проповедта от *Ефесяни 5:15-21*. Добавени са въведението и заключението.

Фигура 3.1: Завършен план за проповед върху *Ефесяни 5:15-21*

ЕФЕСЯНИ 5:15-21

Основна идея: Бог желае да се изпълваме с Духа, защото това е мъдро и води до радостен живот.

Въведение:

- ◆ Всеки търси щастие. Някои се опитват да го открият в алкохола, други в пари, положение, приятелства и удоволствия. Много хора напоро са обсебени от тези неща.
- ◆ Ами вие? Намерили ли сте истинското щастие?
- ◆ Павел ни казва в *Ефесяни 5:15-21*, че истинско щастие може да имат само изпълнените със Святия Дух.
- ◆ Бог иска да се изпълваме с Духа, така че да сме мъдри и пълни с радост.

Контекст:

Исторически: Ефес е бил развратен пристанищен град, в който се намирал прочутият храм на Диана – място на оживена проституция.

Библейски: 4 и 5 глави се занимават с практическия християнски живот сред един лош свят. Ходенето в светлина е противопоставено на ходенето в тъмнина, това да бъдеш мъдър на това да бъдеш глупав.

I. БЪДЕТЕ МЪДРИ (*стихове 15-17*) (*главна точка*)

A. Внимавайте как живеете (*стих 15*). (*подточка*)

1. Не като глупави.

(*пр.*) Как живеят глупавите? Вижте *Ефесяни 5: 3-7*.

2. Но като мъдри.

(*пр.*) Да придобиете Божията гледна точка. Едно нещо е да гледаш кола от 17-ят етаж на блок, а друго е, ако стоиш пред нея.

(*прилож.*) Как да придобиете мъдрост? *Яков 1:5 "Искайте от Бога"*.

B. Изкупване на благовремието, защото дните са лоши (*стих 16*).

(*прилож.*) Възползвам ли се максимално от всяка ситуация? Колко време прекарвам в седмицата пред телевизора, в изучаване на Библията, молитва, свидетелстване?

B. Проумяване на Господната воля (*стих 17*).

1. Не бъдете несмислени (неразумни).

(*пр.*) "Който уповава на своето си сърце, е безумен, а който ходи разумно, той ще се избави" *Притчи 28:26*.

2. Проумявайте волята Му.

(*пр.*) Как може да разбирате Неговата воля? *Римляни 12:1-2 "Обновявайте ума си"*.

II. ИЗПЪЛВАЙТЕ СЕ (*стих 18*)

A. Не се опивайте с вино.

(*пр.*) Покажете бутилка от алкохол и обяснете как той изпълва и владее човека.

(*прилож.*) Какво ви владее? Пари, секс, власт, гняв, всичко, което ви прави зависими.

B. Изпълвайте се с Духа.

(*прилож.*) Подчинявайте се на Бога – глаголът е в сегашно време, изразяващ действие, което продължава и се повтаря. Изповядвайте греха си (*1Йоан 1:9*). Истинска радост има само в покорството на Бога.

III. РАДВАЙТЕ СЕ (*стихове 19-21*)

A. Хвалете Господа (*стих 19*).

1. С псалми.

Много от псалмите в Библията са били предназначени за пеене.

2. С химни.

Трябва да пеем не само псалми, но също и химни, написани от наши съвременници, за да прославят Бога.

3. С духовни песни.

Също като химните. Идеята е, че трябва да имаме отношение на поклонение и да използваме различни възможности, за да хвалим Бога.

4. Като пеете в сърцата си.

(пр.)	Баща ми пее отвратително. Бог обаче чува песента на сърцето и се радва.
(прилож.)	Искате ли да знаете дали сте изпълнени с Духа? Какво издава гласът ви – песни на хваление и поклонение или критики и оплаквания?
	Б. Благодарете (<i>стих 20</i>).
	1. Винаги. Благодарният дух е въпрос на избор. От мен зависи дали ще благодаря, или ще се оплаквам.
(пр.)	Отидох в болницата да посетя и да окуража Гегана, която беше на смъртно легло. Накрая обаче, тя се оказа насърчение за мен със своето сърце, изпълнено с благодарност към Господа.
	2. На Бог Отец. Обичам да чувам думи на благодарност от децата си. Нашият небесен Отец също обича това.
	3. За всичко. <i>Римляни 8:28</i>
	4. В името на Господа Исуса. Единствено Той направи нашият духовен живот възможен.
(прилож.)	Искате ли да знаете дали сте изпълнени с Духа? Имате ли благодарно сърце? Устните ви произнасят ли благодарност?
	В. Подчинявайте се (<i>стих 21</i>).
	1. Един на друг.
(пр.)	<i>Филипяни 2:4; 4:2-3</i> – Еводия и Синтихия.
	2. В страх от Христа.
(пр.)	<i>Филипяни 2:5-11</i> .
(прилож.)	Ние трябва да имаме същото отношение един към друг каквото Христос имаше към нас. Заради нас той се отказа от всичко.
Заключение:	
Също както град Ефес нашият свят е неморален и враждебен към християните. Днес Павел би ни дал същите съвети:	
◆ Бъдете мъдри.	
◆ Бъдете пълни.	
◆ Бъдете радостни.	
Това е реална възможност за вас в момента, за утре, както и за останалата част от живота ви. Началото е покаяние, изповед, подчинение.	

IV. УМЕНИЯ ЗА ГОВОРЕНЕ ПРЕД ПУБЛИКА

Говоренето пред публика е умение, което се изгражда. Въпреки че някои притежават естествен ораторски талант, чрез овладяването на известен брой полезни умения, всеки може да има успех като говорител. Проповядването е специална форма на ораторство. То означава публично представяне на Божието Слово на други хора. Затова е важно говорителят да не отвлича вниманието на слушателите от проповедта чрез превзетост или слаб контрол над гласа.

Тази точка се занимава с някои често срещани проблеми при говоренето и как да бъдат преодоляни. Чрез прилагането на тези съвети, както и чрез стабилна подготовка и упражняване, вие ще можете да проповядвате успешно, така че слушателите ви да растат в разбирането си на Божието Слово, и в послушание и задълбочаване на взаимоотношенията си с Бога.

A. Страх от говорене пред хора.

1. Известно количество страх е от полза.
  - ◆ То изостря сетивата ви;
  - ◆ Мотивира ви да покажете най-доброто, на което сте способни;
  - ◆ Принуждава ви да осъзнаете своята зависимост от Бог;
2. Причини за страха.
  - ◆ Страх от неуспех. Често може да се страхувате да не направите нещо глупаво и хората да ви се смеят.
  - ◆ Страх от непознатото. Предстои ви да говорите пред група хора, а никога не сте го правили преди.
    - а) “Ще ме приемат ли?”
    - б) “Как ще реагират на моите думи?”
  - ◆ Страх, който е следствие от липсата на подготовка.
3. Какво да направите?
  - ◆ Страхът от непознатото и от неуспех ще бъдат превъзможнати само след като в действителност изнесете проповедта и видите, че Бог е с вас и се грижи за вас.
  - ◆ Страхът ще отслабне, ако помните няколко неща:
    - а) Трябва да правите всичко за Господа. На първо място търсете Неговото одобрение, а не това на останалите.
    - б) Посланието ви има огромно значение, защото е от Божието Слово. Съсредоточете се върху посланието си и върху това колко много слушателите ви се нуждаят от него.
    - в) Извършете изучаването си старателно; бъдете сигурни, че знаете това, за което ще говорите.
4. Контролирайте напрежението, което изхожда от страха
  - ◆ Преди да излезнете да говорите, се отпуснете. Разположете се удобно и съсредоточете вниманието си върху това да оставите мускулите на врата, гърба, краката и ръцете да се отпуснат. Но все пак, не заспивайте.
  - ◆ Контролирайте дишането си.
    - а) Преди да излезете да говорите, дишайте дълбоко, за да изпълните дробовете си с пресен въздух. Повторете това няколко пъти.
    - б) По време на проповедта редовно прекъсвайте за моментна пауза, дайте си възможност да дишате дълбоко. Не говорете бързо.

B. Овладяване на гласа.

1. Характеристики на гласа:
  - ◆ Сила;

- ◆ Тембър;
    - а) Изберете такава височина, така че гласът ви да звучи нито много силно, нито слабо.
    - б) Добре е да запишете гласа си на касетофон и след това внимателно да чуete как звучи. Възможно е да променят гласа си, така че да звучи по-приятно.
  - ◆ Изразителност;
    - а) Начинът, по който произнасяте гласните и съгласните.
    - б) Когато говорите пред хора, трябва да отваряте устата си достатъчно широко, така че да изговорят ясно звуците.
  - ◆ Темпо или скорост;
    - а) Не трябва да говорите нито много бързо, нито пък бавно.
    - б) Притеснението често ни кара да говорим бързо. Упражнявайте се да проповядвате в стаята си, на тихо, и порботете върху скоростта на говорене.
    - в) Темпото ви или скоростта трябва да са съобразени с вашите слушатели. Те трябва да могат да ви следват и разбират без усилие.
2. Използване на гласа като инструмент.
- ◆ Не говорете монотонно. Разнообразявайте тембъра си.
  - ◆ Говорете естествено. Избягвайте проповеднически тон или вида говорене, който се използва само за четене на лекции.
    - а) Използвайте следните две особености на естествения разговор:
      - 1) Непринуденост;
      - 2) Лекота.
    - б) Променяйте силата на гласа си в съответствие с чувството и значението на това, което казвате в момента.
    - в) Променяйте своята интонация, както и дълбочината на гласа.
    - г) Използвайте паузите творчески, както бихте направили и в нормален разговор.
3. Приспособявайте гласа си към акустиката на помещението.
- За да сте сигурни, че всички ви чуват, трябва да говорите на последния човек в помещението. Това е особено важно, ако нямате озвучителна система. Ако акустиката на помещението е слаба, можете да се приспособите спрямо нея по следния начин:
- ◆ Като говорите по-бавно.
  - ◆ Използвайте кратки изречения и правете паузи между тях.
  - ◆ Произнасяйте внимателно думите.
  - ◆ Разнообразявайте тембъра си.
  - ◆ Придружавайте думите си с повече жестове.
  - ◆ Използвайте ниския регистър на гласа си.

В. Езика на тялото.

1. Облекло.

Първите впечатления са важни. Не бихте искали да сте прекалено навлечени или твърде леко облечени. Не целите да привлечете внимание към себе си, но към Бога. Следователно облечете се така, както е прието между хората, на които служите.

2. Положение.

Преди да ви чуят, хората ви виждат. Начинът, по който излизате напред вече казва нещо на хората. Когато заставате отпред, искате хората да знаят, че имате послание за тях от Бога. То е важно, така че дръжте главата си вдигната и тялото си изправено, с достойнство.

Когато говорите пред група хора, не си дръжте ръцете в джобовете, нито пък се подпирайте на амвона. Оставете ръцете си свободни, за да жестикулирате с тях, докато говорите. Избягвайте следните положения на тялото:

- ◆ Военна стойка. Тялото е изправено и сковано, като ръцете стоят зад гърба. Това излъчва суровост и напрегнатост.
- ◆ Отпуснат/а. Не поставяйте цялата си тежест върху единия крак, като стоите с приведени рамене. Това излъчва мързел и отегчение.
- ◆ Свещеническа стойка. Стоите абсолютно изправени и ръцете ви са в положение за молитва. В това положение се опитвате да изглеждате изключително святи.
- ◆ Стойка "лъв". Проповедникът крачи от единия край на подиума до другия, също като лъв в клетка.

Оставете стойката ви да се приспособи към чувството на посланието. Обръщайте се към слушателите си с думи и с езика на тялото си. Оставете ги да се нагласят към гласа ви. Тогава тялото и гласът ви ще си сътрудничат, вместо да си пречат.

3 Жестове.

Когато се обръщате към приятели, жестикулирате с главата, раменете, ръцете, краката, лицето. Цялото тяло влиза в употреба. Когато изнасяте проповед, стремежът ви е да бъдете също толкова естествени, както когато разговаряте с приятелите си.

- ◆ Жестовите трябва да са истински и естествени. Те трябва да са част от проповедта, също както участват и при разговор между приятели.
- ◆ Не е нужно да се усмихвате през цялото време. Всъщност това би било погрешно, защото вероятно част от проповедта ви се отнася за нуждата от покаяние. Изражението на лицето ви трябва да придружава естественото чувство на това, което изговорите.
- ◆ Когато давате пример с живота на някого или нещо, което той е казал, ще бъде подходящо да имитирате тембъра на гласа му, жестовите и изражението на лицето му. С други думи, няма нищо лошо в това да изграете библейските сцени или примерите от всекидневието.
- ◆ Поддържайте зрителен контакт със слушателите си. Стремежът ви е те да осъзнават, че се интересувате от тях лично. Най-добре може да го постигнете, като ги гледате в очите. По този начин искате също да се уверите, че откликват на това, което им казвате. Това е единственият възможен начин.

Г. Предварително прочитане на пасажа

Преди да прочетете даден пасаж на всеослушание, трябва да сте сигурни, че разбирате значението му. На първо място вие трябва да знаете какво се опитва да каже авторът, за да сте успешен инструмент, който да предаде посланието на хората.

1. Прочетете внимателно пасажа, поне три пъти.
2. Обърнете внимание на препинателните знаци.
3. Изучете думите. Ако има думи, чието значение не разбирате, потърсете в речника.
4. Обърнете внимание на темата на пасажа, както и на това, какво учи. Също разгледайте как върви развитието на темата.
5. Потърсете причината, поради която авторът е включил съответния пасаж в библейския разказ. За да направите това, ще се наложи да разгледате контекста.
6. Ако в текста се споменават личности, обърнете внимание на особеностите им.
7. Ако пасажът е библейска история, опитайте се с гласа си да следвате развитието на случката през нейното въведение, развитие, кулминация и заключение. Опитайте се да уловите настроението на историята чрез своя глас.

Прочетете Божието Слово с убедителност и енергия.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Помислете си за някой добър проповедник, когото познавате. Кои особености на стила му го правят успешен? Опишете как използва гласа си и езика на неговото тяло.
- ◆ Посочете две идеи от този урок, които смятате, че ще ви бъдат от полза при вашето проповядване.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Направете индуктивно библейско изучаване на *Филипяни 4:4-9*. Въз основа на него съставете проповед по следният начин:

1. Открийте основната идея.
2. Определете целта на проповедта.
3. Изградете план на пасажа.
4. Подгответе примери.
5. Направете подходящи приложения.
6. Подгответе въведение.
7. Напишете заключение.

Напишете или напечатайте цялата проповед и я покажете на своя преподавател или наставник. Дайте възможност на някой колега, преподавател или наставник да наблюдава как изнасяте проповедта. Помолете ги заедно да направите преоценка на вашия стил на говорене, както и на съдържанието на проповедта. Анализирайте силните и слабите страни и използвайте тази обратна информация, за да ви помогне да подобрите качеството на вашето проповядване.

